

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
ceoleno v Jug.
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 st. 100, 2 st. 150, 3 st. 200, 4 st. 250, 5 st. 300, 6 st. 350, 7 st. 400, 8 st. 450, 9 st. 500, 10 st. 550, 11 st. 600, 12 st. 650, 13 st. 700, 14 st. 750, 15 st. 800, 16 st. 850, 17 st. 900, 18 st. 950, 19 st. 1000, 20 st. 1050, 21 st. 1100, 22 st. 1150, 23 st. 1200, 24 st. 1250, 25 st. 1300, 26 st. 1350, 27 st. 1400, 28 st. 1450, 29 st. 1500, 30 st. 1550, 31 st. 1600, 32 st. 1650, 33 st. 1700, 34 st. 1750, 35 st. 1800, 36 st. 1850, 37 st. 1900, 38 st. 1950, 39 st. 2000, 40 st. 2050, 41 st. 2100, 42 st. 2150, 43 st. 2200, 44 st. 2250, 45 st. 2300, 46 st. 2350, 47 st. 2400, 48 st. 2450, 49 st. 2500, 50 st. 2550, 51 st. 2600, 52 st. 2650, 53 st. 2700, 54 st. 2750, 55 st. 2800, 56 st. 2850, 57 st. 2900, 58 st. 2950, 59 st. 3000, 60 st. 3050, 61 st. 3100, 62 st. 3150, 63 st. 3200, 64 st. 3250, 65 st. 3300, 66 st. 3350, 67 st. 3400, 68 st. 3450, 69 st. 3500, 70 st. 3550, 71 st. 3600, 72 st. 3650, 73 st. 3700, 74 st. 3750, 75 st. 3800, 76 st. 3850, 77 st. 3900, 78 st. 3950, 79 st. 4000, 80 st. 4050, 81 st. 4100, 82 st. 4150, 83 st. 4200, 84 st. 4250, 85 st. 4300, 86 st. 4350, 87 st. 4400, 88 st. 4450, 89 st. 4500, 90 st. 4550, 91 st. 4600, 92 st. 4650, 93 st. 4700, 94 st. 4750, 95 st. 4800, 96 st. 4850, 97 st. 4900, 98 st. 4950, 99 st. 5000, 100 st. 5050, 101 st. 5100, 102 st. 5150, 103 st. 5200, 104 st. 5250, 105 st. 5300, 106 st. 5350, 107 st. 5400, 108 st. 5450, 109 st. 5500, 110 st. 5550, 111 st. 5600, 112 st. 5650, 113 st. 5700, 114 st. 5750, 115 st. 5800, 116 st. 5850, 117 st. 5900, 118 st. 5950, 119 st. 6000, 120 st. 6050, 121 st. 6100, 122 st. 6150, 123 st. 6200, 124 st. 6250, 125 st. 6300, 126 st. 6350, 127 st. 6400, 128 st. 6450, 129 st. 6500, 130 st. 6550, 131 st. 6600, 132 st. 6650, 133 st. 6700, 134 st. 6750, 135 st. 6800, 136 st. 6850, 137 st. 6900, 138 st. 6950, 139 st. 7000, 140 st. 7050, 141 st. 7100, 142 st. 7150, 143 st. 7200, 144 st. 7250, 145 st. 7300, 146 st. 7350, 147 st. 7400, 148 st. 7450, 149 st. 7500, 150 st. 7550, 151 st. 7600, 152 st. 7650, 153 st. 7700, 154 st. 7750, 155 st. 7800, 156 st. 7850, 157 st. 7900, 158 st. 7950, 159 st. 8000, 160 st. 8050, 161 st. 8100, 162 st. 8150, 163 st. 8200, 164 st. 8250, 165 st. 8300, 166 st. 8350, 167 st. 8400, 168 st. 8450, 169 st. 8500, 170 st. 8550, 171 st. 8600, 172 st. 8650, 173 st. 8700, 174 st. 8750, 175 st. 8800, 176 st. 8850, 177 st. 8900, 178 st. 8950, 179 st. 9000, 180 st. 9050, 181 st. 9100, 182 st. 9150, 183 st. 9200, 184 st. 9250, 185 st. 9300, 186 st. 9350, 187 st. 9400, 188 st. 9450, 189 st. 9500, 190 st. 9550, 191 st. 9600, 192 st. 9650, 193 st. 9700, 194 st. 9750, 195 st. 9800, 196 st. 9850, 197 st. 9900, 198 st. 9950, 199 st. 10000, 200 st. 10050, 201 st. 10100, 202 st. 10150, 203 st. 10200, 204 st. 10250, 205 st. 10300, 206 st. 10350, 207 st. 10400, 208 st. 10450, 209 st. 10500, 210 st. 10550, 211 st. 10600, 212 st. 10650, 213 st. 10700, 214 st. 10750, 215 st. 10800, 216 st. 10850, 217 st. 10900, 218 st. 10950, 219 st. 11000, 220 st. 11050, 221 st. 11100, 222 st. 11150, 223 st. 11200, 224 st. 11250, 225 st. 11300, 226 st. 11350, 227 st. 11400, 228 st. 11450, 229 st. 11500, 230 st. 11550, 231 st. 11600, 232 st. 11650, 233 st. 11700, 234 st. 11750, 235 st. 11800, 236 st. 11850, 237 st. 11900, 238 st. 11950, 239 st. 12000, 240 st. 12050, 241 st. 12100, 242 st. 12150, 243 st. 12200, 244 st. 12250, 245 st. 12300, 246 st. 12350, 247 st. 12400, 248 st. 12450, 249 st. 12500, 250 st. 12550, 251 st. 12600, 252 st. 12650, 253 st. 12700, 254 st. 12750, 255 st. 12800, 256 st. 12850, 257 st. 12900, 258 st. 12950, 259 st. 13000, 260 st. 13050, 261 st. 13100, 262 st. 13150, 263 st. 13200, 264 st. 13250, 265 st. 13300, 266 st. 13350, 267 st. 13400, 268 st. 13450, 269 st. 13500, 270 st. 13550, 271 st. 13600, 272 st. 13650, 273 st. 13700, 274 st. 13750, 275 st. 13800, 276 st. 13850, 277 st. 13900, 278 st. 13950, 279 st. 14000, 280 st. 14050, 281 st. 14100, 282 st. 14150, 283 st. 14200, 284 st. 14250, 285 st. 14300, 286 st. 14350, 287 st. 14400, 288 st. 14450, 289 st. 14500, 290 st. 14550, 291 st. 14600, 292 st. 14650, 293 st. 14700, 294 st. 14750, 295 st. 14800, 296 st. 14850, 297 st. 14900, 298 st. 14950, 299 st. 15000, 300 st. 15050, 301 st. 15100, 302 st. 15150, 303 st. 15200, 304 st. 15250, 305 st. 15300, 306 st. 15350, 307 st. 15400, 308 st. 15450, 309 st. 15500, 310 st. 15550, 311 st. 15600, 312 st. 15650, 313 st. 15700, 314 st. 15750, 315 st. 15800, 316 st. 15850, 317 st. 15900, 318 st. 15950, 319 st. 16000, 320 st. 16050, 321 st. 16100, 322 st. 16150, 323 st. 16200, 324 st. 16250, 325 st. 16300, 326 st. 16350, 327 st. 16400, 328 st. 16450, 329 st. 16500, 330 st. 16550, 331 st. 16600, 332 st. 16650, 333 st. 16700, 334 st. 16750, 335 st. 16800, 336 st. 16850, 337 st. 16900, 338 st. 16950, 339 st. 17000, 340 st. 17050, 341 st. 17100, 342 st. 17150, 343 st. 17200, 344 st. 17250, 345 st. 17300, 346 st. 17350, 347 st. 17400, 348 st. 17450, 349 st. 17500, 350 st. 17550, 351 st. 17600, 352 st. 17650, 353 st. 17700, 354 st. 17750, 355 st. 17800, 356 st. 17850, 357 st. 17900, 358 st. 17950, 359 st. 18000, 360 st. 18050, 361 st. 18100, 362 st. 18150, 363 st. 18200, 364 st. 18250, 365 st. 18300, 366 st. 18350, 367 st. 18400, 368 st. 18450, 369 st. 18500, 370 st. 18550, 371 st. 18600, 372 st. 18650, 373 st. 18700, 374 st. 18750, 375 st. 18800, 376 st. 18850, 377 st. 18900, 378 st. 18950, 379 st. 19000, 380 st. 19050, 381 st. 19100, 382 st. 19150, 383 st. 19200, 384 st. 19250, 385 st. 19300, 386 st. 19350, 387 st. 19400, 388 st. 19450, 389 st. 19500, 390 st. 19550, 391 st. 19600, 392 st. 19650, 393 st. 19700, 394 st. 19750, 395 st. 19800, 396 st. 19850, 397 st. 19900, 398 st. 19950, 399 st. 20000, 400 st. 20050, 401 st. 20100, 402 st. 20150, 403 st. 20200, 404 st. 20250, 405 st. 20300, 406 st. 20350, 407 st. 20400, 408 st. 20450, 409 st. 20500, 410 st. 20550, 411 st. 20600, 412 st. 20650, 413 st. 20700, 414 st. 20750, 415 st. 20800, 416 st. 20850, 417 st. 20900, 418 st. 20950, 419 st. 21000, 420 st. 21050, 421 st. 21100, 422 st. 21150, 423 st. 21200, 424 st. 21250, 425 st. 21300, 426 st. 21350, 427 st. 21400, 428 st. 21450, 429 st. 21500, 430 st. 21550, 431 st. 21600, 432 st. 21650, 433 st. 21700, 434 st. 21750, 435 st. 21800, 436 st. 21850, 437 st. 21900, 438 st. 21950, 439 st. 22000, 440 st. 22050, 441 st. 22100, 442 st. 22150, 443 st. 22200, 444 st. 22250, 445 st. 22300, 446 st. 22350, 447 st. 22400, 448 st. 22450, 449 st. 22500, 450 st. 22550, 451 st. 22600, 452 st. 22650, 453 st. 22700, 454 st. 22750, 455 st. 22800, 456 st. 22850, 457 st. 22900, 458 st. 22950, 459 st. 23000, 460 st. 23050, 461 st. 23100, 462 st. 23150, 463 st. 23200, 464 st. 23250, 465 st. 23300, 466 st. 23350, 467 st. 23400, 468 st. 23450, 469 st. 23500, 470 st. 23550, 471 st. 23600, 472 st. 23650, 473 st. 23700, 474 st. 23750, 475 st. 23800, 476 st. 23850, 477 st. 23900, 478 st. 23950, 479 st. 24000, 480 st. 24050, 481 st. 24100, 482 st. 24150, 483 st. 24200, 484 st. 24250, 485 st. 24300, 486 st. 24350, 487 st. 24400, 488 st. 24450, 489 st. 24500, 490 st. 24550, 491 st. 24600, 492 st. 24650, 493 st. 24700, 494 st. 24750, 495 st. 24800, 496 st. 24850, 497 st. 24900, 498 st. 24950, 499 st. 25000, 500 st. 25050, 501 st. 25100, 502 st. 25150, 503 st. 25200, 504 st. 25250, 505 st. 25300, 506 st. 25350, 507 st. 25400, 508 st. 25450, 509 st. 25500, 510 st. 25550, 511 st. 25600, 512 st. 25650, 513 st. 25700, 514 st. 25750, 515 st. 25800, 516 st. 25850, 517 st. 25900, 518 st. 25950, 519 st. 26000, 520 st. 26050, 521 st. 26100, 522 st. 26150, 523 st. 26200, 524 st. 26250, 525 st. 26300, 526 st. 26350, 527 st. 26400, 528 st. 26450, 529 st. 26500, 530 st. 26550, 531 st. 26600, 532 st. 26650, 533 st. 26700, 534 st. 26750, 535 st. 26800, 536 st. 26850, 537 st. 26900, 538 st. 26950, 539 st. 27000, 540 st. 27050, 541 st. 27100, 542 st. 27150, 543 st. 27200, 544 st. 27250, 545 st. 27300, 546 st. 27350, 547 st. 27400, 548 st. 27450, 549 st. 27500, 550 st. 27550, 551 st. 27600, 552 st. 27650, 553 st. 27700, 554 st. 27750, 555 st. 27800, 556 st. 27850, 557 st. 27900, 558 st. 27950, 559 st. 28000, 560 st. 28050, 561 st. 28100, 562 st. 28150, 563 st. 28200, 564 st. 28250, 565 st. 28300, 566 st. 28350, 567 st. 28400, 568 st. 28450, 569 st. 28500, 570 st. 28550, 571 st. 28600, 572 st. 28650, 573 st. 28700, 574 st. 28750, 575 st. 28800, 576 st. 28850, 577 st. 28900, 578 st. 28950, 579 st. 29000, 580 st. 29050, 581 st. 29100, 582 st. 29150, 583 st. 29200, 584 st. 29250, 585 st. 29300, 586 st. 29350, 587 st. 29400, 588 st. 29450, 589 st. 29500, 590 st. 29550, 591 st. 29600, 592 st. 29650, 593 st. 29700, 594 st. 29750, 595 st. 29800, 596 st. 29850, 597 st. 29900, 598 st. 29950, 599 st. 30000, 600 st. 30050, 601 st. 30100, 602 st. 30150, 603 st. 30200, 604 st. 30250, 605 st. 30300, 606 st. 30350, 607 st. 30400, 608 st. 30450, 609 st. 30500, 610 st. 30550, 611 st. 30600, 612 st. 30650, 613 st. 30700, 614 st. 30750, 615 st. 30800, 616 st. 30850, 617 st. 30900, 618 st. 30950, 619 st. 31000, 620 st. 31050, 621 st. 31100, 622 st. 31150, 623 st. 31200, 624 st. 31250, 625 st. 31300, 626 st. 31350, 627 st. 31400, 628 st. 31450, 629 st. 31500, 630 st. 31550, 631 st. 31600, 632 st. 31650, 633 st. 31700, 634 st. 31750, 635 st. 31800, 636 st. 31850, 637 st. 31900, 638 st. 31950, 639 st. 32000, 640 st. 32050, 641 st. 32100, 642 st. 32150, 643 st. 32200, 644 st. 32250, 645 st. 32300, 646 st. 32350, 647 st. 32400, 648 st. 32450, 649 st. 32500, 650 st. 32550, 651 st. 32600, 652 st. 32650, 653 st. 32700, 654 st. 32750, 655 st. 32800, 656 st. 32850, 657 st. 32900, 658 st. 32950, 659 st. 33000, 660 st. 33050, 661 st. 33100, 662 st. 33150, 663 st. 33200, 664 st. 33250, 665 st. 33300, 666 st. 33350, 667 st. 33400, 668 st. 33450, 669 st. 33500, 670 st. 33550, 671 st. 33600, 672 st. 33650, 673 st. 33700, 674 st. 33750, 675 st. 33800, 676 st. 33850, 677 st. 33900, 678 st. 33950, 679 st. 34000, 680 st. 34050, 681 st. 34100, 682 st. 34150, 683 st. 34200, 684 st. 34250, 685 st. 34300, 686 st. 34350, 687 st. 34400, 688 st. 34450, 689 st. 34500, 690 st. 34550, 691 st. 34600, 692 st. 34650, 693 st. 34700, 694 st. 34750, 695 st. 34800, 696 st. 34850, 697 st. 34900, 698 st. 34950, 699 st. 35000, 700 st. 35050, 701 st. 35100, 702 st. 35150, 703 st. 35200, 704 st. 35250, 705 st. 35300, 706 st. 35350, 707 st. 35400, 708 st. 35450, 709 st. 35500, 710 st. 35550, 711 st. 35600, 712 st. 35650, 713 st. 35700, 714 st. 35750, 715 st. 35800, 716 st. 35850, 717 st. 35900, 718 st. 35950, 719 st. 36000, 720 st. 36050, 721 st. 36100, 722 st. 36150, 723 st. 36200, 724 st. 36250, 725 st. 36300, 726 st. 36350, 727 st. 36400, 728 st. 36450, 729 st. 36500, 730 st. 36550, 731 st. 36600, 732 st. 36650, 733 st. 36700, 734 st. 36750, 735 st. 36800, 736 st. 36850, 737 st. 36900, 738 st. 36950, 739 st. 37000, 740 st. 37050, 741 st. 37100, 742 st. 37150, 743 st. 37200, 744 st. 37250, 745 st. 37300, 746 st. 37350, 747 st. 37400, 748 st. 37450, 749 st. 37500, 750 st. 37550, 751 st. 37600, 752 st. 37650, 753 st. 37700, 754 st. 37750, 755 st. 37800, 756 st. 37850, 757 st. 37900, 758 st. 37950, 759 st. 38000, 760 st. 38050, 761 st. 38100, 762 st. 38150, 763 st. 38200, 764 st. 38250, 765 st. 38300, 766 st. 38350, 767 st. 38400, 768 st. 38450, 769 st. 38500, 770 st. 38550, 771 st. 38600, 772 st. 38650, 773 st. 38700, 774 st. 38750, 775 st. 38800, 776 st. 38850, 777 st. 38900, 778 st. 38950, 779 st. 39000, 780 st. 39050, 781 st. 39100, 782 st. 39150, 783 st. 39200, 784 st. 39250, 785 st. 39300, 786 st. 39350, 787 st. 39400, 788 st. 39450, 789 st. 39500, 790 st. 39550, 791 st. 39600, 792 st. 39650, 793 st. 39700, 794 st. 39750, 795 st. 39800, 796 st. 39850, 797 st. 39900, 798 st. 39950, 799 st. 40000, 800 st. 40050, 801 st. 40100, 802 st. 40150, 803 st. 40200, 804 st. 40250, 805 st. 40300, 806 st. 40350, 807 st. 40400, 808 st. 40450, 809 st. 40500, 810 st. 40550, 811 st. 40600, 812 st. 40650, 813 st. 40700, 814 st. 40750, 815 st. 40800, 816 st. 40850, 817 st. 40900, 818 st. 40950, 819 st. 41000, 820 st. 41050, 821 st. 41100, 822 st. 41150, 823 st. 41200, 824 st. 41250, 825 st. 41300, 826 st. 41350, 827 st. 41400, 828 st. 41450, 829 st. 41500, 830 st. 41550, 831 st. 41600, 832 st. 41650, 833 st. 41700, 834 st. 41750, 835 st. 41800, 836 st. 41850, 837 st. 41900, 838 st. 41950, 839 st. 42000, 840 st. 42050, 841 st. 42100, 842 st. 42150, 843 st. 42200, 844 st. 42250, 845 st. 42300, 846 st. 42350, 847 st. 42400, 848 st. 42450, 849 st. 42500, 850 st. 42550, 851 st. 42600, 852 st. 42650, 853 st. 42700, 854 st. 42750, 855 st. 42800, 856 st. 42850, 857 st. 42900, 858 st. 42950, 859 st. 43000, 860 st. 43050, 861 st. 43100, 862 st. 43150, 863 st. 43200, 864 st. 43250, 865 st. 43300, 866 st. 43350, 867 st. 43400, 868 st. 43450, 869 st. 43500, 870 st. 43550, 871 st. 43600, 872 st. 43650, 873 st. 43700, 874 st. 43750, 875 st. 43800, 876 st. 43850, 877 st. 43900, 878 st. 43950, 879 st. 44000, 880 st. 44050, 881 st. 44100, 882 st. 44150, 883 st. 44200, 884 st. 44250, 885 st. 44300, 886 st. 44350, 887 st. 44400, 888 st. 44450, 889 st. 44500, 890 st. 44550, 891 st. 44600, 892 st. 44650, 893 st. 44700, 894 st. 44750, 895 st. 44800, 896 st. 44850, 897 st. 44900, 898 st. 44950, 899 st. 45000, 900 st. 45050, 901 st. 45100, 902 st. 45150, 903 st. 45200, 904 st. 45250, 905 st. 45300, 906 st. 45350, 907 st. 45400, 908 st. 45450, 909 st. 45500, 910 st. 45550, 911 st. 45600, 912 st. 45650, 913 st. 45700, 914 st. 45750, 915 st. 45800, 916 st. 45850, 917 st. 45900, 918 st. 45950, 919 st. 46000, 920 st. 46050, 921 st. 46100, 922 st. 46150, 923 st. 46200, 924 st. 46250, 925 st. 46300, 926 st. 46350, 927 st. 46400, 928 st. 46450, 929 st. 46500, 930 st. 46550, 931 st. 46600, 932 st. 46650, 933 st. 46700, 934 st. 46750, 935 st. 46800, 936 st. 46850, 937 st. 46900, 938 st. 46950, 939 st. 47000, 940 st. 47050, 941 st. 47100, 942 st. 47150, 943 st. 47200, 944 st. 47250, 945 st. 47300, 946 st. 47350, 947 st. 47400, 948 st. 47450, 949 st. 47500, 950 st.

Razkol med nemškimi nacionalisti

Nemčija doživlja politično senzacijo prve vrste. Pred nekaj leti tako močna stranka nacionalistov, ki se je več let resno potegovala za to, da prevzame državno krmilo v svoje roke — je danes v razsulu. Propast pa je tako žalostna in globoka, da niti njeni nasprotniki niso mogli kaj podobnega pričakovati.

Zadnje dni je iz parlamentarne frakcije izstopilo 14 poslancev. Računajo, da jim bo sledilo še kakih 6, tako da bi nacionalnemu klubu ostalo le še 57 poslancev. Kje je iskati vzroka tolikšnemu odpadu od stranke? Največ je kriv njen predsednik in voditelj Hugenberg, ki velja za silno trmoglavega človeka. Mož je zelo bogat, on stoji na čelu namočenjšega časniškega koncerna v Nemčiji: nad 300 listov piše, kakor on diktira. Podoben diktat je pa hotel izvajati tudi nad svojo stranko. Tu seveda ni šlo tako gladko, ker prvič stranka nemških nacionalistov je bila izvarjena skupaj iz konservativnih monarhistov, industrijev in nekaterih zastopnikov desniciarskih krščansko-socialnih strokovnih organizacij, — torej stranka je bila bolj taktična kot pa idejna enota. Drugič pa Hugenberg nikakor nima v stranki tiste neomejene avtoritete, kakor bi jo moral imeti. Bil je že izvoljen z zelo plitko večino glasov na to mesto; potem pa je ves čas nad njim prevladoval grof Westarp, voditelj parlamentarnega strankinega kluba, ki ga večina tudi upošteva kot faktičnega voditelja.

Hugenberg je napravil nekaj taktično zelo težkih pogreškov. Predvsem se je čutil poklicanega, da zbere v svoje vrste vse »nacionalne sile«. A za tem ciljem je šel s tako očividno demagogijo in s toliko brezobzirnostjo, da je odbil vse resnejše elemente. Kar uganja v parlamentu, ni nič drugega, kakor desničarski komunizem, s katerim hoče ustrahovati parlamentarno večino. — Potem ga je silno polomil s propagando proti Youngovemu načrtu. Plebiscit se bo sicer vršil a je že v naprej absolutno gotovo, da bo popolnoma propadel in je sploh vprašanje, če bo podpisovanje doseglo 10%, kakor je toplot. Kako je demoralizirajoče že samo sedanje glasovanje za plebiscit vplivalo na nacionalne vrste, je razvidno iz zadnjih občinskih volitev, o katerih so utrpeli preko 300.000 glasov.

Ako pod tem vidikom motrimo izstopne poslancev iz stranke, bi lahko rekli, da je to običajni pojav, ko miši zapuščajo ladjo pred potopom. A da najboljši poslanci zapuščajo Hugenberg, je vzrok idejna revščina nemškega nacionalizma, ki absolutno nič ne more nuditi. Pogrevanje monarhističnih čustev, klicanje po revanži, brezupna komedija s plebiscitom proti Youngovemu načrtu, to so obsojane stvari, ki jih nemški volilec ne more več smatrati za resne. Poslanke krščanskega mišljenja je Hugenberg še posebej odbil s svojimi ostrimi nastopi proti konkordatu in sploh s svojo kulturnobojno usmeritvijo.

Hugenberg, ki je upal igrati vlogo kakšnega Bismarcka, mora gledati, kako se naenkrat ruši vse okrog njega. Možno je, da se stranka še kako popravi, a ne več pod Hugenbergovim diktatom.

Izstopivši poslanci še niso odločeni, ali osnujejo lastni parlamentarni klub, za kar je potrebno vsaj 15 poslancev, ali pa se porazdeli med ostale parlamentarne klube. Pet poslancev je že izjavilo, da bodo sodelovali s kat. centrom.

Zunanje in notranje politično pomeni polom Hugenbergovo samo konsolidacijo nemške politike in pot k normalnemu delu parlamentarizma.

Francoska delegacija za mornariško konferenco

Pariz, 6. decembra. (Tel. >Slov.<) »Excelsior« javlja, da se bo ministrski predsednik Tardieu osebno kot šef francoske delegacije udeležil londonske mornariške konference. Razen njega bodo tudi šli v London zunanji minister Briand, dalje mornariški in kolonialni minister ter 20 strokovnjakov za mornariško, vojaško in zrakoplovna vprašanja, ki bodo pod vodstvom mornariškega strokovnjaka Tardieuvega kabinetskega šefa Moisseta.

Francoska vlada trdna

Pariz, 6. dec. AA. Predsednik francoske vlade Tardieu je zahteval glasovanje o zaupnici vladi, ki mu jo je poslanska zbornica nato izrekla s 350 glasovi proti 142. Predsednik vlade Tardieu je stavil ta predlog, da bi zahteval izločevanje proračuna do konca decembra. Tej želji je bilo ugodeno in zbornica bo imela odštet še dopoldne, popoldne in zvečer in po potrebi tudi ob nedeljah.

Silni viharji nad Anglijo

London, 6. dec. (Tel. >Slov.<) Nad Anglijo so divjali pretekle noč posebno na obalah silni viharji. Zveza med Newhamsom in Dieppejem je prekinjena. Tudi železniški promet med Londonom in Parizom je ustavljen, dočim so letala s kontinenta lahko dospela na angleško letališče Croydon, ker so imela veter za hrbtom. Tudi direktne telefonske zveze so prekinjene. Vihar je dosegel včasih hitrost 100 milj na uro. Podiral je hiše in ruval drevesa. Mnogo ozemlja je pod vodo. V londonskih predelih stla se porušili dve hiši, vendar pa ni bil nihče poškodovan.

Sporazum v ustavnem vprašanju v Avstriji

Dunaj, 6. decembra. (Tel. >Slov.<) Ustavni odbor narodnega sveta je danes sprejel ustavni predlog, in sicer soglasno v onih delih, kjer se je dosegel sporazum s socialno demokratsko opozicijo, z enostavno večino pa v onih delih, kjer ni prišlo do kompromisa. Oni paragrafi, ki so bili v odboru sprejeti z enostavno večino, bodo jutri pri glasovanju v plenumu odklonjeni, ker je tam potrebna dvotretjinska večina. Vsi govorniki, tudi socialni demokrati, so soglasno ugotovili, da se je dosegel velik napredek s tem, da se je našla oblika, ki bo preprečila, da se ne bo vsaka parlamentarna kriza, kakor do sedaj, mogla spremeniti v državno krizo. Najvažnejši dogodek je ta, da bo državnemu predsedniku v

bodoče na razpolago stalen parlamentarni odbor, sestavljen po proporciji, da bo v izjemnih časih pomagal državnemu predsedniku pri zastopnih odredbah, katere se bodo potem morale v določenem roku predložiti narodnemu svetu, sicer postanejo neveljavne. Med nesprejete ustavne določbe spada tudi nameravana določba, da se v Avstriji uvede zopet plemstvo.

Policija bo jutri pri glasovanju v narodnem svetu o ustavni reformi v strogi pripravljenosti, ker komunisti že razširjajo letake za demonstracije pred parlamentom in pozivljajo v delavskih okrajih k enourni protestni stavki. Policija je sklenila, da bo vsako demonstracijo najodločneje zadušila.

Skupni nastop Male antante na haaški konferenci

Praga, 6. decembra. (Tel. >Slov.<) »Narodna Politika« doznava, da bodo na prihodnji haaški konferenci postopale države Male antante skupno, vsaj kar se tiče vprašanja madjarskih reparacij. Takoj ob začetku konference bodo oddale skupno načelno izjavo, kjer bodo omenjena specialna vprašanja posameznih držav.

Poslaniki velesil pri kralju Borisu

Sofija, 6. decembra. (AA) O priliki vesti lista »Znamec«, da so poslanci Velike Britanije, Italije in Francije zaprosili za avdienco pri kralju Borisu, da jim pojasni stališče vlade glede reparacij, ker se dozdaj vlada ni hotela izjaviti, je oddelek za tisk bolgarske vlade izdal sporočilo, v katerem ugotavlja, da je tako tolmačenje krivo in da temelji na napačnih informacijah. Do teh avdienc je prišlo po iniciativi samega kralja Borisa, ki redno poziva tuje poslanike v avdienco v svrhu informacij. To sporočilo prinašajo vsi listi ter ga komentirajo.

Slobodna Reč trdi, da je ta vest lista »Znamec« popolnoma izmišljena in da je »Znamec« že večkrat pokazal, da igra neko čudno vlogo s tem, da prinaša pravih zlohotnih vesti. Res je le to, da je samo italijanski poslanik Piacentini prošil za avdienco, toda njegova avdienca ni bila v nikakršni zvezi z vprašanjem reparacij, nego je kralju Borisu samo predal vabilo italijanskega dvora na

poroko italijanskega prestolonaslednika. »Utro« komentira komunikacije vlade proti listu »Znamec« v tem smislu in poudarja izjavo predsednika vlade Ljapčeva, da je ta vest prava glupost in da se celo inozemci čudijo, odkod taka nesmiselnost.

Sofija, 6. decembra. (AA) Davi je v odboru za zunanje zadeve minister zunanjih zadev Burov spet sprožil vprašanje poseta tujih poslancev pri kralju Borisu. Ti poseti so samo akt vpljudnosti in ni v njih prav nič tiste tendence, ki jim jo pripisuje del bolgarskega tiska.

Sofija, 6. decembra. (AA) Danes se je ministrski svet na svoji seji bavil z vprašanjem reparacij. »Utro« doznava, da bo bolgarska vlada odgovorila na zadnji predlog zaveznikov, da Bolgarija ne more plačati letnih 12 in pol milijona frankov in da bo zahtevala, da se ji obroki znatno znižajo.

Spor radi Youngovega načrta med nemško vlado in predsednikom državne banke

Pariz, 6. dec. (Tel. Slov.) »Journal« piše, da se nenadna iniciativa predsednika nemške državne banke dr. Schachta glede oficijelne nemške reparacijske politike splošno smatra za pook, podpreti Hugenbergovo kampanjo. »L'Oeuvre« smatra, da je to »upornost« dr. Schachta smatrati kot posledico angleško-nemške konverzije o likvidaciji nemških posestev.

Pariz, 6. dec. (Tel. Slov.) Skupina Franklina Bouillona in Marina je že napovedala v zunanje-političnem odboru poslanske zbornice debato o dr. Schachtovem memorandumu, kar smatrajo za dokaz za nemško mala fides in dvoreznost. V oficijelnih francoskih krogih se za sedaj še ne izjavljajo o Schachtovem poskusu, torpedirati Youngov načrt. V poučenih krogih pa se smatra za verjetno, da bodo vlade upniških držav v celoti zavzele k temu svoje stališče in da v Berlinu ne bodo pustili nobenega dvoma, da vidijo resno ogrožanje Youngovega načrta v tem, če se skrb za njegovo izvršitev prepusti človeku, ki se še pred uveljavljenjem Youngovega načrta ni ustrašil, pobijati ga in javno diskreditirati.

Schacht o Youngovem načrtu

Berlin, 6. dec. AA. Predsednik nemške narodne banke dr. Schacht je izročil pristojnim oblastvom spomenico o Youngovem načrtu. V spomenici navaja, da ne more več mirno gledati, kako se ogroža izvajanje Youngovega načrta. Ker so dajatve po Dawesovem načrtu mnogo večje, je jasno, da postaja odgovornost za neizvajanje Youngovega načrta čedalje večja. S sprejemom Youngovega načrta se je manifestirala in se hoče pokazati dobra volja in vera nemškega naroda v točno izpolnjevanje prevzetih obvez. Zato se ne sme oteževati položaj in odlagati načrt. Glede na napade in pozive na svojo osebo mora dr. Schacht odločno odklanjati vsako odgovornost za nadaljnje usode Youngovega načrta. Kar se mene tiče, veli dr. Schacht, moram najodločneje odbiti odgovornost, da Youngov načrt še ni stopil v veljavo. Od nemške vlade ni moči zahtevati nikakih novih dajatev, preden se ne uredi vprašanje Youngovega načrta. Nemški narod pa se medtem ne sme udajati nikakoli iluziji glede možnosti izvajanja tega načrta in ostalih potreb, ki so v zvezi s tem načrtom.

Berlin, 6. dec. (Tel. >Slov.<) Predsednik nemške državne banke dr. Schacht je glasom poročila »B. Z. am Mittag« pred enim tednom obvestil nemško vlado, da misli izdati memorandum o Youngovem načrtu. Izdala se mu je za ta korak pravica. Dr. Schacht je nastopil za to, da se napravi konec dosedanjih taktiki prikrivanja, še večer zvečer je finančni minister dr. Hilferding dr. Schachtu odklonil, pospešiti finančno reformo. Med predsednikom državne banke in nemško vlado ni bilo skupnega sodelovanja, kar je razvidno iz tega, da dr. Schacht do danes ni poznal vsebine finančnega programa vlade. Dr. Schacht se je zavzemal za Youngov načrt, nikakor pa ni hotel brezdelno gledati, kako se Youngov načrt sistematično ponavre, ter je tudi pred tremi dnevi informiral

državnega kancelerja o svojih namerah. Nasprotno pa javlja finančni minister dr. Hilferding v »B. Z. am Mittag«, da se je ravno v zadnjem času z dr. Schachtom razpravljalo o tolmačenju Youngovega načrta in o problemih, ki so s tem v zvezi, da pa je sredi teh razprav nenadoma prišla dr. Schachtova izjava, o katere objavi vlada ni imela nobene slutnje. Dr. Hilferding je zvedel šele iz listov, da je dr. Schacht objavil svoj memorandum, o katerem je preje bil večkrat govor. Obljubilo se je dr. Schachtu samo to, da bo pozneje imel priliko, izjaviti svoje stališče pred javnostjo. Nikdar pa ni bilo govora o tem, da bo dr. Schacht pred haaško konferenco storil ta korak. Kar se tiče finančne reforme, se je reklo dr. Schachtu, da bo v najkrajšem času izšla oficijelna podrobna izjava vlade. S tem nepričakovanim korakom dr. Schachta se je tudi glede finančne reforme napravila popolnoma nova situacija.

Berlin, 6. dec. (Tel. >Slov.<) Po zaključku današnje seje ministrskega sveta se je izdal sledeči oficijelni komunik, ki je obenem odgovor na dr. Schachtov memorandum: Predsednik državne banke je poslal vladi memorandum glede tekočih razprav o Youngovem načrtu in glede vprašanja finančne politike. Objava memoranda se je izvršila sredi razgovorov, ki so se o tem vprašanju vršili z dr. Schachtom. Vlada mora izreči svoje začetne radi te objave, Naglica, s katero je predsednik državne banke objavil svoje stališče, ogroža enotno vodstvo države. Predsednik državne banke je lekom razgovorov sicer napovedal, da si mora pridržati, obrazložiti svoja izkustva glede presojice višjih vprašanj, pri tem pa je izrecno poudaril, da se bo to zgodilo v obliki, ki ne bo mogla škodovati. Način in vsebina memoranda ter čas njegove objave pa je v ostrem nasprotju s tem. Vlada odklanja, da bi se v sedanjem trenutku spustila v razpravo z navedbami memoranda. Vlada je že v zadnjih dneh sprejela sklep, da bo predsedniku državne banke predložila tekom prihodnjega tedna glavne poteze vsega svojega finančnega položaja. Program bo vseboval potrebne korake za sumeje nemških financ, obsežno davčno reformo in razbremenitev blaginje, posebno tudi glede prispevkov za zavarovanje brezposelnih potom povečanja dohodkov tozadevnih zavodov. Vodilji frakcij onih strank, ki so udeležene na vladi, so že pred več dnevi dobili povabilo za razpravo o tem programu začetkom prihodnjega tedna.

Brezposelnost v Angliji

London, 6. dec. AA. Danes se je spet sestel parlamentarni klub delavske stranke na sejo, da se posvetuje o zakonskem predlogu glede podpore brezposelnim. Skoro ves klub je proti temu zakonu, posebno pa še proti četrtemu členu tega zakona. V tem se skladajo z njim tudi liberalni poslanci. Na današnjem sestanku jim je zakladni minister Snowden dokazal, da ni finančne možnosti za višje podpore. Zdaj gre samo še za četrty člen, ki določuje pogoje za brezposelno podporo in za sprejem ponujenega dela. Pač pa so vsi poslanci edini v tem, da podpro vlado pri boljši stilizaciji tega člena. Tako je odpravljena nevarnost, da bi zaradi tega prišlo do krize vlade.

Dunajska vremenska napoved. Sedanjí vremenski značaj bo trajal dalje.

Proti trivolni žurnalistiki

Rim, 6. dec. (Tel. >Slov.<) Kakor se danes doznava, je imela afera Gudrun Armstad pri sprejemu kralja v Vatikanu posebne posledice. Vatikanske oblasti so namreč odredile vstop k sprejemu zastopnikom onih italijanskih listov, ki o aferi niso varovali časti Vatikana. Med temi listi se je nahajal tudi »Giornale d'Italia« in turinška »Stampa«. »Giornale d'Italia« protestira danes proti tej odredbi. Ta protest pa Vatikanu ni posebno zalegel, ker je sporočil tem listom, da jim bo tudi jutri pri sprejemu italijanskega prestolonaslednika in princesinj odredel vstop.

Romunija tudi posreduje v rusko-kitajskem sporu

Bukarešta, 6. decembra. (Tel. >Slov.<) Poslanik Združenih držav v Bukarešti Wilson je izročil ministrskemu predsedniku Maniu prošnjo washingtonske vlade, naj Romunija kot signatarna sila Kellogovega pakta tudi intervenira v Moskvi in Pekingu, da se mirno reši rusko-kitajski konflikt. Maniu je odgovoril, da Romunija rada izpolni željo washingtonske vlade, da pa na Kitajskem nima diplomatskega zastopnika in da z Rusijo sploh ni v nobenih diplomatskih odnosih. Romunska vlada bo zato prosila diplomatskega zastopnika Združenih držav ter diplomatskega zastopnika Francije v Moskvi, da predložita romunsko demaršo.

Kitajci odhlanjajo ruske pogoje

London, 6. dec. (Tel. >Slov.<) Po vesteh iz Tokia so oblasti v Mukdenu sklenile, da odklonijo ruske pogoje za rešitev mandžurskega konflikta. Guverner Mandžurije je posredovalca poslal v Habarovsk nazaj, da zahteva spremembo pogojev.

Fašisti za jaslice

Rim, 6. dec. (Tel. >Slov.<) Tudi letos se javljajo številni glasovi fašističnih listov proti božičnemu drevescu. Tako utemeljuje »Popolo d'Italia«, da bi božična drevesca, ki so eksotična navada, škodovala italijanskim gozdom. Zavzema se pa, da se zopet uvede italijanske jaslice.

Capablanca na Dunaju

Dunaj, 6. dec. (Tel. >Slov.<) Danes je došel na Dunaj svetovni šahovski mojster Capablanca. Njegov spremljevalec je sporočil zastopnikom listov, da hoče Capablanca s svojim prijateljem Knochom razpravljati o načrtu nove šahovske znanstvene knjige. Razpravljal bo z njim tudi o reformi šahovske igre, o povečanju igralnega polja ali uvedbi novih močnih figur ali povečanju moči nekaterih dosedanjih figur. Izjavil je, da bo šah tekom enega desetletja, če se ne reformira, postal za dobre igralce prelahak. Obenem hoče prirediti na Dunaju simultanko in oditi za božič v Hastings, kjer se hoče udeležiti šahovskega turnirja.

Drobne vesti

Rim, 6. dec. (Tel. >Slov.<) Papež bo jutri s sličnim ceremonijem, kakor pri sprejemu kralja, in z enakimi varnostnimi odredbami sprejel italijanskega prestolonaslednika in princesinjo.

Varšava, 6. decembra. (Tel. >Slov.<) Po zaključku včerajšnje seje sejna je prišlo v Varšavi do komunističnih demonstracij in manifestacij pred ameriškim konzulatom proti vmešavanju zapadnih držav v rusko-kitajski konflikt. Najpreje so pobili na oknih šipe, potem pa se je celo streljalo z revolverji. Mnogo demonstrantov je bilo aretiranih.

Pariz, 6. dec. (Tel. >Slov.<) Poincaré bo 15. decembra ozdravljen zapustil bolnišnico ter bo šel na daljši dopust v južno Francijo.

Angora, 6. decembra. (Tel. >Slov.<) Turška vlada je sedaj odredila, da se od 1. januarja 1930 dalje tudi mohamedanski verski dan počivanja preloži od tradicionalnega petka na nedeljo.

Angora, 6. dec. AA. Parlament je sprejel v drugem čitanju zakonski načrt, ki daje turškim ženam volilno pravico.

Pariz, 6. dec. AA. Havass poroča iz Guatemale: Delno bruhanje vulkana San Maria v pokrajini Palmar je še vedno spremljano s potresnimi sunki in s polzemeljskim grmenjem. Zaradi neprestanega izliva lave in žarčnega kamena vlada v vsej pokrajini upravlja tropška temperatura. Kamenje, ki ga bljuva vulkan ima temperaturo 600 do 800°C. Vsa pokrajina je bila izpraznjena. Na več krajih se ni moči približati zemeljskim razpokam, zaradi česar mislijo oblastva, da bo število žrtev veliko.

Pariz, 6. decembra. AA. Kitajski poslanik v Parizu je posetil francoskega ministra zunanjih zadev Brianda in se mu zahvalil v imenu nankingske vlade za intervencijo Francije v kitajsko-ruski spor.

Pariz, 6. dec. AA. Iz Bilbao v Španiji poročajo, da je tamkaj divjal strahovit vihar. Neurje je besnelo s tolikšno silo, da je odnašalo strehe in kroge ter prevračalo dimnike in električne drogeve. Na več krajih je električni vod povzročil požare. Škoda je velika. Več ljudi je bilo težje poškodovanih.

New York, 6. dec. AA. Govore, da bodo podjetja na Wall-Streetu letos znatno znižala božičnice svojim nameščencem. Ta sklep utemeljujejo podjetja z velikimi izgubami na borzi. Vendar sodijo, da bodo stare bančne tvrdke vendarle izplačale božičnico kakor prejšnja leta, ostala podjetja pa jo nameravajo znižati na polovico.

Tudi v Parizu zmagala slovenska pesem

Pariz, 4. decembra.

V Lensu smo zaključili naš pevski pohod po severni Franciji, kjer smo se s pesmijo oddolžili žrtvam svetovne vojne in svojim rojakom-izseljenecem, 1. decembra pozno ponoči pa smo pridrveli mimo razsvetljenih luksuznih vozov in tisoč signalnih lučic na severni kolodvor živahnega Pariza, nad katerim je žarelo nebo v morju svetlobe. V nekaj minutah smo se privadili na novo življenje, ki nima primere in se ne da popisati, že sedimo v avtobusih, ki so nas prepeljali v nov hotel Bohy Lafayette, kjer je nameščen ves naš zbor skupaj. Pri večerji nas je še pozdravil g. Krešimir od organizacije jugosl. žurnalistov v Parizu ter zastopnik od Zveze bojevnikov iz Soluna Jasna, dokaj hladna noč je uspavala od prevelikih vtisov nekoliko utrujene Matičarje.

Drugo jutro je bil namenjen ogledu mesta, ki nas je zgodaj zjutraj izvabilo na svoje živahne ulice. Da dobimo vsaj majhno sliko od tega vele-mesta in njegovega prometa, smo se posedli v tri velike avtobuse ter si v njih ogledali na Montmartru veličastno baziliko Svetega Srca, ki je napravila na vse najmočnejši utis. Čudovito lep pogled je na to cerkev na mali vzpetosti ponoči, ko dobi vsled svoje beline nek mističen, božanstven izraz. Mnogo manj učinkovit utis je napravila na nas katedrala Notre Dame, kamor so se na nadaljnji poti s čudovito spretnostjo in lahkoto prerili naši avtobusi skozi nepritržane brezkončne kolone avtomo-

bilov in drugih vozil. Presegajo jo v vsakem oziru katedrale v Reimsu in Strassbourgu. Svoj prihod v Pariz, katerega komentirajo vsi tukajšnji listi z daljšimi in krajšimi članki ter slikami, smo naznanili seveda predvsem našemu tukajšnjemu poslaništvu s tem, da smo se ob 11 predstavili našemu poslaniku gospodu ministru dr. Spalajkoviču. Sledila je cela vrsta prireditev in sprejemov, od katerih je najznamenitejša bila prireditev na Sorboni. (O tem je Slovenec poročal že včeraj. Op. ured.)

Z vsemi temi prireditvami in obiski smo obrnili pozornost nase, kar se je pokazalo zvečer na koncertu, ko se je do 21 napolnila velika dvorana Maison Gaveau. Strah pred Parizom in njega kritiko smo že včeraj preboleli, zato smo si s samozavestnim nastopom pridobili takoj simpatije vsega občinstva, ki je bilo iz najizbranejših družbe, glasbenikov, ki so že posetili Ljubljano, najboljših kritikov tukajšnjih časopisov, duhovnikov in dostojanstvenikov s poslanikom min. dr. Spalajkovičem na čelu. Silno umerjeno občinstvo se je zopet najbolj ogrelo pri »Zelenem Jurju«, »Jadovanki«. »Gor čez jezero« in neizogibni »Miški«, katero smo morali do sedaj še povsodi ponavljati. Valed ponavljanja in dodajanja pesmi se je koncert zavlekel zopet preko 23. Občinstvo se kar ni moglo ločiti iz dvorane in nas je obdajalo s superlativi pohvale. Tudi v največjem kulturnem centru je zmagala slovenska pesem.

Podmornici „Smeli“ in „Osvetnik“

Kakor smo že poročali, sta bili pred dnevi v Toulonu spuščeni v morje dve naši podmornici »Smeli« in »Osvetnik«, ki prideta v kratkem v naše pristanišče v Kotoru.

Podmornici sta zgrajeni najmoderneje in bosta lahko popolnoma zadostili svoji nameni, to je obrambi naše obale, pa tudi napadu. Obsegata 86 ton kadar plujeta na površju morja. Naši in francoski častniki soglašajo v sodbi o vseh odličnih lastnostih podmornic. Tudi brzina, s katero ploveta pod vodo, je zelo velika in bi utegnili tudi presenetiti sovražnika. Njuni topovi so najmodernejšega kalibra. Podmornici bi se utegnili braniti tudi proti letalom, ki bi ju hotela napasti. Njune torpedne cevi jima omogočata vsak napad na sovražno ladjo in so torpedi iz teh cevi zelo hitri ter sigurno zadenejo, kar jim omogočajo moderni fini aparati. Podmornici sta oskrbljeni tudi z radio postajo ter sta lahko v stalni zvezi z drugimi našimi morskimi enotami.

Kadar ploveta na površju morja, plujeta hitreje kakor katerakoli podmornica. Podmornici je zgradila družba »Chantiers de la Loire«. Ta družba je zgradila pred kratkim tudi francosko konratopredovko »Verdun«, ki ima svetovni rekord v brzini, zakaj vozi s hitrostjo 40,2 vozla. Naša vojna mornarica je z novima podmornicama »Smeli« in »Osvetnik« pridobila izredno mnogo.

Prestolica Murskega polja

Ljutomer.

Zrtev sekire je dne 4. t. m. postala dobro uspevajoča lipa, stoječa v vrtiču na glavnem trgu v Ljutomeru med hišo mestne hranilnice Ljutomerske in hotelom Herndl. To lipo je dne 1. decembra 1919 po sklepu takratnega gerentskega sosveta Ljutomerskega, torej na obletnico osvobodjenja vsadil takratni redar Vido Habjanič. Slednji je, menda sluteč, da grozi lipi pogin, v tekočem letu poslal mestni občini Ljutomerski dva dopisa, da se lipa pusti stati na mestu, kjer je bila vsajena na obletnico osvobodjenja. Ker pa je mestna hranilnica Ljutomerska zaprosila za odstranitev drevesa, je to zadevo mestna občina predala v ev. izvršitev olepševalnemu društvu. Lipa je padla, a na tem mestu se bo povečal vrt in skoznj bodo napravljene prehode v poslopje mestne hranilnice.

Krasna stavba gasilnega doma, ki bo gotovo v okras mesta Ljutomerskega, posebno pa dosedaj tako zapuščene okolice postajališča Ljutomer, je dozidan in pod streho, stolp pa se še dogotavlja. Da je ta stavba kljub izredno slabim vremenskim razmeram dograjena in je treba sedaj čakati samo dovršilnih del v bodočem letu, gre čast posestnikom v mestu in okolici, ki so prav marljivo brezplačno dovažali potrebni material, tudi vsestranska požrtvovalnost članov gasilnega društva ni izostala.

Prelomil si je kost na spodnji čeljusti na neznan način pri čiščenju ograje na Ljutomerskem pokopališču pokopič Peter Lebar. Pomoči si je moral iti iskati v mariborsko bolnico.

Čitatelji tega lista se opozarjajo, da se kvaterni sejem v Ljutomeru, ki pade letos ravno na rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra I dne 17. decembra preloži na drugi dan v sredo dne 18. decembra t. l.

Proti boleznim v bokih

rabite Sloan-ov Liniment (masl).

Zakaj bi trpeli n z nosne bolečine če jih morete le z malo Sloanovega Linimenta? Ma-t odpr-viti Sloan-ovo masl ni treba drgniti, kajt ona gre sama v ož. greje in um r obo ele dele, a bolečine iz inejo.

Imejte vedno vsaj eno steklenico v zalogi. Zelo enostavno se ostopa. Na koži se ne napravlja nika madž.

Rabite Sloan-ovo masl proti revmatizmu, išijas, bolečinam v križu, boleznim v bokih, bolečinam distorzije in konvulzije in proti vsem boleznim im mišic.

Generalno zastopstvo MIŠKOVIČ in COMP.

Beograd, Sarajev-ka 71.

Sloan-ov Liniment odpravlja bolečine

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah

Slovenska mesta se poklonijo Nj. V. kralju

V poklonitveni manifestacijski deputaciji, ki se bo poklonila Nj. Vel. kralju, bodo zastopana tudi slovenska mesta. Organizacijo slovenskih mest za to deputacijo je prevzela Ljubljana. Poleg nje so že pristala na udeležbo v deputaciji tale mesta: Kranj, Ptuj, Tržič, Bled, Litija, Krško, Jesenice, Trbovlje, Brežice, Šaštanj, Celje, Kamnik, Ruše, Dolenji Logatec in Novo mesto. Ostala mesta, med temi Maribor, še niso odgovorila, vendar je tudi njihova udeležba že gotova.

Ljubljanski občinski svet bo imel v sredo 11. t. m. svečano sejo, na kateri bo sklepal o polnoštevilni deputaciji.

Zavelišče za onemogle v Sostrem

Razsežno je ozemlje občine dobrujske. Na severozapadu meji na Kodeljevem na občino mošćansko, v Kurji vasi je pa mejašica z Ljubljano. Na jugovzhodu se opira na občino grosupeljsko in poljsko.

Tri fare: Sv. Lenart, Javor in Lipoglav ter velik del šentpeterske fare v mestu, so v mejah dobrujske občine.

Dobrujski občani so še danes v precejšnji večini kmetje, ki še odločujejo v občini, vendar pa tvori industrialno delavstvo, ki je zaposleno v papirnici v Vevčah in v tovarnah v Ljubljani in Mostah, močan del prebivalstva. Za zaslužkom v mestu ne pritisakajo samo perice iz Bizovika; iz vseh vasi, ki leže v ravnini, hočijo delat v mesto vsi, ki jih kmetijska hiša more pogrešati. Zal da dostikrat v škodo prvotnega gospodarstva ter v škodo značajev in običajev, ki jih kvari denar, četudi v znoju pridobljen.

Blizina mesta, kjer kmetje lahko svoje pri-delke spravijo v denar in kjer delavne roke lahko zaslužijo, pospešuje splošno blagostanje prebivalstva.

Navzlic tem prilikam pa je že precej telesne in duševne revščine, s katero so prizadeti zlasti tisti, katerih telesne moči so iz kateregakoli vzroka izžrpane in ki nimajo svojcev, ki bi mogli skrbeti za nje. Taki so naposled navezani le na beračenje od hiše do hiše, a dostikrat tudi tega niso več zmožni in oskrbovati jih mora občina.

Da življenje takih revežev ni zavidanja vredno, je na flani, pa bodisi, da gredo po štvilkah, ali so v zasebni oskrbi, ali pa dobe podporo na roke, ki običajno ni zadostna za preživljanje, ali se pa še tista napačno obrne.

Da take reveže občina res oskrbi s hrano in stanovanjem, se je na prizadevanje računskega svetnika g. Selana, župnika in župana, občinski odbor odločil ustanoviti dom ubogih za občino dobrujsko. Ker je občina pred nekaj leti zgradila novo šolo, je imela na razpolaganje staro šolsko poslopje poleg cerkve.

To poslopje so adaptirali za zavetišče; kajpada s precejšnjimi gmotnimi žrtvami. Prenoviti so morali poslopje. Pripraviti kopalnico, angleška stranišča, vodovod, opremiti sobe predvsem z udobnimi posteljami itd., tako da napravi poslopje od zunaj in znotraj prav ugoden utis. Ker okrog poslopja ni kaj prida prostora, je občina dokupila nadarbinsko njivo poleg, kjer bodo zasadili vrt. Tam se bodo prebivalci zavetišča ob ugodnem vremenu četali in zabavali, ali si pa kratili čas z delom. V načrtu je prirediti vrti tako, da bo vzor drugim, zlasti tistim, ki si grade hiše nanovo in urejajo vrtove.

Vodstvo zavetišča je izročila občina usmiljenkam, zakaj znano je, da je pri oskrbovanju ubožcev potrebno tudi dokaj krščanske ljubezni, ki tako dobro dene trpečim in zapuščenim.

V zavodu je prostora v štirih sobah po štiri in dvajset postelj. Ker je trenutno domačih ubožcev v zavodu le deset, se sprejemajo tudi ubožci iz sosednjih občin.

Tako je dobrujska občina prva v Ljubljanski okolici pokazala, na kak način je mogoče občini oskrbeti onemogle.

Slovenske novice iz Amerike

V Bridgeport, Ohio, je umrla Ana Hočevar, soproga dobro znane rojaka Andreja Hočevarja, stara 49 let. Rajnka je bila doma iz vasi Štrdit, fara Bučka. Tu zapušča soproga, sina in dve poročeni hčeri. Bila je članica K. S. K. J.

Za konštablerja je bil izvoljen v Bridgeport, Ohio, okraju Slovenec Ludovik Hoge, ki je porazil vse svoje angleške tekmovalce.

V Vandling, Pa. je umrl rojak Valentin Grm. Bil je član treh podpornih društev. Doma je bil iz Velike Loke na Dolenjskem. V Ameriko je dospel pred 22 leti. Zapušča soprogo in dva sina.

Rojakinja Venišek-Dobnik, roj. Staut, je v Milwaukee, Wis. utonila v kopalnici. Med kopanjem je najbrž omedlela in padla z obrazom v vodo. Stara je bila 57 let, doma iz Spodnjih Kraš pri Mozirju na Štajerskem. Zapušča moža in hčerko.

Rojak Jože Kočevar v Jolietu toži državnega pravdnika Rehna za 50.000 dolarjev odškodnine, ker ga je slednji pretepel v svojem uradu.

V Sugarite, N. Mex. je po kratki bolezni v bolnici preminul rojak Frank Sema, star 64 let, doma iz Štajerskega.

V Chicagi je umrl rojak Andrej Kordeš, star 60 let, doma iz Jamnika pri Kranju. Umrl je za pljučnico. Zapušča družino.

V Pittsburgu je umrl Geo. Fortuna, star naseljenec. Zapušča ženo, tri sinove in tri hčere.

V Krain, Pa. je bil izvoljen Slovenec Frank Naglič, za okrajnega nadzornika. Je to prvi slučaj, da je bil v tej naselbini izvoljen Slovenec v javni urad.

V Chisholm, Minn. je pred kratkim umrl organist Grizoid, doma na Štajerskem. Svoje dni je bil več let organist v Calumetu.

Vsako britvica Gillette pride iz tovarne v promet šele po večkratni kar najtočnejši preizkušnji.

Na trg pošelje samo one britvice, ki so brez sleherne pogrške in zato omogočajo brezhibno britje. Za-ložite se pravočasno z njimi!

Gillette

Iz rudarskih revirjev

Trbovlje.

Proslava sv. Barbare preložena. Prvikrat, od kar obhaja rudarski stan god sv. Barbare, se je zgodilo letos, da je proslava bila preložena, akoravno je godovanje patrone rudarjev bilo že z lece oznanjeno. Ta preložitev se utemeljuje s tem da rudnik v nedeljo 8. decembra polno obratuje.

V novembru se je pri nas poklalo: 2 bika, 86 volov, 91 krav, 4 telice, 222 svinj, 86 telet in 5 kostrunov. Po kakovosti pripada na I. vrsto 102 komada, II. vrsta 51, III. vrsta 4 in klobasarič 11 komadov.

Hrastnik, 6. dec.

Prva služba božja v Hrastniku

V nedeljo bomo imeli prvič službo božjo v Logerjevi dvorani. Začetek slovesnosti je ob 9 dopoldne.

Ljudje pridno prispevajo za prve potrebščine. Tako smo dobili altar iz Laških toplic po posredovanju gđ. M. Kuntara iz Laškega. Ista in njena sestra sta darovali novo pogrinjalo za oltar. Častiti g. župnik Gasparič je dovolil, da bi se začasno porabljal mali zvon iz Drage. Delo lepo napreduje. Žene in dekleta zvečer pridno pletejo vence.

Desetletnica „Slovenske dijaške zadruge“ v Pragi

Da bi bilo čim večjemu številu slovenskih akademikov, o katerih je že kot prislovica znano, da nimajo denarja omogočeno študiranje v slovenski »zlati« Pragi, ko so se z razpadom Avstrije odprle nove poti študirajoči mladini, je bilo ustanovljeno l. 1919. nepolitično akademsko društvo »Slov. dijaška zadruga«. Do l. 1923 je društvo imelo podporen značaj, od tega leta dalje pa je zadruga v pravem pomenu besede. Podpore, ki jih daje pridnim in revnim akademikom, so dolgoročna posojila. S tem si SDZ ustvarja stalen cirkulajoč kapital, ki naj bi donosil visoke obresti v kulturnem delu podpirancev Sloveniji in celi naši domovini. V zadnjih dveh letih ima društvo še oficijelno razširjen program v kulturni smeri. Vse važnejše dogodke v domovini je spremljalo ali s samostojnimi prireditvami (Župančičeva 50 letnica, 10 letnica Cankarjeve smrti in dr.) ali pa skupno z drugimi društvi (70 letnica kiparja Gangla, Vladimir Gortan, Rapallo in koroški plebiscit i. dr.). — In 9. decembra ob 8 zvečer bo v »Mest'anski besedi« v Pragi zadruga proslavila 10 let svojega dela in se s hvaležnostjo spomnila 10 letne idealne požitvovalnosti slovenske javnosti, ki je dajala tolikim in tolikim kruha na trpkim poti slovenskega študenta.

Tatovi na Koroškem

Črna pri Prevaljah, 4. dec.

Trg Črna obdajajo skalnate gore in gozdovi. Prebivalci so deloma rudarji — tukaj v okolici so namreč znani svinčeni rudniki, — deloma pa drvarji. Njih plača sicer res ni bogve kaj, a za poštenega in skromnega človeka je vendar za silo. Siromaštvo torej nikakor ne more biti glavni vzrok, da so se nekateri lotili tatvine, in to tem manj, ker so se spravili predvsem nad trafike. In tudi ni rečeno, da so to delavci. Pred nekaj dnevi so izropali trafike gospe El. Brumen v Črni. Da so bili ti tatovi neke takozvane »boljšee« vrste, se sklepa iz tega, ker so ji vzeli samo boljši tobak in cigarete — kolke in znamke seveda tudi, — dočim so ji tobak in cigarete najslabše kvalitete pustili. Škoda so ji napravili za ca 4000 Din.

Za gospo El. Brumen je ta udarec tem težji, ker je vdova po bivšem tukajšnjem županu, ki je bil pred dvema leti zaboden. Zdaj je reva s svojimi tremi majhnimi otroci več ali manj odvisna od zaslužka v trafiki.

Razen tega so se tatovi pojavili tudi v sosednji vasi Javorje, kjer so pri dveh gospodarjih našli in vzeli zopet tobačne izdelke, denar itd., v Podpeci, in zopet v Črni pri trgovcu gosp. Peče, odkoder so pa bili še pravočasno pregnani.

Skoraj gotovo je, da so povsod isti. Do zdaj se sicer še ne ve, kateri so to, a ker so začeli kar »na veliko« je verjetno, da se bo posrečilo kmalu jih izslediti.

Zobni zdravnik

dr. France Pavločič

špecialist za zobne in ustne bolezni — se je preselil v Pražakovo ulico 15 III, v palačo Pokojninskega zavoda in sprejema od 8—10 in od 15—18.

JUTRI POPOLDNE OB PETIH
V VELIKI DVORANI UNIONA

ORATORIJ MATERI BOGORODICI PREČISTI

PROSTORI OD 10 DO 1 DIN

★
PREDPRODAJA
VSTOPNIC V UNIONSKE
TRAFIKI

Cigani ropa o po Slavoniji

Iz Slavonije poročajo o velikih zločinih in roparskih pohodih, ki jih vršijo tam nasilne ciganske tolpe. V noči od torka na sredo je poskušala vdreti neka ciganska tolpa v državne gozdne nasade v Novi Gradiski. Pazniki so cigane opazili ter jih prepadli z revolverskimi strelji. Tolpa je nato odšla v bližnjo vas Rešetari. Tam je vdrla v pisarno opekarne Brozović ter oropala ročno blagajno z zneskom 3000 Din. V ročni blagajni so bile tudi hranilne knjižice za znesek 150.000 Din in mnogo vrednostnih papirjev. Isti cigani so poskušali še isto noč vstopiti v trgovino trgovca Müllerja. Toda ta se je pravočasno prebudi in ter cigane preplašil z revolverskim strelom. Roparji so zbežali. Trgovčev strel pa je slučajno res zadel enega cigana, ki je obležal na mestu mrtve. Pri mrtvem ciganu so našli legitimacijo na ime Šandor Mikolčić iz Tamburača. Orožniki in policija so ukrenili vse potrebno, da ujamejo roparsko cigansko tolpo. Kakor je povedal paznik državnega gozdnega nasada, so cigani oboroženi.

Osebnosti

— **Imenovanja pri inspekcijah dela.** Pri banu moravske banovine je imenovan za referenta inspekcije parnih kotlov v 5-1 Friderik Haufen, dosedanjí šef inspekcije parnih kotlov v Ljubljani, z istim pooblastilom ter za pooblastilo, da pregleda parne kotle tudi v vardarski banovini. Pri banu dravske banovine v Ljubljani je imenovan za uradnika pri referatu inspekcije dela v 3-111 Vinko Magister. Pri banu dunavske banovine v Novem Sadu je imenovan za pomočnika referatu inspekcije dela v 9-1 inž. Ivan Sorli, dosedanjí vršilec dolžnosti šefa inspekcije dela v Mariboru.

— **Nov angleški konzul v Sarajevu.** Sarajevski angleški konzul Charles Greig je premeščen v Smirno, na njegovo mesto pa pride angleški konzul iz Teherana.

Novi grobovi

— **Vpokojeni župnik jurklosterski g. Jurij Cvetko** je umrl dne 5. dec. na svojem domu Podčetrtkom. Pogreb blagoga pokojnika bo dne 7. dec. ob 10 na pokopališču k Devici Mariji na Pesku.

— **S. Vilma Agneta Tuhter.** V torek, dne 4. t. m. je preminula v celjski bolnici 62 letna usmiljenka s. Vilma Agneta Tuhter. Delovala je v kongregaciji usmiljenk kot zvesta in vestna hiš sv. Vincenca Pavelskega skozi 44 let. Prevrat, ki je zatekel na Madjarskem, odkoder jo je rdeči teror pregnal in prišla je v Celje, blizu svojega domačega kraja Kalobija. Tu je vse do svoje smrti vzorno opravljala težko dolžnost na izolirnem oddelku. Kdorkoli je

Najboljše kvalitete letošnjih vin belo in rdeče

Vsako soboto in nedeljo domače klobase.
Vsako nedeljo štajerske purane.
priporoča

P. Košak, Krekov trg

Jack London:

Pogled v pekel

(Iz knjige: Ljudje z dna.)

Trije smo bili, ki smo se po Mile-End cesti v Londonu klatili in eden od nas je bil junak. Bil je vitek devetnajstletnik, tako mehek in nežen, da se je zdelo, da ga lahko vrže vsaka sapa. Bil je mlad, ognjevit član Delavske stranke in prvih vrstah navdušenja in zrel za mučenništvo. Kot govornik in voditelj se je bil udeležil množice nevarnih protestnih shodov, ki so se vršili v prilog Burov in so pretresali veselo Anglijo. Med potjo mi je pripovedoval kako ga je preteča množica na razne načine oblegala v parkih in na cestnih železnicah — kako je stopil na govorniški oder, ko so njegove tovarise drugega za drugim potegnili doli in jih zdelovali in kako so napadali cerkev, v kateri je s tremi tovariši iskal pribežališča; v plohi kamenja in črepij od razbitih šip so morali zadrževati množico, dokler jim ni prišel oddelček policije na pomoč.

Pripovedoval je o nenadnih bojih v temi na stopnicah, galerijah in balkonih, o razbitih oknih, udrtih stopnicah, izpodmaknjenih lestevah in razbitih glavah in udih in nazadnje me je pogledal in mi z bolestnim vzdihom dejal: »Kako vam, močnim možem zavida! Jaz sem tak pritlikavec in nisem za nič, če pride do boja.«

Jaz pa sem opazoval pritlikavca z levjim pogumom in sem čutil, da so bili taki možje tisti, ki so gradili barikade, če je prišla prilika, in svetu kazali, da morajo še znajo umirati.

Tedaj je rekel moj drugi spremljevalec, osemindvajsetleten mož, ki je živel taril negotovo življenje v bogve kateri temni delavnici: »Jaz sem pa le dečko. Ne pa tak, kot so drugi v delavnici; ti imajo respekt pred mano. Tehnam sto pet in dvajset funtov.«

Naravnost sam me je bilo, da bi imela pri-

šel bodisi kot bolnik bodisi po drugih poslih z njo v stik, se ni mogel odtegniti vplivu mirnosti in dobronamerne ljubezni, ki je sijal iz očesa mučenice krščanske ljubezni, kakor gre po pravici naziv usmiljenkani sploh. Pokopali so s. Vilmo večeraj ob 3 popoldne v sestrski grobnici na celjskem bolniškem pokopališču. Vse dobi naj ji njeno ljubezen in trud obilo poplača!

— **V Ljubljani** (Hrenova ulica) je umrla ga. Marija Dežman, stara 93 let. Pogreb bo v soboto ob 4 popoldne.

— **V Ljubljanski bolnišnici** je večeraj umrla ga. Ana Povše, rojena Hostnik iz Šmartna pri Liriji. Prepeljali bodo njeno truplo v Šmartno pri Liriji, kjer bo pogreb v nedeljo ob pol 3 popoldne.

— **V celjski bolnici** sta umrla dne 4. decembra 1926 na posledicah difterije Jožica Klanjšek, 7 letna rejenka iz Laškega; dne 5. decembra pa 8 letni sinček kovača iz Marijinega Grada pri Nazarjih. Tonček Pukart kot žrtev škrlatinke in davice.

— **Žrtev letike.** Umrli je medicinec Koloman Gjóri, sin bivšega notarja v Murski Soboti. Pred več leti se ga je lotila jetika in ta ga je tudi spravila s sveta v 26. letu starosti.

N. v m. p.

Mala kronika

— **Kdor je izgubil položnico za »Slovenca«** in še ni poravnal naročnine, dobi položnico na pošti ter napiše na njo našo čekovno štev. 10 650.

— **Sv. pismo Novega Zakona.** Naročil na novo izdajo (II. del) je bilo toliko, da se je takoj v prvih dneh razprodalo vse, kar je knjigoveznica pripravila. Prosimo naročnike, naj nekoliko potrpe; v najkrajšem času se bodo dobile zopet vse vrste vezave. Vezava v pegamoid, ki je zaradi terpežnosti posebno priporočljiva, se ulegne nekoliko bolj zakasnitvi, kakor druge vezave. V redu, katerem naročila prejemo, jih bomo tudi izvrševali. — Bogoslovna akademija.

— **Hrvaško Primorje** je po približni cenitvi obiskalo letos 50.000 tujcev.

— **V Uradnem listu** kraljevske banske uprave dravske banovine št. 6 od 5. decembra t. l. je objavljen »Zakon o mednarodni konvenciji za pobijanje trgovine z ženskami in otroki, dalje o mednarodni konvenciji za pobijanje trgovine z belimi sužnji in o mednarodnem sporazumu za uspešno zaščito zoper kriminalno trgovino, znano pod imenom »trgovina z belimi sužnji«.

— **V Službenih Novinah** kraljevine Jugoslavije št. 286 od 5. decembra t. l. je objavljena »Uredba o poslovnem redu za redno kazenska sodišča in »Uredba o poslovnem redu za državna tožilstva«.

— **Otroka zavržla.** Iz Šostanja: V Družmirju se je neka devetnajstletna trgovska nameštanka tako spozabila, da je svojega nezakonskega otroka takoj po rojstvu zavržla. Kakor vse kaže, je dekle poslalo žrtev nemirnega naziranja današnjega prosvitljenega sveta.

— **Kmetje grade sami šole.** Kmetje iz okolice bosanske Vlaske planine in vasi Pečine v travniškem okraju so sklenili, da prične sami z zidavo šole, ker vidijo, da so jim otroci brez šole izgubljeni. Poslali so prošnjo primorskemu banu v Split ter kraljevski vladi v Beograd, da bi jim oblasti plačale vsaj zidarstvo mojstra, sami pa so zbrali med seboj delavce ter preskrbeli za zemljišče, kamenje in les. O enakih razveselilnih pojavih poročajo tudi iz drugih bosanskih vasi.

— **Za božično dobo** priporoča Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani cerkvenim zborom sledeče skladbe: Grum Anton: Odpevanja pri lavrentskih litanijs za mešani zbor 16 Din. Hladnik Ign.: Božične pred- in poigre. 10 Din. Hladnik Ign.: Dva božična slavospeva. 12 Din. Premrl Stanko: Slava Bogu na višavi. Deset božičnih pesmi za mešani zbor in orgle. Part 24 Din, glasovi po 6 Din. Premrl Stanko: »Le spi, nebeško dete ti in «O ve lesene jaslice». Dve božični pesmi za mešani zbor in orgle. 3 Din. Sattner p. Hugolin: Božičnice, šest božičnih pesmi za mešani zbor. 20 Din. Sattner-Premrl: Dve božičnici. Dvoglasna

— **Osebe, ki so krvno, kožno ali živčno** bolne, dosežejo z naravno »Franz-Josef«-greničo redno prebavo. Specialisti z visokim slovesom potrjujejo, da so v vsakem oziru zadovoljni z učinkom staroznane »Franz-Josef«-vode. »Franz-Josef«-greniča se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

povedoval, da imam jaz sto petdeset funtov in sem se zadovoljil s tem, da sem ju na tihem opazoval.

Ubogi, pokvečeni mali človek! Imel je nezdravo barvo, telo je bilo sključeno in izcrpano, prsa udrti, rame od dolgega dela nepreklicno upognjene, glava ni sedela tam, kjer bi morala, ampak je visela naprej.

Dečko — on?

»Kako velik si?« sem vprašal.

»Pet čevljev dve colie« je odgovoril ponosno. »A drugi v delavnici...«

»Pokaži mi delavnico!« sem dejal.

Baje ni bilo ta čas nikogar v delavnici, a jaz bi jo bil kljub temu rad videl.

Pustili smo Lemansko cesto in prišli na Fryingpansko. Krdelo otrok se je plazilo po spolzki ploščadi kakor žaba na dan izsušenega močvirja.

Na ozkih vratih je sedela žena z dojenčkom na prsih, ki so bile tako razgaljene, da so materinski čisti jemali vso svetlost. Morali smo iti preko nje in dalje, da smo mogli v hišo in na temnem, ozkem hodniku smo morali bresti med gomazežimi malimi otroci, dokler nismo dosegli še ožjih in temnejših stopnic. Stopnice so imele tri stolbe, v katerih so bili nagromadeni najraznovrstnejši odpadki.

Sedem prostorov je imela tako zvana hiša. V šestih od njih je kuhalo in peklo, jedlo in spalo in delalo čez dvajset oseb obojega spola in vseh starosti. Poprečno so merile sobe po osem čevljev na vsako stran, morda na eno devet. Stopili smo v sedmi prostor, v katerem je delalo pet mož. Bil je širok sedem in dolg osem čevljev, miza, na kateri so delali, je imela večji del prostora. Na tej mizi je bilo pet lat in petnajst mož je komaj imelo prostora, da so skupaj delali, kajti ostali prostor je zavzemala lepenka, usnje, svežnji čepce in bogat izbor materiala za sestavo gornjakov in podplatov.

V sobi poleg je stanovala žena s šestoro

ženska zbor s klavirjem. 10 Din (samo za domače božične prireditve) Sicherl Jos.: Pastirci iz spanja, 16 božičnih pesmi za solo, mešani zbor in orgle. (Napevi starejših skladateljev: Rihar, Cvek, Gerbič, Vavken itd.) Part 36 Din, glasovi 6 Din. Sicherl-Premrl: Pridite molit Jezusa. 17 nabožnih pesmi za solo, mešani zbor in orgle. (Riharjevi, Cvekovi, Vavkenovi in drugi napevi.) Part 30 Din, glasovi po 6 Din.

★ Gospodinja Vaše perilo pere, posuti, mogo ali lika tovarna Jos Reich

Pri srečlovu sem smelo imel, se ene številke nisem zadel. V bifeju pa bila mi sreča je mila, ker »Buddha«-čaj je Gorenjka točila.

Tea Import, Ljubljana, Aškerčeva cesta 3.

Nesreča ne počiva

— **Nesrečno godovanje.** Iz Šostanja: V Topolšici so šli fantje »ofirale« nekemu sosedu, ki mu je ime Frančišek Ksaverij. Pri tem so tudi streljali z mošnjari. Prvič je šlo vse po sreči. Seveda jih je sosed povabil v hišo in jih pogostil. V zahvalo so hoteli streljati še drugič. A tedaj se je zgodila nesreča. Mošnjar se je sprožil in kmečki fant Franc Presečnik je dobil kos lesa tako nesrečno v nogo, da so morali klicati zdravnika. Fant je tako nevarno ranjen, da so ga prepeljali v bolnišnico. Pa pravijo, da ni veliko upanja in da bo fant najbrž podlegel.

— **Roko si je zlomil v M. Soboti** orožniški narednik G. Miloš Čretnik. Nesreča se je zgodila, ko se je peljal s kolesom iz urada domov. Spotoma se je moral nekemu kolesarju izogniti. Pri tem je zavezil na kup šodra in je tako nesrečno padel, da si je zlomil levo roko in se tudi drugače močno pobil.

Koledar

Sobota, 7. decembra: Ambrozij, škof

Ljubljana

Kaj bo danes?

Opera: Tosca.
Kino Ljubljanski dvor: Hudičeva metresa.
Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Sušnik, Marijn trg 5 in Mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

Gerhart Hauptmann v Ljubljani

Sloviti nemški pesnik, Gerhart Hauptmann je na svojem potovanju prišel sredi v Ljubljano. V Ljubljano je prišel z avtom iz Graza ter danes zjutraj nadaljuje svoje potovanje v Rappallo, kjer stalno prebiva. S Hauptmannom je le njegova žena Margareta in pa dunajski režiser Hans Brahm. Dne 3. t. m. je bila namreč v dunajskem Burgtheatru krstna predstava njegove dvodejanke »Spucke«, ki je doživela velik uspeh. Hauptmann se je v Ljubljani ustavil v hotelu »Unionus«, ter je tam v restavraciji tudi večerjal. Sprejel ni nikogar, tudi časnikarjev ne.

Gerhart Hauptmann je poleg Thomasa Manna vodilna osebnost v nemški literaturi. Rojen je bil 15. nov. 1862 v Obersalzbrunnu v Slezijski. L. 1922. je vsa Nemčija z velikimi svečanostmi slavila njegovo šestdesetletnico. Njegova najboljša znana dela so drame »Tkalec«, »Florian Gevecke«, »Bobrov kožuh«, »Voznik Hensele«, »Haneličina pot v nebesa« itd. Nekatere njegove drame je predvajalo tudi ljubljansko gledališče.

Vlomilci zopet na delu

Le malo časa je imela Ljubljana mir pred vlomilci. Policija je pospravila vse znatnejše vlomilske tolpe in se sedaj nahaja samo v policijskih zaporih kakih deset nevarnih vlomilcev. Ali kaj pomaga, če je en vlomilec aretiran, ko pa stopi na njegovo mesto takoj drugi ali pa še celo dva. Energična akcija policije je uspela le v toliko, da so se še neizsledeni vlomilci ustrašili za teden, dva in prenehali z vlemi. Res se zadnji teden ni pripetil v Ljubljani noben večji vlom. Zato so pa začeli vlomilci sedaj znova in kakor izgleda tudi z osveženo drznostjo.

Žrtev vlomilcev je postala v noči, ko je Miklavž drugod donasal darove, trgovka Ivanka Fojkar na Dolenjski cesti št. 21. Ko je večeraj zjutraj prišla v svojo trgovino, je ugotovila, da je ta izropana. Ponoči so prišli vlomilci, — naj-

dece. V drugi luknji je bivala dvodva šestnajstletnim sinom, ki je hiral od jetike. Žena je prodajala po cestah prsne bombone, kot so mi pravili, in po navadi ni mogla zaslužiti toliko, da bi kupila trideset litra mleka, ki bi ga moral sin na dan imeti. Ta šibki, umirajoči sin je dobil le enkrat na teden pokusiti mesa, in kakovosti tega si ni možno predstavljati, če človek ni nikdar videl svinjske piče.

»Strašno je, kadar kašlja,« je menil prijatelj. »Ves dan ga poslušamo tukaj, če delamo. Neznosno je.«

Kadar je moj prijatelj imel posel, je delal torej v tem sedemkrat osem čevljski sobi. Pozimi je morala »koraj« ves dan goriti luč in svetiljka je še slabša zatohli zrak, ki ga niso nikdar obnavljali, ampak vedno znova in znova vdihavali.

V posebno dobrih časih je ta mož mogel zaslužiti na teden kakih trideset šilingov.

»A to morejo le najboljši od nas,« mi je pojasnil, »in potem moramo tudi štirinajst do petnajst ur garati na dan. Moral bi nas videti, kako se napenjamo. Pot kar curja z nas. Tebe bi bolele oči, če bi videl, kako nam lete žebli iz ust — kakor iz stroja. Le poglej moja usta.«

Pogledal sem ga. Zobje so bili od neprestanega drgnjenja žebeljev čisto topi in poleg tega črni in nagniti.

»Čistim jih, sicer bi bili še bolj umazani.« Pripovedoval mi je, da si delavci sami nabavljajo zgornjake, žeblje in manjše potrebščine in da morajo najemino in luč in bogve kaj še vse sami plačevati.

»A kako dolgo traja sezona, ko zaslužite lahko celih trideset šilingov na teden?«

»Štiri mesece,« je odvrnil in mi pojasnjeval dalje, da povprečno zaslužijo na teden od pol do enega funta. Ta teden je dozdaj zaslužil štiri šilinge. In kljub temu sem dobil vtis, da je dober delavec.

Ozrl sem se skozi okno, ki naj bi gledalo na dvorišče sosedne hiše. A ni bilo nobenega

Glavobol in migrena

prenehata, zopet se veselite življenja s pomočjo znanih

Pyramidon

Tablet

Ime »Pyramidon« je zakonito zaščiten. Falsifikati pod tem imenom se sodnijsko zasledujejo.

Pristne samo v originalnem zavoju „Molitor's Tablets“.

manj dva sta morala biti, — odtrgali od zunanjih vrat trgovine zapah in se splazili notri. Iz vreč so stresli kristalni sladkor v sipi ter fizol na tla, vse na en kup. V vreče pa so naložili blago za moške in ženske obleke, kotenine, mnogo tobaka, cigaret, prekajenega mesa, masla in jaje. Samo to, kar so odnesli, je bilo vredno 18.500 Din. morda so odnesli pa še kaj več. Trgovka Fojkar pa trpi škodo še radi razbitih vrat ter pokvarjenega sladkorja in fizola.

Zjutraj so prišli na lice mesta stražniki in trije detektivi s policijskim psom. Sledi čevljev vlomilcev v zemlji so vodile za trgovino, preko Golovca proti Rakovniku, nazaj na Dolenjsko cesto in na Galjevico. Policijski pes je na Galjevici izgubil na razhojenih tleh sled za vlomilci. Policija je nato ugotovila, da so bili na delu trije vlomilci. Tudi njihov osebni opis je približno znan, torej je nekaj upanja, da bodo kmalu izsledeni. Tako velik ovinek preko Golovca so si izbrali zato, da bi se izognili mitnici na Dolenjski cesti.

Trgovka sama sumi soudeležbo pri vladnem nekega 60 letnega moža. ki je v četrtek prišel popoldne v trgovino ter se zamudil v njej približno pol ure, si ogledal trgovino ter si dal razkazati blago, kupil ni pa nič, temveč je popil le čašico žganja, nato pa odšel.

—

— **○ Predavanje v »Pravniku«.** Tretje predavanje o novem kazenskem zakoniku bo v soboto dne 7. t. m. na sodišču soba št. 79 točno ob 6 popoldne. Predaval bo zopet gosp. rektor dr. Metod Dolenc in sicer: »Praktični prikaz deliktov zoper pravosodje po novem kazenskem zakoniku«. Prvi predavanja, ki je z njima g. rektor na vrlo popularen način podal bistvene poteze novega zakonika in glavne izpremembe napram staremu zakonu, sta izredno ugajali in pričakuje zato odbor tudi pri tem predavanju obilne udeležbe.

— **○ Československá Obec v Lublani** zve své příznivce na ložkově představení, jež pořádá v neděli, dne 8. t. m. o 4. hod. odpolední v Národním domě. Hraje se veselohra »Certi na hradě«.

— **○ Československá Obec v Lublani.** Umelecké dudácké trio mistra dudáka Maudra z Prahy zavítá k nám s bohatým repertoárem starých českých písní i moderním programem, který přednese ve středu, dne 11. prosince o půl osmé ve Zvezdě.

Neurejeno trdo stolicco

popravi takoj prašek

MAGNA

PURGA

na špici noža v malo vode.

V lekarnah in drogerijah 1 zavoje Din 4.—

dvorišča, to se pravi, bilo je zazidano z enonadstropnimi lopami, s hlevi, v katerih so stanovali ljudje. Strehe teh lop so bile prava gnojlišča. Na nekaterih mestih je ležala umazanija, ki so jo metali iz drugega in tretjega nadstropja, več čevljev na visoko, lahko sem v njej razločiti ribe in kosti, sočivje in cunjce, stare škarpete, črepije in druge navadne odpadke iz človeških svinjakov.

»Zdaj je zadnje leto, ko imamo to delo; zdaj si nabavljajo stroje, ki nas delajo odveč,« je rekel delavec žalostno, ko smo spet korakali mimo žene z nesramno razgaljenimi prsi in si delali pot skozi gomazežje mladega življenja brez vrednosti.

»Ampak zdajle pazite!« je dejal prijatelj. »Zdaj ti bom pokazal pljuča Londona To je Spitalfield-park.« Besedo »park« je izgovoril z ironičnim poudarkom.

Senca Kristusove cerkve je padala povprek čez Spitalfield-park, in v senci Kristusove cerkve sem videl ob treh popoldne nekaj, česar ne bi hotel nikdar več videti.

Rož ni v tem parku, ki je manjši kot moja rožna greda doma. Raste le trava. A okrog parka stoji omrežje z železnimi bodicami, kakor ga nahajate okrog vseh londonskih parkov, da ne morejo moške brezdomci in žene ponoči spati v travi.

Ko sva prišla noter, sva zadela ob ženo kakih petdesetih let, ki se je z opotekajočimi koraki vlekla naprej; dva zveznja iz vrečevine sta ji bingljala čez rame, eden spredaj, drugi zadaj. Bila je klatežinja, brezdomska duša, preveč navajena svobode, da bi hotela svoje šibeče se telo vleči čez prag ubožnice. V obeh zveznjah je imela vso svojo lastnino, obleko in sploh, kar je kot ženska še cenila.

Sli smo po ozki, posuti poti navzdol. Klop na obeh straneh so kazale grmado bedne, izčrpane človečnosti, ki bi bila kakega Doreja navdahnula k bolj satanskemu poletu, kot ga je njegova domišljija kdaj na platno rodila —

Jame presvedčeni, že tato ridká prilèitost seznamiti se s tradiciènim èeským hudèbnim nástrojem bude nastavenicem všech našich krajanu i přátel. Úspèšné touné Maudrova tria po èetných mesteèch Jugoslavie, Polska, Švýcarska a. t. d. svedí o tom, že dudy vedou doudat stále nadechnouti posluchaèe.

○ **Predavanje o slovenski sodobni literaturi.** Slavistièni klub »Društva slušateljev filozofske fakultete«² priredi pod okriljem Ljudske univerze v nedeljo 8. t. m. ob 10 dopoldne v zbornici naše univerze javno predavanje. Govoril bo g. Anton Oevirk o slovenski sodobni literaturi. Anton Oevirk je priznan pesnik in literarni kritik. Njegovo predavanje bo slovensko inteligenco gotovo zanimalo; zato jo k udeležbi vlnudno vabimo. — Po predavanju bo debata. Vstop vsem prost.

○ **Vreme v Ljubljani** je bilo vèeraj dopoldne èez polovico oblaèno, popoldne pa popolnoma. Najnižja temperatura 8,8 C, najvišja 13 C. Barometer 758,3. Jugozahodni veter. Drujub povsod jasno in hladneje. Le v Skopliu oblaèno.

○ **Marija Matkoviè** rojena Pleènik je umrla dne 5. XII. ob 9 zveèer in bo pogreb 7. XII. ob 4 popoldne. Pred škofijo štev. 10.

○ **Unionska klet** je dobila letošnjo bizelsko rdeèe »kupice«, ki je sijajne kakovosti.

Maribor

PRED USTANOVITVJO GOZDARSKE SOLE V MARIBORU.

Prizadevanja predstavnikov bivše oblasne samouprave v Mariboru in sklepi letošnjega kongresa jugoslovanske gozdarske zveze v Mariboru se bližajo svojemu uresnièenju. Maribor, središèe dravskodolinske in kozjaške lesne industrije, dobi nizo gozdarsko šolo, ki se bo organizirala po vzorcu tukašnje vinarske in sadjarske šole. Z ustanovitvijo banovinske gozdarske šole v Mariboru bo omogoèena vzgoja kadra izvežbanih delavcev pri delu za prosep našega domaèega gozdarstva, tega bogatega našega narodnega zaklada. Gozdarska šola bo imela svoje prostore v dvorcu bivše mariborske oblasne samouprave. Za naše mesto bo ustanovitev omenjene šole gotovo velika pridobitev.

○ **Poklonitveni akciji** Nj. Vel. kralju se prikljuèijo tudi zastopniki mariborske mestne občine, ki se poklonijo Nj. Vel. kralju skupno s predstavniki drugih mest v dravski banovini.

○ **Za božični bazar**, ki bo v nedeljo, dne 15. t. m. v veliki unionski dvorani, se vrše èe mesec dni marljive priprave. Naši dekli in deklice tekmujejo med seboj v izdelovanju različnih lepil, uporabnih predmetov za obiskovalce bazara. Za koncert so obljubile prijazno sodelovanje prvovrstne moèi našega mesta. Program otvorijo orkestralne toèke, samospeli, rajalni nastop mladine, deklamacija in mešan kvartet. Najtoplejša zahvala blagim darovalcem predmetov za bazar; prispevki se sprejemajo v dekl. mešanih šoli I. pri slugi ali pa v trgovini Wögerer v Slovenski ulici.

○ **Akademski pridige** jutri na praznik Brezmadežne ne bo, ker se vrši v cerkvi sv. Alojzija cerkvena slovesnost katoliške mladine, kjer bo ob pol šestih sv. maša s skupnim svetim obhajilom mladine in katoliškega izobraženstva ter pridiga.

○ **Smrtina kosa.** Preminula je v splošni bolnici 40-letna delavka Marija Kukovec. Pogreb bo jutri ob pol 15 iz mrtvašnice splošne bolnice na magdalensko pokopališèe.

○ **Posestno gibanje.** Trgovèca soproga Stefica Pucher je kupila od Jurija in Antonije Zidanšek parcelo ob Kamniški cesti za 12.960 Din; Avgust in Marija Jahn sta kupila od mestne občine parcelo proti Kamnici za 23.430 Din.

○ **Cerle franèaise** priredi jutri ob 17. v Vesni odhodnici svojemu zasluženemu knjižničarju. Vsi prijatelji francoskega jezika prijazno vabljene.

○ **Proraèunska seja** obeh tukašnjih samouprav bo v èetrtek, dne 12. t. m. v posvetovalni dvorani Okrajnega zastopa. Proraèunske debate se udeleže èlani Okrajnega zastopa in Okrajnega cestnega odbora v skupnem zasedanju.

Usta in grlo

so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezenske kali v naše telo. Zato so **najboljše obrambno sredstvo** proti prenosu nalezljivih bolezni dihalnih organov okusne ANACOT-pastilje dr. Wanderja. Dobivajo se v vseh lekarnah. Varujte se izdelkov, ki v zadnjem èasu imitirajo ANACOT-pastilje.

kaos cunj in nesnage, vse vrste gnusnih bolezni, odprte rane, tvoril, nedostojnosti in preèeèe pokveke ter živalske poteze.

Oster veter je bril in ta bitja so šklepetala v svojih cunjah, ki so ležala in spala ali vsaj skušala spati. Videli si tu ducat žensk različne starosti od dvajsetih do sedemdesetih let. Tu je ležalo devet mesecev staro dete in spalo na trdi klopi, brez blazine in brez odeje in nihèe se ni zmenil zato. Tam je sedelo pol ducata moških, speèih pokoncu ali pa naslonjenih drug na drugega; na drugem mestu si videl družino: speèe dete v rokah speèe matere, mož pa je, kolikor je paè mogel, popravljal njegov pošvedrani èeveljèek. Na drugi klopi je neka ženska rezala z nožem èežranje od svojih cunj, druga pa je s šivanko in nitjo šivala razpoke na svojih. Tesno ob njej je speè mož držal v rokah speèo ženo, malo dalje je ležal moški z debelo plastjo blata na obleki in spal z glavo v naroèju ženske, ki je bila videti kakih štiri in dvajset let stara in je spala kot on.

Splošno spanje me je zanimalo. Zakaj jih je spalo devet desetlin od njih? To se mi je èele pozneje razjasnilo. Od mogoènjakov napisani zakon zabranja, da bi brezdomci smeli ponoèi spati. Na ploèniku pri vходу v cerkev, katere kameniti stèbri so se v zastavnih vrstah odražali od neba, so ležali moški v vrstah in spali ali sanjali. Bili so prenemogli, da bi se vzbudili ali postali radovedni, ko smo mi prišli.

»Ena od londonskih pljuè« sem dejal, »ne, gnila, strašno smrdèca rana.«

»Ah, zakaj si me zavlekel na« je vpraševal toplosrèni mladi laburist z muko in gnusom.

»Ženska tamle,« je dejal naš vodnik, »bi se za tri pennyje ali za hlebec èrnega kruha brez obotavljanja prodala.«

To je vrgel kar tako nalahko nad nas. Kaj je hotel še več povedati, ne vem, zakaj naš bolni prijatelj je zavpil:

»Za božjo voljo, pojdimo oditi!«

(Prevel Mirko Savnik.)

○ **To pa drži...** Èetrkova »Volkaštimca« je zopet dvignila hrup radi mestnega kopališèa. Nekaj ji pa moramo dati prav: da ima v Rusiji zares vsaka vas svojo parno kopel, kakor stoji v »Volkaštimci«² èrno na belem. Ferlikst! Kup kamenja, ki ga pali solnèna vroèina, od zgoraj nekod pa kapljajo curki. Parna kopel! Pa ne smejo zraven pristokovrni Rusi, ampak samo »ruski«² — židje.

○ **Naval k vèerajšnjim filmskim predstavam** v Grajskem kinu je bil izreden ter so bili vsi obiskovalci prijetno preseneèeni. Predstave se vrše ob 18.30 in 19.45. Poset priporoèamo zlasti dijaški mladini.

○ **V okvirju olimpijskega dne** se sreèata jutri na Rapidovem igrišču SK Maribor in S K Rapid. Cisti dobitek gre za olimpijski fond. Obe mošvi nastopita v najjaèji postavi in je radi tega pričakovati obilnega odziva. Lepo športno geslo obeh moštev, ki nastopita v prid olimpijskega fonda, toplo pozdravljamo.

○ **Med pomisljaji.** Mariborski duhovi so šli vaše ter zgostili svojo pažnjo na troje zavedšèin. Prva pobliškava v dilemi: ali Crni ali Beli orel. Potuhnili so se duhovi mariborski, razmišljujoè o težkem problemu. Sedaj so se pomirili glede tega: prevladal je Crni orel. Naj bo. — In te ure mariborske. Fej packel! In se je dvignil v obrambo teze enotne uravnave nagajivih mariborskih »èebul«² celo ugleden gospod in spregovoril upravièeno grajo radi babilonske zmèenjave, ki je radi samovoljnosti mariborskih »štikark«² prišlo nad mestjane in občane. — Z žogobrcem pa je konec za doèršen èas. Vsi tukašnji športni klubi — razen enega — imajo večmeseèno zabrano igrè. Pa smejte le skup, èe gre za olimpijski fond. Zato je napolnila sezona olimpijskih dnevoj, ki se pretvarjajo v tedne. Živeli mariborski športniki!

○ **Dravskodolinske novice.** Na novo otvorjeni avtobusni progi Brezno-Ribnica je promet zelo živahen in se èele sedaj vidi, kako je bila otvoritev te avtobusne zveze potrebna. Prijetno prizadeti so tudi mariborski planinci in zimski športniki. — Kakor izvem namenava graditi inž. Lenarèiè za svoje delavce posebno telovadnico, ki bo delavcem v dolgih zimskih vèerih tudi prijetno shajališèe in zabavišèe. Ta recept bi priporočali tudi mariborskim podjetnikom kot eno izmed sredstev za spominjevanje med delodajalci in delojemalci.

○ **Knjižnica Prosvetne zveze** se stalno spopolnjuje ter je izbira novosti z domaèega in svetovnega knjižnega trga zelo bogata. Knjižnica, ki ima svoje na novo preurejene prostore na Aleksandrovi 6 (pri-
tlièje), je odprta vsak dan od 8 do 12 ter od 15 do 18 popoldne.

○ **Miklavževala** so v èetrtek razna društva; obilo je bilo daril in lepil. Izvirno organiziran je bil Miklavžev vèer v veliki unionski dvorani, ki ga je priredilo Slov. žensko društvo s sodelovanjem pomladka Rdeèega križa v prid slabotnih in podpore potrebnih otrok. Danes ob 16 obdari Miklavž otroke èlanov Jugoslovanske strokovne zveze, zveèer ob 20 pa miklavžujejo v dvorani Prosvetne zveze èlani Ljudskega odrà in pevskega društva »Maribor«.

○ **Noèno lekarniško službo** ima prihodnji teden (od vkljuèeno jutri opoldne do prihodnje nedelje) Kùnjgova lekarna pri Mariji Pomagaj.

○ **Veèer domaèe glasbe** (kitarski in citraški koncert) priredi dne 13. t. m. tukašnja Ljudska univerza. Koncert te vrste je za Maribor novost ter ima v prvi vrsti namen, dati pobude k intenzivnejši gojitvi plemenite domaèe glasbe. Predprodaja vstopnic pri ge. Brišnik in g. Höferju.

○ **Pilotsko šolo** bodo otvorila tukašnja »Naša Krila«; inž. Knapl bo teoretièni in praktièni del teèaja samo vodil. V toliko spopolnjujemo našo prvotno notico glede otvoritve omenjene šole.

○ **Ena je pa ostala za seme.** Posestniku I. R. iz Moškanjcev so ponoèni plazuni in dviguni usodopolno okrnili številu gosk. Šest so jih odgnali, sedmi pa so po starodavnih sunitelskih tradicijah ovili okoli dokajšnjega vratu vrvice, na vrvici lepenèico, na lepenèici pa je blestelo pojasnilo: Oj sama sem doma ostala... Za seme...

○ **Zimsko in mokro vreme** zahteva prvovrstne èevlje. Zahtevajte cenik! KARO, Maribor, Koroška 19.

Celie

○ **VII. prosvetni vèer**, ki se vrši v pone-
deljek 9. decembra t. l. ob zveèer v dvorani celjskega mestnega kina, bo nazorno prikazal tvorno delo katoliške orlovske mladine v bratski nam èeskoslovaški republikli. delo, ki je, ker prožeto z domovinsko ljubeznijo iz večnosti ožarjeno, vsaki državi najtrdnjejši stebel bodoènosti in sreènega razvoja. Ta vèer naj bo izliv simpatij do države, ki hodeèa po svetlih slovanskih tradicijah blagovestnikov sv. Cirila in Metoda in narodnega heroja sv. Vav-
lava nudi vzor svobodne slovanske države. — Vstopnice za ta vèer se dobijo še danes in v ponedeljek ves dan v Prosvetnem tajništvu na Cankarjevi cesti 4.

○ **Proslava praznika Brezmadežne.** Jutrišnji katoliški mladini posveèeni praznik Brezmadežne bo mladina poleg cerkvene slovesnosti proslavila s posebno akademijo v telovadni dvorani Orlovskega doma v Celju. Orkester bo zaigral slovènski in ruski potpourri, zbor pa zapoje nekaj lepil in primernih pesmi. Poleg deklamacije je dalje na sporedu zlasti pomembno skioptièno predavanje o Materi kršèanske edinosti in aktualnih problemih naše dobe, ki ga bo govoril priznani strokovnjak. Prièetek akademije je toèno ob pol 5 popoldne. Vstopnice ni, sprejemajo pa se darila za dijaško kongregacijo.

Cerkveni vestnik

P. n. župne urade in gg. duhovnike, ki so naroèili najnovejša oficija sv. Marjete Mar. Alacoque in bl. Hozane Kotorske, s tem obveščamo, da se nahaja slednji v listku. Naroèila hranimo v evidenci in jih bomo izvršili takoj po prejemu imenovanega oficija. — Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Cerkev sv. Jožefa v Ljubljani. Jutri na praznik brezmadežnega spoèetja M. B. ob 8 slovesna sv. maša. Izjava se: Missa »Salve Regina«, zl. G. E. Stehle z orkestrom; graduale: »Benedicta es tu«² zl. P. Griesbacher; olert. »Ave Maria«, zl. I. Deschermeier; Tantum ergo v Ès. zl. dr. Fr. Kimovec.

Cerkev v Križankah. Praznik brezmi. spoèetja M. B. ob pol 11 slovesna sv. maša (pridiga odpade). Izjava se: »Missa koretta« in ofert. »Ave Maria«, zl. Ad. Vihovský; graduale zl. P. Griesbacher; Tantum ergo, zl. V. Kocián.

Križanska moèna in mladeniška kongregacija proslavi praznik Brezmadežne v nedeljo, 8. decembra s slovesnim cerkvenim opravilom. Zjutraj ob 6 sv. maša in skupno sv. obhajilo, zveèer ob 6 pa slovesen shod z darovanjem za družbine namene.

Notranja Marijanska kongregacija pri uršulin-
kah v Ljubljani. V nedeljo, 8. decembra je glavni družbeni praznik. Zjutraj ob šestih je skupno sveto obhajilo, popoldne ob petih slovesen shod in sprejem novih èlanic.

II. vnanja Marijina kongregacija pri èè. uršul-
linkah ima jutri zjutraj ob 6 skupno sv. obhajilo in sv. mašo, Popoldne ob 2 shod. Pridite vse,

„SALONIT“ cementno azbestni škriklj je najboljši material za pokrivanje zgradb

Naše dijaštvo

Dijaški praznik — 8. december!

proslavi 8. decembra ves dan kot dijaški praznik. Predpoldnem: Ob 7 v franèiskanski cerkvi sv. maša z nagovorom p. dr. Gvidona Ranta in skupnim svetim obhajilom. Poje akademski cerkveni zbor. Ob 10 v beli dvorani Uniona zborovanje s sledeèim sporedom: Otvoritev; Pesem; Religiozne vrednote Vzhoda in Zapada (govori bogoslovci); Marija in slovenska žena (govori dijakinja); Pesem; Marija — slovenska kraljica (govori dijak); Deklamacija; Slovensko katolièanstvo (govori akademik); Pesem; Zaključna beseda. — Popoldne: Ob 5 popoldne v veliki dvorani Uniona oratorij »Materi Bogorodici preèisti«, besedilo po vzhodnih motivih. Nastopa zbor Zapada, predstavljajoè sedanji zapadni svet, zbor Sredine, predstavljajoè slovanstvo v njem, zbor Vzhoda, predstavljajoè slovanski vzhodni svet; zbor v ozadiju poje vzhodne cerkvenoslovanske pesmi.

Orel

Šenpeterski Orel — Ljubljana. Nad vse lepo je uspela naša Miklavževa prireditev. Nabito polna dvorana hotela »Unione«² nam prièa, da uživa naš šenpeterski Orel, kakor tudi naš orliški krožek, zaupanje bele Ljubljane radi svojega neumornega dela na polju duhovne in telesne vzgoje. — Pa naše delo s tem ni konèano. V nedeljo je Marijin praznik in naš praznik. Vsa šenpeterska èlana, mladee in narašèajniki) bodi ob 7 zjutraj v cerkvi Sv. Petra pri sv. maši in sv. obhajilu. — Ob 10 popoldne se vrši na vrtu župnišèa pri sv. Petru slikanje vseh èlanov, mladcev, gojenk in narašèaja. Zveèer ob 8 pa se vrši družabni vèer vseh sodelujoèih pri zadnjem Miklavževem vèeru. Kraj sporoèimo pri slikanju. Bog živi! — Odbor.

»Orel Ljubljana«. Bratje! Naš praznik 8. dec. proslavimo dostojno. Zato imamo ob 7 zjutraj v kapeli Alojzijeveèa sv. mašo s skupnim sv. obhajilom, obveznim za vse èlanske, mladee in narašèaj. Po sv. maši sestanek v dvorani istotam, nato se skupno fotografiramo. Bog živi! Predsednik.

Iz društvenega žitljenja

Kat. društvo rokodelskih pomoènikov v Ljubljani, ki se pripravlja na proslavo svoje petinsedemdesetletnice, vabi vse svoje èlane in prijatelje, da se jutri 8. decembra, ko obhajamo petinsedemdesetletnico, odkar je bila proglašena dogma o brezmadežnem spoèetju Device Marije, zanesljivo udeleže svete maše in skupnega obhajila v križanski cerkvi. Pri sveti maši bo pel društveni pevski zbor. Prièetek je ob 7 zjutraj.

Novomesto. Katoliško društvo rokodelskih pomoènikov, (tamburaški odsek) priredi v soboto, dne 7. dec. in nedeljo, dne 8. dec. obkraj toèno ob 8 zveèer vitežko igrè »Mlad Zora«. Režira g. prof. J. Potokar. Za polnoštevilni poset prosí — Odbor.

V društvu »Soèa«² v Ljubljani predava danes 7. t. m. ob pol 9 zveèer v salonu pri »Levu«² g. prof. dr. Vinko Sarabon o temi: »Potovanje v Ameriko«. To predavanje bo zelo zanimljivo, ker ga bo pojasnjevala lepa serija krasnih skioptiènih slik s prvovrstnim aparatom. Vabljeni »Soèani«² in prijatelji. Vstop vsem prost.

Francoski inštitut v Ljubljani opozarja vse èlane in prijatelje društva na društveni sestanek, ki se vrši v torek, dne 10. dec. v društvenih prostorih ob 21. Predaval bo gospod univerzitetni profesor dr. Bubnov o temi: Kijevska univerza v letu 1919.

Soštanj. Nedeljska mladinska prireditev je moralno in gnotno prav dobro uspela. Otroci so se v svoje vloge kakor pri »Vedežu«² tako tudi pri »Povodnem možu«² res dobro uživali, za kar gre najveèja zahvala gospodièinam, ki sta se žrtvovali in otroke tako dobro nauèili.

Akademski klub za Društvo narodov javlja èlanom in prijateljem; da se danes, 7. t. m. vrši Seminarski sestanek ob 17 na univerzi, soba št. 69. — Na dnevnem redu je predavanje kol. Alujeviè-a o temi: Mir z ekonomskega stališèa.

Obèni zbor »Zveze slovenskih agrarnih interesentov«² se vrši v nedeljo, dne 15. decembra t. l. ob trièetr na 10 v dvorani »Delavske zbornice«² v Ljubljani na Mikloševièevi cesti. Polovièna vožnja na vseh osebnih vlakih je dovoljena.

Ljubljansko gledališèe

Opera:

Zaèetek ob pol 20.

Sobota, 7. decembra: TOSCA. Goslovanje gospe Runèeve. Znižane cene. Izven.

Nedelja, 8. decembra: ob 15 GROFICA MARICA Opereta. Izven. Znižane cene.

Drama:

Zaèetek ob 20.

Sobota, 7. decembra: DOBRI VOJAK ŠVEJK. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 8. decembra: ob 15 ZIVLJENJE JE LEPO. Izven. Znižane cene.

Mariborsko gledališèe

Sobota, 7. decembra ob 20. uri: VELIKA ABECEDA, ab. C. Kuponi.

Nedelja, 8. decembra ob 15. uri: PISKROVEZ. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri: VELLKA ABECEDA. Kuponi.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 7. decembra: 12.30 Reproduciran glasba — 13.30 Iz današnjih dnevnikov — 17.30 Koncert radio-orkestra: — 18.30 Esperanto, pouè. g. Herkov — 19 Rodbinski vèer, predava g. Pero Hora — 19.30 Nemščina, pouèuje g. Grafenauer — 20 »Ave Marija«² v glasu, solospeli, poje g. Gostiè — 21 Koncert radio-orkestra. — 22 Èasovna napoved in poroèila, nadaljevanje koncerta.

Sobota, 8. decembra: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10 Versko predavanje, p. dr. Roman Tominec. — 11 Koncert radio-orkestra. — 15 Kmetijska ura: O vinarstvu predava g. Kuret. — 15.30 Finžgar: »Divji lovec«, drama v 4 dej. (èl. Ljudskega odrà. — 16.30 Koncert radio-orkestra. — 17.30 Humoristièno ètivo, pisatelj Milèinski. — 20 Prenos iz Zagreba. 22 Èasovna napoved in poroèila; radio-orkester.

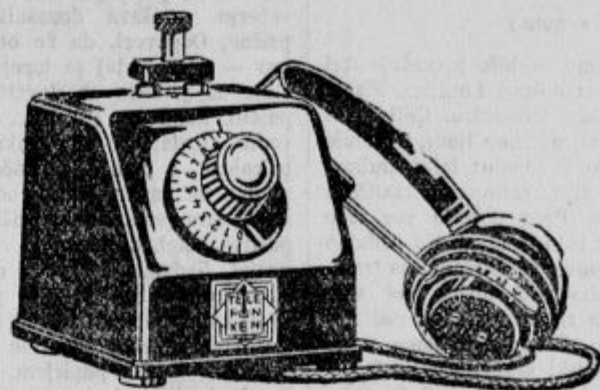
IDEAL radio slušala BARIJEVE èevi TUNGSRAM

Drugi programi:

Nedelja, 8. decembra.

Belgrad: 10 Prenos pontifikalne maše iz katoliške cerkve. — 12 Koncert radio-orkestra. — 17.05 Ciganska kapela igra narodne. — 20 Koncert Obiliè okteta. — 21 Pevski koncert s klavirjem. — 21.30 Dnevne vesti in èas. — 21.40 Koncert tamburaškega orkestra. — 22.40 Plesna glasba. — Zagreb: 11 Simfonièni koncert zagrebske filharmonije. — 20 Prenos opere. — Varšava: 10.15 Prenos službe božje iz Poznanja. — 12.10 Koncert varšavske filharmonije. — 17.40 Popoldanski koncert. — 20.30 Ljudski koncert. — Budapest: 10 Protestantska služba božja. — 11.20 Koncert opernega orkestra. — 17.15 Popoldanski koncert. — 20.40 Pevski koncert. — 21.30 Koncert orkestra na pihala, nato koncert ciganskega orkestra. — Dunaj: 10.30 Pevski koncert. — 11 Koncert simfoniènega orkestra. — 18.43 Koncert tria, nato pesmi in arije. — 20.05 »Vražji uèencec«, melodrama. — Milan: 10.45 Nabožna glasba. — 12.30 Opoldanski koncert. — 16 Komedija. — 16.30 Popoldanski koncert. — 20.30 Prenos Verdijeve opere »Aida«; nato zabavna glasba. — Praha: 21.35 Klavirski koncert. — 22.15 Zabavna glasba. — Langenberg: 20 Zlati jubilei mašništva papeža Pija XI. — 21 Svetovna pesem, nato ljudski koncert in »Sovražnik glasbe«, kom. opereta. — Rim: 10.10 Nabožna slika. — 13 Koncert radio-kvinteta. — 17 Pester koncert. — 21.01 Prenos opere: »Puritanci«. — Berlin: 19.20 Stari in novi plesi. — 20 Ljudski koncert nato plesna glasba. — Katowice: 12.10 Simfonièni koncert. — 17.40 Koncert iz Varšave. — 20.30 Veèerni koncert. — 23 Plesna glasba. — Toulonse: 12 Opoldanski koncert. — 18 Veèerni koncert. — 20.15 Zabavna glasba. — 21 Koncert. — Stuttgart: 13 Pravljice. — 15.30 Koncert tria. — 16.45 »Noèni tabor v Granadi«, skrajšana opera. — 20.60 »Potnik«, mistična igra. — 21 Ljudski koncert. — Torino: 19.15 Veèerni koncert. — 20.30 Prenos opere iz Milana; nato plesna glasba. — M. Ostrava: 11 Koncert iz gledališèa v Bratislavi. — 12.30 Zabavna glasba. — 16 Popoldanski koncert. — 19 Komedija in operna glasba. — 20.45 Klavirski koncert.

TELEFUNKEN 1

Detektorski aparat za sobno ar visoko anteno

Velika občutljivost in èistota zvoka

Prvovrstna izvedba

Cena detektorskega aparata TELEFUNKEN 1 znaša Din 274'—

Telefunken slušalke EH 559 Din 140'—

TELEFUNKEN

NAJSTAREJŠA IZKUSTVA - NAJMODERNEJŠE KONSTRUKCIJE

Materi Bogorodici Prečisti

Na vigilijo dijaškega praznika

ZOPET SI TI poklanjamo, Marija. Ovij nas v plašč svoje beline, da bomo Troji. Daj, da bomo deležni smehljaja Trojega in bližine Troje, Brezmadežna. Daj nam v dolini solz tavajočim zaslutiti zarjo onstranstva. Drigni nas, o Bogorodica, ki nam naznanjaš nov čas. Zdrava, ki prihajaš v najvišjem poslanstvu; blagoslovi nas s Sinom, ki nam ga je Oče po Tebi poslal v odrešenje naših duš, v Kažipot ve nega pravca. Zahvaljena, Marija!

Velika si in generacije in življenja kultur in narodov Ti ne delajo mej. Stoj nam vedno ob strani, o Čuvarica, ne zapusti nas. Moč nam daj, da izravnamo pota in hribe Odršeniku, ki si ga od Boga zanosila za našega življenja dni. Združi nas pod svojim, človeka predostojnim okriljem, da bomo vsi eno, da si podasta Zapad in Vzhod bratsko roko. Ne zapusti nas, kakor nisi zapustila sveta Brata nekoč v tem prizadevanju. Pridi med nas, svoje Otroke in ostani z nami, da ne zgrešimo...

Pavla Zupančič:

Meditacija

Srečam moža. Zaprt je vase. Ga mučijo posli, zaslužek, dobiček? Pristopim bliže. Slutim, da išče rešitve naši dvojnosti, slutim, da jo hoče oblikovati in specificirati, čutim, da ves kliče po ženi, po njeni duši. Vsem danes mnogo manjka. Ženi notranje ubranosti, globokega sozvoča s sodobnim duhovnim teženjem, trdne in neomajne vere v bodočnost, možu, družbi pa žene Mlad danes silno živi s časom; srečuje ga v naglici novo spoznanje, nova odkritja, tekme, hrepenenje po telesni ugodnosti. Samo vsak ne čuti v tem mrzličnem tempu jasnega in močnega duhovnega vala, ki hoče današnjo razrvano človeško notranjost ubrati za najvišji namen. Ta silni val mora doumeti predvsem žena. Njej daje veliko odgovornost, posebne dolžnosti in pravice. Novo življenje žene ni samo njeno vprašanje, to je vprašanje: ali dvig ali propast družbe? Žena mora delati rešitve na vprašanja, ki se mu postavljajo z vsakim dnem? Od žene se mnogo zahteva. Razumeti bi morala literaturo, vzgojo, socialno vprašanje, telesno kulturo, da bo otroka lahko privela v sodobnost. Ne ženi samo kuharskih knjig, vse ji mora biti odprto, da spozna in sama odloči. Vzgojiti pa danes dekleta, da bo zmogla za resnično življenje, je danes umetnost. In kaj bomo še dali materam?

Otroku pa še vero dati, vero v Kristusa, vzgojiti ga za dejavnega kristjana je nemogoče, če mati sama ni globoka in verna. Bili dejaven katoličan, se pravi, doumeti sodobnost z vso dušo in človeško prisotnostjo. Takih mater nam je treba.

Duševno velikemu možu enako ženo. Zakaj iščejo moške zabave po kavarnah in barjih? Dom je prazen, ker je žena modna dama, težko mora biti spoznanje, da je med njima prepad, ki ne bo nikdar izginil. Žena v sv. zakonu ni samo mati, najprej je prijateljica možu. Če ona ne more v njegov duševni svet, kdo je potem poklican? Zakon naj postane zopet sv. zakon. V to sta poklicana predvsem oba z duševno harmonijo. Globoko krščanstvo pa lažje preboli življenjske nepravilnosti.

Sedanji čas hoče ženo, duševno velikih, da jih ta veličina približuje vsem trudnim in ponižnim. Krščanska žena ima posebno to nalogo.

Ikona kazanske Matere božje

»Ni bilo še prepador in jaz sem bila že započeta: studenci še niso dajali vode, skladi gora še niso stali. — Blagor mu, ki me posluša in čuje pri mojih vratih vsak dan in straži pri podbojih mojih duri. Kdor bo našel mene, bo našel zdravje in prejel bo zveličanje od Gospoda.«

Edvard Kocbek:

Pesem o ženi

Na sinjem pluvijalu zlati krogi.
Zvečer zadene dlan ob rahlo svilo.
Odkod prihaja tajnotih glas,
da bo se božje znamenje razvilo?

Kako je to, da se mi s tajno silo
ljubav večerne zemlje razodeva?
Drhtim, kričim, zvonim od radosti,
kadilnica žareča me obseva.

Po zemlji hodijo procesije:
od božje mize s težo potovanj
se zibljejo ter v luč pregibljejo
vonj lotosa in krink otroških sanj.

Na gugajoči poti v Kanaan
po mavričnem slapu črna drsi.
In vidim vzhajati dobrotno zarjo
nad rodnom alabastrovih dlaní.

Hieroglif se gromko razvezuje,
rsa nočna morja veter razvaljuje.
Trepet oči se za vekovi vtrinja,
na pesku svetem zašumi stopinja.

O, Zena, Zena strašna, Zena sveta,
v triumfih in grobovih razodeta.
Visoko pljuska darne godbe val,
med rožami se smeje sveti kralj.

O, Zena, v Bogorodici češčena,
o Mati iz Sinu blagoslovljena.
O ti princesa vsečloveških dalj,
povsod leži tančica tvojih halj.

V to uro nosim svoje srce mlado
otroško rajam z njim skoz noč in dan.
Zdaj vso skrivnost bi srce čulo rado,
ljubezen žepno skrilo v pajčolan.

Padimo, bratje, na obraz pred žene
s plamenom božjim odano žrtvovane.
Vsa silna luč brez senc poljublja greh
skoz svečeniško-veličastne rane.

Da bi v večernem mimohodu smeli
med ženami z lučjo v rokah klečati
in z angeli, proroki in otroki
skrivnost jecljati: Sestra, Zena, Mati.

France Borko:

Magnificat

V gorovje brzi romarica iz Cvetličnega mesta
in kot nevesta rože nese v obiskanje.

Elizabeta iz dalje ji nese pozdravljenje:
»Kako, da mati mojega Gospoda me obišče?«
In devica romarica poljubi jo za milostno veselje.

Pevce Gospodov jo sreča ob vhodu v svetišče:
»O zdrava, Roža skrivnostna...«
in devica mu vsadi na harfo belih rož.

Nebo je poslalo zvezde večernice,
nočne ptice uglasile so napeve,
bele rože čudovito so vzdehtele.

Pevčeva je harfa zazvenela
in Marija visoko pesem je zapela:
Moja duša povečuje Gospoda...

Etbin Bojc:

Lourdes...

(Sličica s pota.)

Nekako ob 5 popoldne — bilo je zadnje dni avgusta — smo izstopili na postaji Lourdes. Nisem pričakoval tako prometnega kolodvora. Celi vlaki potnikov. S prtljago v roki motrimo ljudi, ki letajo sem in tja in se drenjajo k izhodu: laiki, duhovniki in redovnice vseh vrst, zastopniki različnih narodov, staro in mlado. Pred postajo vse trdo avtomobilov in kočij. Dá, celó tramvaj. Ko oddamo kočevce v prtljažno oddajnico, se vkrčamo na tramvaj. Pri vstopanju opazimo, da nismo več vsi: Friburžanka in Poljakinja sta se ločili od nas trojice neznanokam in kdaj. Ostala sva sama s tovarišem in z nama še poljski-vseučiliški profesor-duhovnik. On pozna nek lurski hotel, bil je namreč že pred letom tuk. Iščemo... in končno najdemo. Nič ne pomaga nobena prošnja: prenapolnjeno. Prijazna gospa vpraša telefonično drug hotel. Odgovor: še nekaj prostora. Nemudoma se napotimo tja z listkom v roki, na katerega nam je bila gospa napisala naslov.

Hotel je tik ob kolodvoru. Zelo ugodno. Prijazni ljudje nam odkazuje sobe. V najini sobi je tekoča voda: kakor našaš. Ničesar drugega nista bila tako potrebna kot da se iznebiva popotnega prahu, ki sva ga bila polna iz prekončne vožnje preko Lyona in Toulouse... Takoj se spraviva k pipi. Ko sva se že zadostno preoblekla in osnažila, sva odšla dol v obednico. Med tem se je že zunaj

znočilo. Skozi odprta okna prihaja na ušesa hrup lurske prometne ceste. Po večerji sva se namerala udeležiti večerne procesije. A z večerjo nama niso takoj postregli. Osem je bila že proč. Med večerjo vprašava donašalko, kdaj se procesija prične. Odgovori, da že ob pol 9. Pogledava na uro — točno zdaj je torej začetek. Prej sva mislila, da je šele ob devetih. Večerje ne moreva pustiti. Škoda... (Škoda... to je bil najin vzdih vedno, kadar je bila kakorkoli prikrašana ona prirojena, v domači zapuščeni zrasla, slepa in nikdar ne nasitna zaželenost.) Procesija je za ta večer zamujena. Da bi prišla vsaj h koncu... Zapustiva hotel, ki nama je vsled svoje čednosti kar ugajal. Nadejala sva se v njem docela odpočiti.

Tesne ulice so bile polne življenja. Ljudje so očividno odhajali izpred bazilike od procesije... Nosili so s seboj odgorele sveče, večinoma ročne svečke, obdane s papirjem. Čim bolj sva se približevala baziliki, tem gostejše gručice sva srečavala. Kmalu sva se morala kar prerivati, držaje se drug drugega. Nad nočno črnino, ožarjeno od sveta prižganih sveč ob čudežni votlini, se je odražalo jasno, zvezdnato nebo. Pri votlini sva. Sveta tišina molitve pred ožarjeno votlino. Nebroj luči na oltarju v votlini razsvetljuje soho čudodelnice nad njo. Verniki kleče in zamaknjeni, nekateri polglasno šepetaje zro v Njo...

Za hip postaneva in zastiriva v prizor pred seboj. Poloti se me malovernost, moja zvesta spremljevalka na potu. Ali sem — ali nisem? Jaz — v lursko votlino? Pred ono votlino, znano vsem narodom Evrope, odkoder izhajajo dnevno tisti čudeži, ki so v posmeh vsej moderni neveri in preračunosti? Ali sanjam? — Pomislil sem še, da so prejšnje leto obiskali Slovenci v večjem številu in da so obiskovali naši ljudje že prejšnja leta posamič in v skupinah ta čudežni kraj.

Jutri vsi na popoldansko proslavo dijaškega praznika! V veliki dvorani Uniona ob 5 ORATORIJ MATERI BOGORODICI PREČISTI. Besedilo po vzhodnih motivih. — Nastopajo govoreči zbori. Pojo se vzhodne, cerkveno slovanske pesmi.

Pri vzorcu gornje ikone je izdelal stud. arch. Marjan Prelec v prekonaravni velikosti silko, ki bo krasila ozadje odra v veliki unionski dvorani pri oratoriju, ki ga priredi ljubljansko kat. dijaštvo jutri popoldne ob petih.

Slovenska dijaška zveza

Bilo je leta 1927, ko smo izvršili v svoji matici. Slovenski dijaški zvezi, preobrat. Vsa dotlej v svojo smer udejstvujoca se dijaška središča smo smoteno podredili stari matici, ki vse do tedaj še ni našla svojega pravega mesta v razmerah, ki so se izza njene ustanovitve l. 1906. temeljito izpremenile.

V skupnem predstavnstvu, Jugoslavenski dački Ligi v Zagrebu, ki so se ji bili podredili v prvih letih svobode tudi slovenski studentje, se nismo mogli udeleževati. In tedanjí mladi smo začutili dovolj sile, da ustvarimo iz obstoječega in iz lastne moči nekaj svojega, kar bi sličilo podobnim, obstoječim zvezam: slovaški, irski zvezi in drugim.

Tako smo napravili iz Slovenske dijaške zveze tisto, kar mora biti: matico, centralo vsega katoliškega dijaškega življenja pri nas — tisto, kar združuje v sklenjenih vrstah akademike (ki so v okviru SDZ ohranili kot pravno telo sicer samostojno »Akademsko zvezo«), dijake in dijakinje in jih more dostojno reprezentirati doma in v tujem svetu.

Uspeh ni izostal: izvedli smo močno organizacijo, a ustvarili iz te silne armade mladih, rastočih inteligentov tudi žilav organizem.

Dosegli smo redno članstvo v katoliški mednarodni studentovski uniji »Pax Romanac« s sedežem v Fribourgu (Švica) in stopili kot enako vredni v vrsto 25 drugih zvez iz 18 držav, ki so včlanjene v »Pax Romanac«.

Po dveh letih intenzivnega dela je mogla SDZ pokazati na 20 včlanih organizacij s skupno do 1500 člani in članicami!

Delo SDZ se je vršilo brez vsakega vnajnega hrupa. Potekalo je v sejah, sestankih, obiskih pri včlanih organizacijah, v tečajih in zborovanjih, za kar javnost niti dosti izvedela ni.

Posrečilo se nam je, vzvalovati in usmeriti maso srednješolcev. Njim so veljali božični organizatorni tečaji, oni so imeli besedo na binkoštnih zborovanjih. Posebej za nižješolce smo zamislili stražarstvo — svojstveno naše taborništvu.

Kolikor se je dalo, smo poskusili razgibati tudi množico akademikov. Počitniška zborovanja so hotela biti višek vsakoletnega idejnega prizadevanja.

Iz novih razmer, ki smo jih vstvarili, je vzkliklo tudi novo gibanje med dijakinjami. Ločeni božični in binkoštni sestanki, počitniška dekliška zborovanja naznanjajo nova stremjenja tudi med dekleti.

Z lastnim »Dijaškim koledarjem« je dala SDZ nekaj resnično studentovskega, kar se je najbolj čutilo letos, ko radi gmotnih neprilik ni mogel iziti. Ista usoda je zadela »Rast«, idejno glasilo srednješolcev, in »Našo skupnost«, organizacijski vestnik SDZ.

Zakaj v tem je težkoča: za tako ogromno delovno polje je premalo, mnogo premalo denarnih sredstev...

In za ta veliki aparat do danes še ni bilo mogoče dobiti lastnega lokala...

Brž po sprejemu v »Pax Romanac« smo navezali stike z vsemi v njej včlanih zvezami: s Švicarji, Nizozemci, Španci, Madžari, Avstrijci, Angleži, Nemci, Belgijci, Francozi, Poljaki, Litvanci, Luksemburžani, Slovaki, Čehi, Italijani, Američani, Romuni...

Začeli smo izdajati v informacijo inozemstva svoj v francoščini izhajajoči »Service de Presse«. Predvsem pa smo usmerili svoje zanimanje na stike s slovanskimi zvezami.

Kongres slovanske katoliške akademске mladine v Krakovu nas je v tem utrdil. Udeležili smo se ga in kot uspeh odnesli poverilo, da prihodnji kongres organiziramo mi v Ljubljani leta 1930... Še smo obiskali Slovake ob 10 letnici njih Zveze in Čeha ob svetovalskih prireditvah.

Končno nam je bilo omogočeno, da smo stopili tudi na širok mednarodni forum. Na kongresu »Pax Romanac« v Sevilli smo zastopali ne le SDZ, ampak tudi ime naše države.

Niko Kuret.

Močan val zaupne, občestvene molitve naju vrže na kolena:

»Notre Dame de Lourdes, priez pour nous...«
Daj, malce obrni svojo darežljivo pozornost tudi nama, tudi meni, daljnemu slovenskemu romarju! Zasliši še naju...

Duša je bila blaženost svetišča in pokoj bližine Imakulate.

Tisto noč sva sklenila, da ostaneva še naslednjo noč v Lourdesu.

Naslednjega jutra sva obiskala vse tri cerkve in prisostvovala sv. maši. Našla sva naši izgubljeni znancki. S poljskim profesorjem smo si bili edini o odhodu. Tudi te dve so nam pritegnile. Časa bo še ravno dovolj. Naslednjega jutra ob 5 odidemo skupno. Domenjeno.

Ura je 10 in na prostoru pred baziliko se je baš pričela sv. maša. Sonce je začelo pripekati. Mašnik je pridigal v francoskem jeziku.

Ko sva zapuščala proti poldnevni Marijino svetišče, nama poljski profesor privede nasproti nekoga tujca in nama objasni, da se tudi on udeleži našega jutrišnjega odpotovanja z nami. Prijazni gospod se nama predstavi v nemščini: Vseučiliški profesor iz Münchena. Mladi zgovorni gospod išče hotel. Mi smo se mu pohvalili in mu priporočili našega. Res je bilo v njem še prostora. Odslej je bila nas trojica stalno skupaj na potovanju v naših hotelskih prebivališčih: gospod profesor iz Münchena in midva.

Ob treh nekako se je začela procesija. Na tisoče ljudi; govorili so, da jih je preko petindvajset tisoč. Naleteli smo na najbolj obiskane dni. Iz vzvišenih stopnic smo zrlí na zbrano množico, ki se je gnetla, prerivala sem in tja in se počasi izoblikovala v procesijo. Glasno petje in molitve. Razmeščeni so bili reditelji. Vsenaokrog po velikem, elipsnem prostoru pred baziliko so bili raz-

postavljeni številni bolniki vseh vrst na nosilnicah. Duhovnik z Najsvetejšim se približa vsakomur izmed njih in blagoslovja. Vzdih, udane, goreče prošnje... Na mestu čudežev!

Procesija je pri kraju, nosači odnašajo bolnike. Trume se razhajajo, deloma hite k votlini. Tudi nas trojica odide k votlini k čudežnemu studentu zdravlja. Umijemo se, pijemo in napolnimo steklenice, ki smo jih bili v ta namen vzeli seboj.

Mesto je polno prometa. Vse ob hišah pa se stiskajo stojnice, obložene s spominčki na Lourdes. Prodajalna pri prodajalni, izložba ob izložbi. Kar ne moremo skozi to ožino »Scille in Karibdec«. Vsi mogoči predmeti: od svetinice in rožnih vencev v vseh mogočih oblikah pa do ure in noža, vse nosi znak lurske Gospe. Na Bernardkinem domu nakupimo tudi mi nekaj spominčkov.

Neizbrisane ostane v meni vtis večerne procesije. S svečko v roki sva se pomčala med njo. Zdaj šele sem imel priliko pogledati na papir okrog svečke: Na njem so bile natiskane molitve, med drugimi tudi vera, ki smo jo po procesiji skupno molili. Francosko latinščino sem takrat spoznal. Tiste občestvene popevke s stalnim refrenom: Ave, ave, ave Maria — ave, ave, ave Maria... Melodija lurskih zvonov... Na tisoče svečk. Človek ne ve, ali bi prislunil petju romarjev in zaupni veliki prošnji vijočega se, ožarjenega sprevoda ali njega očarljivi zunanji pestrosti. Po procesiji smo se poslovili od votline, ki smo jo razsvetljeno pozdravljali še zjutraj, ko nas je vlak peljal mimo in ko je skrivnostno odseval žar iz votline v temo. Zbogom Lourdes!...

Dijaško podporno društvo

vzdržuje v Ljubljani (Marijanišče)

lastno akademsko menzo

in omogoča s cenejšo prehrano revnim akademikom vseučiliške študije. — Kdor more, naj s še tako malenkostnim prispevkom podpre to prepotrebno ustanovo. — Ček. račun št. 13.106.

— Naslov: DPD, Akademski dom, Miklošičeva 5, Ljubljana.

Slovenska dijaška zveza

združuje in predstavlja vse slovensko katoliško dijaštvo. Svoje veliko delo vrši s tečaji, zborovanji, publikacijami. Tako vzgaja nov rod slovenske katoliške inteligence. Podpirajte jo, da bo svoje poslanstvo mogla uspešno nadaljevati! — Ček. račun 11.171. — Naslov: SDZ, Akad. dom, Miklošičeva 5, Ljubljana.

Tine Debeljak:

V domu in na grobu Ot. Březine

Zdelo se mi je, da se na svoji poti preko Moravske ne smem izogniti Jaromeřicam, kjer je živel in našel svoj samotni grob veliki češki pesnik in eden največjih evropskih, ki jih je dala poezija začetkom tega stoletja — Otakar Březina. Po cvetni nedelji letos je umrl, prav na veliki četrtek so ga pokopali in še na skoraj sveži grob bi mu rad — kot ljubitelj njegove poezije in kot Slovenec — položil šopek rož, prav kakor smo Slovenci le skromni šopek vzeli od njegovega duha.

Negotovo in medlo sonce je skušalo prebiti meglo in oblake na Dunaju. V Znojmu je bil že dež, malo pred Mor. Budějovicami pa se je začelo jasni tako, da so se Jaromeřice pokazale že v najlepšem podezvemem jesenskem soncu, ki ne greje, le v nizkih pramenih lije luč na pokrajino. Sunkoma sem odprl rosnato okno, ki sem ga doslej le od časa do časa otiral z dlanjo, in v široke oči sem zajel Březinov svet, ležeč v vlažnem zraku: valovito moravsko ravnino s širokimi polji in dolgiimi njivami, s katerih so kmetje spravljali zadnje pridelke; ogromne kope naloženega sena, ki bo ležal čez zimo; dolge borove gozdove, tako ozke, da se vidi skozi urejene vrste debel nebo od onkraj, in tako goste, da veter, ki se je zajel v njih šopaste vrhove, ne more iz njih teme in se trese v vejah in deblih še dolgo kot globoka skrivnost — pesnikom pojoči gaj; močvirja, polna ločja, in kostanja, stiri ribniki s smrekami in tihiimi stezami ob robih in klopčami za počinek in misel... Čudno melanholična pokrajina, brez kontrastov in izživajočih krasot, stilizirana v Hodlerjevi maniri, v jesenskem popoldanskem soncu še vsebolj mehka, brezstrastno raztegnjena kot v brezkončnosti; noče visoko — le daleč, daleč... celo gozdovi so z vrhovi sklonjeni k tlom in hite v napeti liniji — kam? kam? Nizek je svet, čudno pri tleh — vse je le nebo, visoko in široko in svetlo, in človeka, ki stoji na mehki poti, namenjenega v polje, vidim kot v vsem gornjim telesom v brezprostorju: ni gorá, da bi ga zaslonile, njegov lik pade ostro na nebo in zdi se mi, da niti njegovo oko ne vidi zemlje: vse prenikajo pod nogami mu leži... Vse je nebo, čudovito zaokroženo v obzorje človeškega očesa... Březinov svet...

Že bežimo mimo svetec. Prilicne hiše se v dolgi vrsti vlečejo ob cesti in iz male gručice sredi njih se dviga visoko v nebo ogromna kupola dvostolpe cerkve — in spet se hiše onkraj nje zgubijo nizko v polje in gozd... In tedaj kot da sem zrl v prividu, kako se je prav nad enim teh nizkih domov zročila nič manj prostorna duhovna kupola in se pognali pod nebo prav tako visoki miselni stolpi in je solnce oboje svetliše zvezalo z mavričnim lokom, znamenjem sprave...

Preleteli smo že vse mesto vzdolž in vlak se hiti. Šele v polju se ustavimo in moramo pol ure nazaj. Z avtom? Šel sem peš, ker sem imel družbo: prijazno gospo, ki mi je vso pot pripovedovala o pesnikovem življenjskem pojavu (pesniškega ni poznala kot ga na Češkem malokdo: Březina je tip poeta, ki ima polno česticev cel pa malo — čitateljev...). Zavila sva že s poljske ceste z dvostolpno cerkvijo med prvimi novimi prilicnimi hiš, ki se začno ob stari grajski kašči z novejšim velikim napisom nad vrati: Renodatum 18... Nasmehnil sem se latinščini, gospa pa mi je pravila o Napoleonu in o bitkah pred mestom, prav tam, kjer sva obstala: ob cesti stoji namreč velik kamen z napisom: »Osvobojenje zemlje 1621—1918.« Kako? Ob prevratu so grajski osedje vzeli nazaj vso zemljo, ki so si jo pred stoletji graščaki nasilno prisvojili in so tako sami uveljavili »staro pravdo«. Zanimivo vsekakor, pa bili smo že v mestu in bilo mi je na skrbi, pri kom bi se zglasil, ki bi mi mogel kar največ postreči z materijalom o poetu. V takem provincialnem kraju je mogoče le dvoje: v županšču ali pa v šoli. In ker je bil Březina učitelj, sem se zglasil v šoli, kjer je tudi on učil.

Lepa stavba je to, novejša, dvodelna, spominja na tip žolto-rjavih avstrijskih šolskih stavb. In prav sem prišel: ravnatelj je pesnikov dedič in kot je sluga povedal, prav v tem času urejuje v »Březinovem muzeju« poetovo knjižnico. Prijazna gospa me tako povede dalje čez glavni trg mimo cerkve in velikega gradu grofov Kaunitzov s krasnim parkom, dostopnim javnosti, mimo visokega baročnega spomenika sv. Trojice pred njim, prav onkraj mesta k enonadstropni hiši nekega peka, kjer je v prvem nadstropju stanoval poet.

Vstopim. V mali pesnikovi predstavi sedita za stiri-glato mizo ravnatelj budějoviške gimnazije g. dr. Fischer z gospo, sinova pa jima nosita knjižice; sredi sobe pa stoji ravnatelj jaromeřičke šole, g. nadzornik Lukšů: po imeniku pesnikovih knjig, sestavljenem natančno v tistem redu kot so ležale v osmih omarah (4407 zvezkov!), so določali, katere pripadejo v zmislu oporoke budějoviški gimnaziji (beletristika!) in katere univerzi v Brnu (znanstvena literatura!). Ko sem povedal namen svojega prihoda, so me prijazno sprejeli, mi dajali informacije in g. nadzornik mi je stavil na razpolago ves material, ki ga zbira za »Březinovo muzej« in svojo šolsko pisarno. Za tisti dan pa mi je razkazal pesnikovo stanovanje: predstoba, v kateri smo bili, delovno sobo in shrambo (spalnica si je prisvojil že pek-gospodar in je bila zaprta). Sicer je težko dobiti pravo sliko pesnikovega doma, ker so vse sobe v polnem neredu kot vsegar, ko se popisuje in vrednoti inventar za umrlem... V predstobi, z oknom na dvorišče, stoji poleg mize le par praznih omar za knjige, knjige pa so oddeljene v kupih na tleh, kajti po tolikih časopisnih bojih je prišel čas, da se razločijo med seboj in grejo od doma v novo službo...

Več prave slike nudi druga soba, delavnica in sprejemnica, dasi so ves material, ki daje sobam vonj in barvo, shranili (prti, zavese, preproge, svetiljke...). Ostale pa so za par dni še preproste omare s knjigami, na njih Bilkov le-

sorez pesnikove glave, po stenah pa številne same Bilkove risbe in skice dekadentske religiozne značaja. Zelo preprosto je moral živeti pesnik, brez pravega pohištva, celo brez pisalne mize: v to mu je služila navadna štirinožna miza. Par trenutkov, v katerih sem prelistal imenik knjig in sem si jih potem ogledal v omarah, mi je zadostovalo, da sem si mogel predstaviti ogromno duševno delo pokojnikovo. Literatura v najrazličnejših jezikih, največ v češkem, angleškem, francoskem, nemškem, italijanskem, latinskem, grškem, poljskem in ruskem, dve v srbo-hrvaškem (Gundulić in Vojnović) in eno edino v slovenskem, ki mu jo je podaril bogve kdo: Omladina 25 let po procesu. Iskal sem Cankarja, ki ga je poet Kozaku tako hvalil, pa ga v izvirniku ni imel, pač pa Kurenta v Vyhřalovem prevodu. Sicer pa tvori večino zbirke filozofična, religiozno-mistična, teozofična in spiritična literatura. Vso katoliško mistiko je mogoče dobiti pri njem (Mystica et ascetica, sv. Terezijs, sv. Avguština, sv. Fr. Salezija, sv. Tomaža, Ekkeharda itd.), kompletna izdanja češke katoliške moderne (vse zvezke Nova et vetera, Demla, Floriana, Ryneka, Durycha, Langa, almanaha bogoslovcev...); vse velike filozofske religiozne duhove (Tolstega, Dostojevskga, Solovjeva, Danteja); najnovejša evropske religiozne pesnike v izvirnikih (celotnega Papinija, Rilkeja, Claudela, Werfla, Pascoli, Bernanos, Jegudłowicza, Pannwitz, Peguya in še prejšnje Helloja, Belloc...); Poleg teh in takih sem videl Zolaja in Darwina, poleg Christlich-katholischen Kinchenkatechesen — ogromno literaturo vzhodnih verstev in slovstva: Upanišade in Vede, Kalidassa, angleške tovrstne knjige, staroegipsko verstvo (Lesny). Poleg Lenina je stal Waihinger itd. Izmed slov. filozofov je imel Březina Zmavca in Rostoharja v čeških izvirnikih.

V shrambi pa leže vse druge malenkosti, vse neurejene in neregistrirane: papir, fotografije, vsake vrste spominov in velike »skatljce«, polne korespondence, ki jo je dobival. (Ne bo torej res, kakor sem svoj čas pisal po Veselým, da ne odgovarja niti na pisma.)

Tako je zdaj v domu, kjer je še pred kratkim s pojočo besedo učil veliki prerok in poet, veliki duhovni idealizma in lepote. V teh sobah se je toliko let mučil za novega duha in nov izraz, vse dni obračal besede in tvoril nov zmišl, in v zrok človeka, ki je vsa ta leta v Jaromeřicah umrl za javnost in smo mislili o njem, da nima ničesar povedati. Toda ves ta čas je pesnik tvoril: v rokopisni zapuščini so ostali trije zavoji listov, polno misli, z muko in srčno boleščjo pisanih, desetkrat započetih in enajstkrat na novo oblikovanih, pa ne še godnih za svet... Kajti Březina je brusil posamezne misli, oblikoval vsak stavek posebej in samega zase, in šele take je zvezal v celoto, železo in kristalno... Proza esejev »Skrte zgodbe« in več pesmi je ohranjenih v rokopisni »brusnici«, vsak verz na drugem papirju, vsaka misel na deset načinov... Dvomim, da bi se posrečilo komu urediti zapuščino za tisk drugače, kot v zbirko — alorizmov in verzov.

Stopil sem na ulico in skoraj ustrašil sem se oblakov: kazalo je, da vsak čas pade ploha. Pa ker je bilo že pozno popoldan in je pokopal-liše takoj koncem te same ulice, bi rad obiskal še pesnikov grob. Skočil sem do bližnjega vrtarja in s skromnimi križantemami sem stopil skozi široka vrata preprostega božjega vrta.

Nekako tako čuvstvo me je prevzelo kot svoj čas, pred štirimi leti, ko sem v Prostějovu obiskal počivališče Walkerovo: kot da grem vračat obisk dragemu prijatelju, ki sem se malo prej seznanil z njim in ga ob čitanju v večernih urah kot v tihiem pogovoru vzbujal, kajti z vsako besedo ti je razkaznil kot z dlanjo meglo spred oči, kjer te je bolela — pa je umrl daleč od tebe, ne da bi vedel za tvojo hvaležnost. Zdalj romaš k njemu, da se mu oddolžiš in da doživiš še enkrat lepoto njegove besede, ljubezen njegovega srca, globino njegove duše, živo toploto njegove mrtve bližine... in da vidiš tisti košček zemlje, ki krije njegovo mrtvo srce. Ob glavni poti sredi vrste leži nizek Březinov grob: iz srede raste večno zelena palma in okrog nje so rože, ki jih prinašajo čestitci... nad glavo pa poveša mladi žalni javor viseče orumenelne liste kot roke, ki so v žalosti padle k tlom... Nov grob, ki čaka spomenika: morda mogočeni, štirimetrski Bilkovi bronasti figuri »Tvorca in njegovo sestro Bolest«, kot predstavlja načrt, ali pa preprostega katoliškega križa kot si ga je želel, a ga zdaj nima? Prav o tem pa se bide hud boj — nad mirom njegovega srca...

Jaz pa sem mislil na silo njegove Volje, s katero je premagoval strah smrti, na močnost njegovega Duha, ki si je znal prisvojiti Smrt kot Prijateljico in končno vzeti celo v svojo službo kot Deklo... Njegov Duh je spreminjal obličja stvari, ko jih je obvladal — iz njih samih...

Ubogo grbasto telo pa je podleglo Zakonu Zemlje.

Ploha, ki se je ulila, je zabrisala sled njegove obiska...

Hrvatska Prosveta, književna revija hrvaške katoliške inteligence št. 11, ima na čelu članek P. Butorca o misli slovanske v zvezi s mnosti, h kateri so Hrvati od Jurja Križanića do Strossmayerja toliko doprinesli. Pisec je pri tem za ohranitev narodne individualnosti posameznih slovanskih rodov. Žal se ne dotika tega problema, ki je danes tako zelo pereč, blize in se zadovolji s splošnimi trditvami. — Rimarić-Volinski podaja sliko Leonida Andrejeva, kakršne v tako temeljiti izčrpnosti še nisimo drugod brali... Znan katoliški književni kritik g. Ljuba Maraković nas uvaja v fineše Jamnesovega duha.

Lepo Vido Ivana Cankarja je prevel v italijansko C. Lorenzoni, Udine-Tolmezzo. Libreria »Aquila«.

Ivan Trinko: Naši paglavci

(Izdala Goriška Mohorjeva družba, Gorica, 1929.)

Pod naslovom nosi okusno izdana knjižica označbo: Črtice in slike iz beneško-slovenskega Pogorja. Intan Trinko, edini beneško-slovenski pisatelj, ki nam je opisal folklor tega drobca našega naroda, je svojevrstna in močna osebnost. Čil še v svoji visoki starosti sestavlja in z veliko ljubeznijo pripravlja vedno nova presenečenja slovenskemu čitatelju. V predgovoru sicer pravi: »starokopitne, priproste in skromno pisane so te črtice, črtice o skromnem in priprostem življenju naši hdečkov, za skromne in priproste bralce« — toda čim bolj se čitatelj vglablja v to priproščino Trinkovo, tem bolj se mu odpira pot v tisto, česar človek najbolj pogreša pri pisateljih sedanje dobe in česar so imeli stari — Menciger, Trdina, Valjavec, Detela in drugi — v prav taki meri kakor Trinko: zrelost. S to-le človeško zrelostjo vemo, da bo Trinko privezal slehernega čitatelja nase in da mu bo vsak hvaležen za te črtice in povestice.

Toda ne le v tem — gotovo poglavitnem — pomenu tiči vsa vrednost knjižice. Trinko nam odkriva namreč življenje mladine — vmes so se-

veda večji del pisateljevi lastni mladostni doživljaji vpleteni — a ta mladina, ti paglavci, so navzlic vsem potezam, ki so mladini po vsem svetu skupne, vendarle nekako svojevrstni: beneško-slovenski so in ne morda kateri drugi paglavci. Koliko narodnega blaga je skritega v teh priprostih pripovedkah, koliko prvič iznešenega v navadah, šegah in svojstvenih oblikah narečja! To vse je gotovo zanimivo in hvale vredno. Izvrstna mladinska knjižica vam je Trinkova in za odrasle nič manj mikavna. Če naslovi posameznih povestic so tako vabljivi, a tudi značilni za Trinkovega duha: Zgodbica o gnezdu. — Paglavski popoldan. — Povojna črtica. — Ponesrečeni kadilec. — Čakanje. — Ovčji kaplan. — Pastirci. — Zimski večer. — Bratec in sestra.

Prav čedno so Gorsetove slike in lepo se podajajo knjigi na zunaj ter njeni vsebini. Vendar se mi vidi napak, da je Gorset posnemal pri tem delu Franceta Kralja, kar jemlje risbam ceno izvirnosti.

Hamlet v Zagrebu

Kolikor se vam bo zdelo neverjetno, resnica je le, da so v našem »Malem teatru« vpriporili Hamleta. Vsi tisti XYZ, Volponi v predelani obliki, Gospe ministrovke, Karli in Ane so v vseh resnih prijateljih dramatič ubili vsako nado, da bodo v »Malem teatru« doživeli kaj pomenljivejšega. Še čudež, da je seriozni Krljež našel v tem gledališču prostora. Kar se uprava naenkrat spomni, da nas preseneti s Hamletom.

Razume se, da je Hamlet vloga, spriču katere vse druge več ali manj izginejo. Na »Malem teatru« pa je igral g. Strozzi, inteligenten, zelo inteligenten igralec, toda zdi se, z ne preveč široko skalo intuiranja. Preveč komplicirano, iz najtanjših niti skano duševnost Hamleta, tega čmernega intelektualca jakih možganov, a slabe volje, ki ga je Shakespeare vžil kakor iz bakra, je gosp. Strozzi dojel preveč nervozno. Njegov Hamlet je raztrgan v kosce, posamič vrlo fino prešturane in postavljene, a nikakor harmonično izgrajene. Preveč je igral Hamleta z možgani, premalo s srcem. Zato se je zgodilo, da so bili Hamletovi prehodi iz enega duševnega stanja v drugo preveč ostro začrtani, katerikrat bučno izvedeni, brez potrebne diskrecije in — prirodnosti. Res, Hamlet je moderno lice: pri njem je preveč uma in istočasno preveč srca, toda njegova vzgoja in njegove alire ne dopuščajo naglih in hudih trzajev. Nekatere posamezne situacije pa je g. Strozzi uprav virtuozno dal. Razgovor z Ofelijo, eno najtežjih partij, je dovršeno podal. Istotako je zblaznelost Hamleta bila maskirana s toliko uživiljenostjo, da se je zdelo

kakor da povratek v normalno življenje, ko Hamlet siplje jasne in bistre iskre svojih možgan, igra drug igralec. — Ofelijo je igrala gospa Kralj. Njena igra, ki je bila izpočetka nekoliko razvlečena in neizrazita, je bila za časa znorelosti močnejša. Drugi igralci so bili na mestu. Morebiti je bil samo Polonio g. Tepavca preveč karikiran.

Vpriporitev Shakespearove igre je našla toliko odmeva (čeprav gledališče ni bilo razprodano), da se je dala vdrugič. Jasen dokaz, da ni »čas kriv«, če mnoge dramske igrarije doživljajo popoln (kako je že dejal Shakespeare: niso vedno krive zvezde, Brut, če smo strahopetci...). Klub tonfilmu, ki ga zagrebška publika posebej v toliki množini, da bo Olimp-kino polovico stroja izplačalo samo s premijero, je Hamlet gledališče vdrugič napolnil in tvoril predmet lepočutnih razgovorov po domovih in kavarnah. Po kreaciji g. Strozija, ki je bila toliko intelektualistična kolikor virtuozna, se je lotil Hamleta stari lev, g. Pavič. On je nervoznega gospoda danskega kraljeviča umel ravno nasprotno ko kolega Strozija. Njegov Hamlet je skoro ves stikan iz sentimentalne, beseda mu je mehka in sentimentalna, geste umerjene in patetično-bolne. Blajži od Strozija in manj vulkaničen. In zdi se mi, da je Hamlet g. Paviča publiki dražji nego Hamlet g. Strozija. Kritika pa se je razdelila in povečini izrekla svoje simpatije v nasprotju s publiko Stroziju. In ker Zagreb ne more živeti brez strank, se je v tem času razdelil v hamletovsko stranko pavičevcev in stranko strozičevcev. Upati pa je, da se strasti pomirijo, ko doživimo novo — senzacijo. Disky.

Nove nemške kniige

Pri Bruno Cassirerju v Berlinu je izdal Arthur Eioesser, ki ga poznamo po mnogih izvrstnih slovstveno-kritičnih in biografičnih delih, prvi zvezek svoje »Die deutsche Literatur«, ki obsega razdobje od baroka do Goethejeve smrti. Thomas Mann z navdušenjem pozdravlja to delo in meni, da je v njem govor o pesništvu, slovstvu, s prav takim učinkom izpeljan, kakor ga pesništvo, slovstvo, sama povzročata. Eioesserjeva knjiiga boja ni slovstvena zgodovina v običajnem pomenu besede, kakršne čitajo ljudje v svrhu, da izboljšajo kramljanje in pomenke o slovstvu, temveč je duhovna kulturna zgodovina Nemcev, duševni roman tega naroda izza časa baroka, predčenje nemškega značaja in notranje usode naroda, z zdravim in tenkim čutom za pravilno presojo podana... Zanimivo je primerjati način obdelave stvarine po Eioesserju z Oskar Walzelovim, čigar zgodovina nemškega slovstva od Goethejeve smrti do danes je prav tako nedavno izšla v novi izdaji. — Znani nemški židovski pisatelj Schalom Asch je objavil pri P. Zsolnayju v Berlinu nov roman pod naslovom »Petersburg«. Mišljen je kot prvi del trilogije, katere ostala dva dela imata nositi naslova »Warschau« in »Moskau«, a je zase zaključeno delo. Roman prikazuje življenje v kipečem Petrogradu pred revolucijo, a dejanje tvori široko zasnovan epichen opis usode dveh odličnih židovskih rodbin. — Alfred Döblin, čigar obširni in svojevrstni romani, med njimi zlasti »Berge, Meere und Giganten«, so v sodobnem nemškem slovstvu iako cenjeni, je izdal zgodbo berlinskega potepuha Franca Biberkopfa: »Berlin Alexanderplatz«. V tej knjiigi je Döblin podal sliko velemesta s tako resničnostjo in s tako zamišljenostjo, da bi jo mogli imenovati — če postavimo n. pr. primer o kmečkega življenja v Reymontovih kmetih — klasično knjiigo sodobnega velemesta. Knjiiga je izšla pri Fischerju v Berlinu. — Veliko pozornost vzbujajo Trotzkijevi spomini »Mein Leben« (Fischer, Berlin), kajti mimo zgodovinsko-dokumentarčne vrednosti nahajamo v njih spretnega in svojevrstnega pisatelja, čigar pripovedovanje je napeto in v vsakem oziru dozero. — Wassermannov »Christoph Columbus, der Don Quichote des Ozeans«, je nedavno izšel pri Fischerju v knjižni obliki. Besedilo je poživljeno z mnogimi zanimivimi slikami, ki ponazorjuje Wassermannovo drzno in velenimivo pripovedovanje odkritja Amerike in tiste dobe podobno sploh.

Jugoslovanska narodna pesem. Neumorni Matija Murko je izdal svoja predavanja o narodni epski poeziji v Jugoslaviji, kakor se je ohranila v začetku našega stoletja, katere je imel maja meseca 1928 na Sorbonni. Ima naslov: La poésie populaire épique en Yougoslavie au début du XXe siècle. 1929. Knjiiga ima tudi fotografske ilustracije.

Trdni IV. sjezda ruskih akademskih organizacij — poročilo IV. kongresa ruskih emigrantskih akademskih organizacij, ki je bil septembra 1928 v Belgradu, je izšlo v založbi Ruskega naučnega instituta v Belgradu v dveh zvezkih. Med referati omenjamo: Odnose Rusije s sv. stolico pod Petrom Velikom (Smuslo), Zgodovino neoslavizma (Vergin), Ruske pisatelje v srbskih prevodih (Pogodin), Rusko umetnostno literaturo v inozemstvu in Rusiji (Kulmar).

Josip Rijavec je 1. decembra gostoval v Češkem narodnem gledališču v Verdijevi »Ballo in maschere«.

»Jenufo« Leaša Janáčka, ki se smatra za najboljšo slovansko opero, so igrali nedavno prvič v Nationaltheatru v Münchenu.

Deset let katoliške caritas za akademike

O priliki zadnjega nemškega katoliškega shoda v Freiburgu so na posebnem zborovanju proslavili desetletnico Nemške Caritas za akademike. Prireditelj je bila zamišljena istočasno — tako poroča dr. Franz Kleidit v K. K. — v počastje spomina pok. dr. Carla Sonnenscheina, ki je bil soustanovitelj dijaške Caritas. Ze zato je bila udeležba kar najboljša. Spominski govor je imel besedni poslanec in državni svetnik Nuss. Pod vtišom spomina na prebogato osebnost velikega pokojnika je potekla vsa nadaljnja prireditelj.

Predsednik zborovanja prelat prof. dr. Schreiber (Münster) je našel tople besede o poklicni stiski mladih akademikov in opozoril predvsem tudi na mednarodna izobraževalna vprašanja, pri katerih reševanju ima katolištvo, kljub vsemu naglašanja narodne kulture, svoje prav posebno nalogo.

Caritas za akademike sega s svojimi zelo skromnimi početki nazaj v jesen l. 1919. Takrat je veljalo predvsem smotno razdeliti darove iz inozemstva za katoliške dijake v obliki denarja, obleke in živil. Bil je današnji predsednik Nemške karitativne zveze, prelat dr. B. Kreutz, ki se je kot ravnatelj Caritas skupaj z dr. Carlom Sonnenscheonom, ki se je bil »prav tedaj preselil v Berlin, lotil čisto novega delokroga skrbstva za dijake. Delu se je pridružil tudi dijaški dušebrižništvo, ki se je še-le po vojni razvilo in začelo izpopolnjevati. Zaradi gospodarskega poloma v inflacijskih letih ni moglo natančno določiti višine vrednot, ki jih je razdelila in posredovala dijaška Caritas, na vsak način pa znatno presegajo pol milijona mark. Delo Caritas se razteza na najrazličnejša področja: posreduje stanovanja, kosila, daje denarne podpore, prav posebno pa skrbi za je-tične dijake, za okrevanje dijakov, ki so oslabeili zaradi nezadostne prehrane, za ustanove inozemskim nemškimi dijakom in za pomoč v raznih posebnih slučajih. V kopalski Reinerz vzdržuje Caritas za akademike že tri leta okrevališče, v katerem se zdravi vsako leto po štiri tedne skoraj brezplačno 80 do 90 dijakov. V Berlinu vzdržuje dijaški dom s 37 posteljami po izredno nizki ceni.

Organizacija Caritas se je l. 1925. izpopolnila s posebnim oddelkom za »Pomoč katoliškim dijakom«, v katerem sodelujejo vse tri katoliške dijaške podporne organizacije: društvo Albertus Magnus, društvo sv. Hildegarde in Caritas za akademike.

Tako je dospela nemška dijaška Caritas po desetletnem delu za katoliško dijaštvo neposredno pred nalogo, da se v vedno tesnejši zvezi s katoliškimi dijaškimi organizacijami loti reševanja kulturnih vprašanj, ki so danes po posebnih nalogah katoliškega akademika v narodu in narodno-kulturnem delu.

DOKTORJA FRANCETA PRESERNA Zbrano delo je najljepši knjižni dar Sloven-cem v letu 1929. V neizpremenjeni obliki prvega natisa beremo tu Po-ezije našega velikana, njegov Do-datek slovanskih poezij in pomemnih poezij in njegove Pisma. Imamo tedaj vsega Preserna, ki bo po tej knjiigi odrli v sleherni slovanski dom ter postal last vsakega našega ljudstva. (Cena broš. 40. vez. 55. celo usnje 90 Din.) Dobi se v »Jugoslovanski knjigarici« v Ljubljani.

Dogodivščine komanderja Byrda

Slednjič je moral človeku odkriti svoj obraz tudi južni tečaj. To je uspeh zadnje Byrdove ekspedicije. Težko si je misliti bolj fantastičnih in pustolovskih doživljajev, polnih grozot in smrtnih nevarnosti, nego jih je bil na tem potu deležen komander Byrd in njegovi tovariši.

Ko so se po prvi usodni odločitvi na polet dvignili z letalom v višino 2670 metrov in preleteli Geološko pogorje, je bilo treba izbrati nadaljno smer. Letalo so morali že tukaj olajšati ter vreči iz njega zalogo hrane. Odločitev je bila skrajno važna zato, ker je pretila nevarnost, da v megli zaidejo v kak kamin, ki bi jim zaprl nadaljno pot. Byrd se je odločil za polet preko ledenika Lihns; toda tudi za ta polet je bilo treba letalo znova olajšati. Voliti je bilo treba med živim in bencinom: bencin je bil dragocenejši, zato so znova žrtvovali zalogo hrane.

Komaj so z največjim naporom zmagali ta ledenik, že so se pred očmi letalcev nagromadile nove ledene stene. Letalo se je dvignilo v kljukovitem poletu. Zopet je bilo treba zmanjšati obremenitev in topot so žrtvovali bencinske zaloge. Težko hropeč so motorji dvigali letalo višje in višje. Znova so se okoli letala nagromadile skalnate stene in zaprle pogled na novo pogorje. Motorji so začeli nevarno omagovati. — Če se v oblakih kmalu ne odpro vrata, da omogočijo nadaljno vzpenjanje, je vse izgubljeno. Pilot June je bil že do smrti izčrpan.

Tedaj se je zgodilo čudo. Pokazala se je gladka ledeniška površina. Z nepopisnim naporom so dosegli 4000 metrov visoko polarno ravan. Četvorica mož je bila radi nečloveških naporov in bencinskih plinov docela iznemogla. Le Byrd je še ohranil mir in jasnost.

V zadnjem trenutku so aparati zaznamovali, da je letalo preletelo južni tečaj...

Polet na povratku je bil mnogo enostavnejši. Pri enem izmed skladišč kuriva so pristali, napolnili tanke in se zopet dvignili na pot. Na tem zadnjem delu poleta se je letalo zgledno obneslo. Dasi iz te višine ni bilo mogoče razpoznati pasjih sledov v snegu ali malih zastav, ki so markirale pot, so točni Byrdovi računi vendar privedli letalo v ravni črti do tabora. Sedaj je krmaril Byrd sam, kasneje ga je pa nadomestil Mac Kinley. — Slednjič se je pokazala radio postaja Little America in pustolovstvo je bilo končano.

Bil je skrajni čas. Kajti komaj so bili na varnem, je nebo začelo uresničevati svoje grožnje. Zatulil je vihar in se razvil v strahovit orkan. Naslednje jutro je vsa okna prekrivala debela ledena plast.

Byrd je imel na svojem nad 2500 kilometrov dolgem poletu pregled nad površino v obsegu 164.000 kvadratnih milj. Na vsem tem potu je neprestano tekel fotografski trak ter je to najdaljši zemljepisni film, ki se je kdaj izvršil. Če se bo še razvijanje teh fotografij obneslo, bo to najbrž najvažnejši uspeh Byrdove ekspedicije. Zanimal bo film seveda posebno geologe.

zavodom. Tardieujevi sovražniki so ga napadali, češ da ima toliko katolikov v svojem kabinetu, da se more to smatrati kot opozicija proti obstoječim zakonom, ki so naperjeni proti redovom. Zidovski poslanec Jules Ushry je predlagal glasovanje za ohranitev vseh protiklerikalnih zakonov. S tem so namerali katolike v kabinetu osamiti. Tardieu je zahteval nato zaupnico in jo dobil s 327 glasovi proti 256. S tem seveda še ni rečeno, da so protiredovni zakoni odpravljeni, vendar pa se je pokazalo, da je sedanja francoska vlada kos vsemu protiklerikalnemu rovanju.

„Strah“ v Berlinu

Kakor Düsseldorf ima tudi Berlin svoj »strah«, le s tem razločkom, da je mnogo bolj nedolžen nego düsseldorfski. Pribaja navadno skozi okna v pritlična stanovanja, in to vselej v spalnico. Tam vzame majhne zneske denarja, ki jih najde navadno v obleki poleg postelj, posveti nato ženi z žepno svetilko v obraz in potegne doli odejo, nato pa izgine, odkoder je prišel. Dragocenosti se ne dotakne in tudi ljudi ne. Pač pa ponekod poreže telefonske žice. Pri vsej tej svoji dobrodružnosti je pa vendarle za ljudi skrajno neprijeten nočni obiskovalec. Po vseh okrajih, kjer se le pojavi, se polasti prebivalstva veliko vznemirjenje, ki je usodno posebno za bolnike in otroke. Policija je sicer marsikaj ukrenila, da bi čudaškega vlomilca in tatu dobila v roke, a doslej zaman. V neki objavi se policija nevoljno obrača proti pretiranemu vznemirjanju med prebivalstvom, češ da mož nikomur nič hudega ne stori in se bo enkrat že ujel...

Zločin v avtomobilu

Na cesti blizu Regensburga so našli te dni ostanke zgorelega avtomobila in med njimi zgljenelo človeško truplo. Dognali so, da je bil avtomobil last trgovca Tetznerja iz Leipziga. Ker se na truplu nikakor ni dala dognati istovetnost, so domnevali, da se je Tetznerju zgodila nesreča ali pa, da je izvršil samoumor, da bi žena dobila zavarovalnino v znesku 145.000 mark. Toda resnica je bila mnogo groznejša. Tetznerja in njegovo ženo so spoznali živa in zdrava v Strassburgu in ju zaprli. Žena je priznala, da sta hotela dobiti zavarovalnino; v ta namen je Tetzner zvalil v avtomobil nekega neznanega človeka, ga tam umoril in nato z avtomobilom vred sežgal, da bi se moglo misliti, da je on sam smrtno ponesrečil. — Pač žalostno znamenje časa, da se že sili ljudje poslužujejo groznih zločinov, da bi prišli v posest nekaj stotisočev

Znati je treba

V zgornjeitaljski hribovski vasi Devagna se je bil zvonik župne cerkve nevarno nagnil. Prišli so skupaj podeželski inženjerji in izjavili, da se mora zvonik takoj podreti. To pa župniku don Piccardu ni hotelo v glavo. Ko so inženjerji odšli, je za prihodnjo nedeljo sklical vaščane na delo. Prišli so z močnimi navrami in tramovi in v teku dveh ur je bil 35 metrov visoki zvonik zopet popolnoma pravilno navpično uravnan.

Poravnajte naročnino!

Poučne demonstracije ob predsedniških volitvah v Mehiki. Na dan volitev je bilo ubitih 21 oseb, 50 pa težko ranjenih.

Zadnji angleški kralji

Angleži so rojeni monarhisti, a prav zadnji kralji so posebno priljubljeni. Edvarda so naravnost oboževali, a ob priliki težke bolezni sedanjega kralja Jurija je čustvovala z njim prav vsa dežela brez izjeme. Sedanji princ Valeški, prestolonaslednik Edvard pa si je že doslej pridobil simpatije vseh slojev in celokupnega naroda. Spričo vsega tega je pač komaj verjeti, da bi se moglo izpolniti naslednje prerokovanje, o katerem poroča mr. Buckingham v svojem spisu: Bodoči angleški kralj. Takole pripoveduje:

Kratko pred svojo smrtjo se je kralj Edvard nekega dne na terasi windsorskega gradu pogovarjal s starejšim angleških državljanov. Mimo je pridrvel pes prepelčar, ki ga je ostro zasledoval vitek, plavalas deček. Kralj Edvard je prekinil pogovor, gledal za dečkom in rekel začudenemu državljanu: »Tu teče zadnji angleški kralj.« — Deček je bil sedanji prestolonaslednik Edvard.

General Lettow - Vorbeck, branilec Nemške Vzhodne Afrike, ki se je na angleško povabilo v Londonu udeležil velike slavnostne pojedine angleških afriških bojevnikov iz svetovne vojne. Tu se je sešel s svojim nasprotnikom generalom Smutsom in si z njim prijateljsko stisnil roko. V svojem nagovoru je naglasil hrabrost in časten način bojevanja angleških vojakov in izrazil nado, da ostane svetovni mir trajen.

Od zemlje žive - a kako?

V Kaliforniji je mogoče na tri načine obogatiti: ali dobiti angažma kot filmska zvezda ali postati bootlegger, to je tihotapec z alkoholom ali pa poizkusiti srečo kot realtor. Realtor kupčuje z zemljišči, s parcelami. Bogle kje kupi kako zapuščeno zemljišče za čisto nizko ceno, ga nato parcelira in začne loviti in vabiti kupce. Včasih mu gre stvar brž v

denar, večkrat pa se realtor svojih parcel leta in leta ne more odkrižati.

Na vsak način mora biti realtor zgovoren, podjeten in iznajdljiv mož, ki se tako izlepa ne ustraši ovir. Takim možem je uspelo kar na lepem sredi samote ustanoviti cela nova mesta. Ob cesti iz Los Angeles v San Diego se dviga danes ob morju, kjer še pred malo leti ni bilo videti drugega nego pesek, lepo moderno mesto San Clemente, ki ga je ustanovil realtor Ole Hansen, po rodu Šved. Hansen je bil tu kupil celo obširno ozemlje, ga parceliral, zgradil na njem hiše v španskem slogu in jih prodal zanesljivim ljudem kot letovišče odnosno kot kolonijo za sobotno-nedeljski počitek. Hansen je »zaslužil« neštete milijone. — Se značilnejše je ustanovitev Culver City-a, pet milj severozapadno od Hollywooda. Pred 20 leti še ni bilo tam ne ene hiše. H. H. Culver, ki danes sam ne ve, koliko premore, je kupil ogromen kos ozemlja skoraj za nič, začel graditi ceste, trgovske hiše in stanovanja. Potem je pridno oglašal v listih prodajo »stavbišč v mestu bodočnosti«. Danes je Culver City lepo mesto s številnimi filmskimi podjetji, med temi Metro Goldwyn Mayer. Nasprotno pa realtorju Girardu njegovo mesto Girard, 25 milj od Hollywooda, ni uspelo. Vse hiše stoji prazne, nihče ne vpraša za stavbišče. Kljub temu pa se Girardu očitno ne godi slabo.

Poleg teh velikih realtorskih »živin« se pa peča z zemljiškimi parcelami nešteto manjših spekulantov. Parcele ponujajo z vso »vsiiljivostjo na majhne obroke. Na račun odplačila je treba dati takoj večinoma samo 10 dolarjev. Seveda pa je kupčija za kupca zelo nevarna, kajti ako se s plačilom mesečnih obrokov zamudi le en dan, zapade parcela z vsemi že plačanimi obroki nazaj v last realtorja. Pravijo, da se mnogi realtorji žive prav od takih propadlih kupčij.

Realtorski agenti so tako številni in vsiljivi kakor muhe poleti; povsodi preže na ljudi in jim za vsako ceno skušajo obesiti kako parcelo. Tem ljudem uideš le tako, da Kaliforniji pokažeš hrbet.

Smešnice

Sodnik: »... Na cesti ste se brez vsakega povoda s pestmi lotili tožitelja. Ali morete to tajiti?«

Toženec: »Morem že, gospod sodnik; samo če mislite, da mi bo res kaj pomagalo!«

Nekdo pripoveduje, kako so potovali skozi puščavo: »Bilo je strašno. Večkrat smo bili po pet dni brez vode.«

»Kako pa ste si vsaj za silo gasili žejo?«

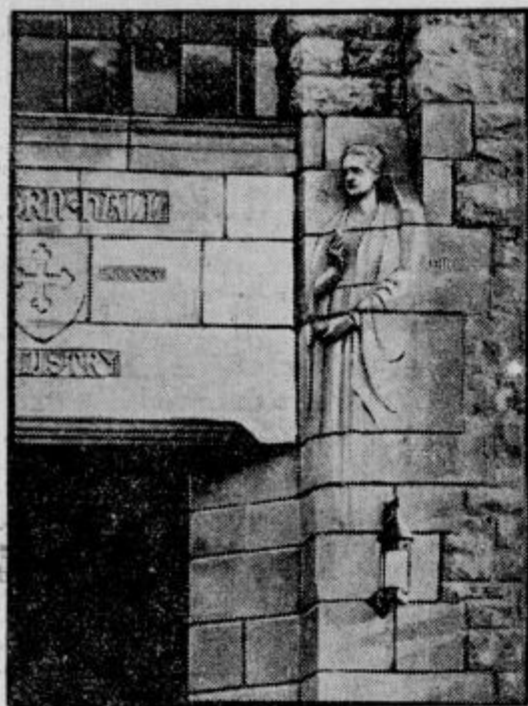
»Jokal sem se in solze lovil z jexikom.«

»Ali res mislite, gospod profesor, da potovanje človeka izobrazuje.«

»Čisto brez vsakega dvoma! In ne moren. Vam dovolj toplo priporočiti, da se odpravite na svetovno potovanje!«

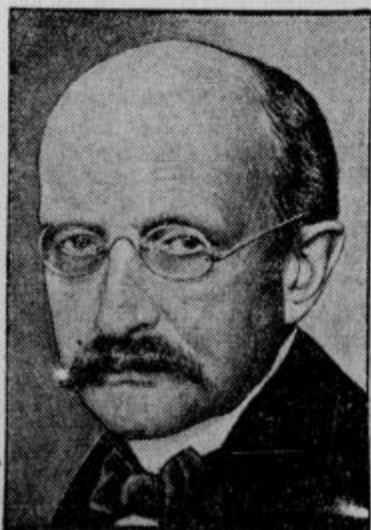
V Marseilleju se je podrla hiša in pokopala pod seboj 20 oseb.

Kip gospe Curie, velike francoske kemičarke, ob vzhodu univerze St. Lawrence v Cantonu, Zdr. države

Zanimive osebnosti v Tardieujevi vladi

Znano je, da sedi v Tardieujevem kabinetu cela vrsta odličnih katoliških mož. Tako Georges Pernot, minister za javno blaginjo, bivši zbornični predsednik. Na glasu je kot izvrsten sodnik in obenem kot eden prvih bojevnikov za katol. interese, posebno pa za družinsko pravo. Sam je oče sedmih otrok. — Eden najodličnejših voditeljev mladega katoliškega demokratskega gibanja je tudi Champetier de Ribes, novi državni podtajnik v finančnem ministrstvu. Tudi on se je odlikoval kot govornik na katoliških zborovanjih zadnjih let, na katerih se je delalo za združitev katoliških moči. To je prvi član katoliškega demokratičnega gibanja, ki je prišel v vlado. Tudi Ribes je pravnik in pokrovitelj Lige za družine s številnimi otroci. — Dalje je v Tardieujevem kabinetu dr. Oberkirch, podtajnik v zdravstvenem uradu; Robert Serot, podtajnik v poljedelskem ministrstvu; Louis Rollin, minister za trgovsko mornarico, bivši podpredsednik katoliške Mladinske zveze. Prva bitka, ki so jo med seboj izbojevale stranke novega kabineta, je veljala verskim

Prof. Max Planck, slavní fizik na berlinski univerzi, ki je pravkar prejel najvišje odlikovanje Angleške družbe za pospeševanje znanosti: Copleyjevo svetiljo.

Slovenski lesni trg

Položaj v zadnjih osmih dneh je bil v splošnem neizpremenjen mlačen ter je računati, da bo ostal skoro isti skozi cel mesec december in to radi bližajočih se praznikov, Novega leta, bilance, inventarja, posebno pa radi dveh zadnjih. Umevno je, da si neče nobeden polniti svoje zaloge z robo, ki bi morala počakati do nove sezone.

Drva so ostala na istem, samo s to razliko, da se radi pomanjkanja suhih bukovih drv vprašuje za suha hrastova, gubrova in druga suha drva. Tudi suhe okroglice in sečenice imajo stalno svoje odjemalce. — Kakor čujemo, se nahaja na Gorenjskem še precej bukovih drv in to suhih, katere pa na žalost ne morejo priti v oddajo, ker čakajo na boljše transportno sredstvo — sneg. — Vprašuje se vedno za jelove »kolobarje« in butare vsebujoče meter dolge jelove in tudi bukovne odpadke, seveda vsake vrste lesa zase.

V zadnjem času je nastopilo precejšnje povpraševanje za bukovno ogelje. Cena je čvrsta. Dosedaj so ga pošiljali skoro samo v Italijo preko Rakeka, Boh. Bistrice in Kranjske gore, medtem ko so sedaj interesi za inostranstvo via Spilje. Zadržanje deževja je povzročilo nekoliko protestov od strani kupec bukovnega oglja. Precej krivde pri tem leži seveda tudi na strani naših producentov, ki ne posvečajo dovolj pažnje oglju pri vskladičenju, vožnji do postaje oziroma pri nakladanju (villanju) v vagon. V nekaterih takih deževnih slučajih je boljše nekoliko počakati z odpošiljavo, kakor pa imeti nepotrebne sitnosti in škodo. Srednja Italija se zanima stalno za suho bukovno prasko, posebno pa prah.

Testoni so postali naenkrat zopet zelo iskan predmet v lesni izvojni trgovini. Kolikor smo mogli doznati, jih je svojčas vrgla »Fagina« ogromne množine na sicilijanski trg odnosev v svoje tamkajšnje zaloge, radi česar ni moglo biti precej časa

tozadevnih interesentov. Sedaj je pa položaj v tem oziru postal popolnoma drug. Vprašuje se zanje mnogo, seveda še vedno za večino široko robo, vendar ne tako strogo, in tudi ne samo f o b Sušak, ampak tudi franko vagon prihod Sušak, Reka in celo franko vagon nakladalna postaja za blago, namenjeno via mare preko Splita, ker Sušak nikakor ne more zadostiti potrebi izvoza ne sedaj še manj pa, ko bo trgovinska pogodba med Španijo in Jugoslavijo definitivno in obojestransko ratificirana. Radi tega ob tej priliki toplo pozdravljamo članek g. Trifo Vukovića (člana zagrebške špedicijske tvrdke T. Vuković i drug), ki je izšel pod naslovom: Sušak im Streifflicht des jugoslawisch-spanischen Handelsvertrages v dunajskem »Internationaler Holzmarkt« od 30. novembra t. l. (št. 144). Na morje iz vseh jugoslovanskih luk!

V hrastovini je bilo opažati veliko zanimanje, razen neobrobjenih plohov in podnic tu, tudi za bazele v raznih dimenzijah, v »parizeriji« 27 mm, od 2 m naprej in courons-ih (1—1,90 m), od 14 cm širine naprej, ta in fla, v dolgih (1 m) (8, 9, 10, 11, 12 cm šir.) in v navadnih frizah (od 30 do 60 cm) 5, 6, 7, 8, 9, 10 cm širine ter v chevrons-ih od 50 x 50 mm do 100 x 100 mm od 50 cm dolžine naprej vse za via Jesenice. — Interesantno vprašanje je došlo tudi iz Grčije in sicer za 25.000 komadov hrastovih pragov 1,80 x 18 x 12 cm, za dobavo mare-maj 1930. Te pravoge potrebuje železnica v Tesaliji (Chemins de fer de Thessalie), katere je razpisala tozadevno licitacijo. Kvalitativni prevzem bi bil v Jugoslaviji, kvantitativni pa v Volo. Cena se mora glasiti v angleških funtih in sicer c i f Volo. Licitacija se vrši 18. decembra 1929, radi česar bi bilo železi hitre odločitve. — Plačilo se vrši proti predložitvi ladjarskih dokumentov, zavarovalne police in protokola o kvalitativnem prevzemu pragov.

Nar. banka o položaju

Prejeli smo poročilo Narodne banke kralj. Jugoslavije za tretje četrtletje 1929. Poleg običajnih podatkov o konjunkturi s številnimi diagrami tudi v tekstu prinaša poročilo nanovo podatke o prometu na naših borzah, nadalje glavne postavke bančnih bilanc cele države od 1921 do 1928 in podatke o številu zavarovanih delavcev. S tem se je poročilo zelo izpopolnilo in vsebuje malodane vse važne podatke o našem gospodarstvu. Železi bi bilo, da se izpopolni železniška statistika kakor tudi statistika konkurzov, saj slika ni tako zanesljiva, če se navaja samo število konkurzov, ampak vsote pasiv in aktiv itd.

Zaenkrat navajamo iz poročila samo splošni pregled o gospodarskem položaju:

»V celoti je gospodarski položaj Jugoslavije v teku tromesečja julij-september označen z naraščanjem gospodarske aktivnosti, katerega vzroke je razen v sezonskih vplivih zlasti iskati v dobri žetvi. Tako se je povečal železniški promet v veliki meri in je istočasno obseg izvoza dosegel številke, ki so večje kakor rezultati v odgovarjajočih dobah lani. Število brezposelnih pada kakor tudi število konkurzov. Denarni trg izkazuje olajšanje s tendenco znižanja obrestne mere. Vse panoge produkcije napredujejo. Industrija je v splošnem dobro zaposlena. Rudarska industrija izkazuje vedno naraščajočo produkcijo. Vendar ni z ozirom na razvoj cen kmet. proizvodov zlasti žita ni mogoče prihodnjega razvoja gospodarskih razmer motriti z velikim optimizmom. Vsa gospodarska organizacija kr. Jugoslavije je bazirana na kmetijstvu in je od uspevanja kmetijstva odvisen razvoj poslova v splošnem. Kmetijstvo ne bo imelo dovolj dobička od povečanega žetvenega donosa z ozirom na padanje cen in posledno se kupna moč kmetijstva ne bo mogla zvišati v znatnejši meri. To bo naravno vplivalo na položaj vseh panog narodnega gospodarstva na ta način, da bodo ugodnosti, izvirajoče iz dobre žetve znatno zmanjšane.«

Zahteve industrije

Seja industrijskega oddelka Zbornice za TOI v Ljubljani.

Včeraj se je vršila seja industrijskega oddelka Zbornice za TOI v Ljubljani, na kateri se je razpravljalo o vseh aktualnih zadevah industrije v zborničnem področju. Odslek je sprejel na znanje poročilo o zborničnih akcijah za izboljšanje položaja industrije kakor tudi sploh o zadevah, ki se tičejo industrije.

Poročilo je bilo podano tudi o tekočih akcijah, zlasti o povišanju tarif za drva in premog, glede telefonskih in carinskih zadev, glede licitacijskih pogojev za državne železnice, izjav o raznih zakonih in pravilnikih in osnutkih. Najbolj obširno pa se je pečal odslek s carinskimi vprašanji. Z ozirom na revizijo carinske tarife je bil dogovorjen skupni nastop vseh zbornic in je odslek odobril

osnutek za ta skupni nastop v tem vprašanju. Nadalje je odslek razpravljaj tudi o carinskem premiju, ki ga predlaga Društvo narodov in ga je tudi Zbornica dobila v izjavo.

Novi zakoni. »Službene Novine« prinašajo v prilogi z dne 1. decembra konkurzni zakon za kraljevino Jugoslavijo, nadalje zakon o prisilni poravnavi izven konkurza, nadalje zakon o uvajanju konkurznega zakona in zakona o prisilni poravnavi izven konkurza. Med tarifskimi obvestili je važen sporazum z Avstrijo, Nemčijo, CSR in Madjarsko o olajšanih predpisih za prevoz predmetov, ki so z mednarodno konvencijo izključeni od prevoza ali pa se samo pogojno sprejemajo za prevoz. Nadalje vsebuje priloga pravilnik za reševanje terjatev za povračilo voznine in izplačilo refakcije in pravilnik o zimovnikih na rekah.

Pogajanja o srbskih predvoinih posojilih. Rok za pogajanja med jugoslovansko vlado in francoskimi parterji (lastniki srbskih predvoinih posojil) na podlagi haške razsodbe je podaljšan za 3 mesece, do 23. februarja 1930.

Izpremembe v trgovinskem registru. Vpisi: Kos, trgovina z mešanim blagom v Ljubljani VII, Smeš Franc, trg. z vinom, sadijem in žganjem na debelo, Presek; M. Kosi, trg. z meš. blagom, Soštanj. — Izbrisli (radi prestanka obratovanja): Robert Diehl, žganjarna, Celje; Milan Pažić, veletrgovina z vinom, Ljubljana; Marija Langer, trg. z meš. blagom, Ziri.

Nova zadruga. V zadrugi registrirani so vpisali Vinarska zadruga v Kostanjevici, r z z o z. Odobreno povišanje kapitala: Jugoslovska d. d., Kranj od 10 na 20 milj. Din.

Nova tekstilna tvornica v Nisu. Smederevska kreditna banka, ena najstarejših srbskih provincionalnih bank (ust. 1871), ki pa se je kasneje preselila v Beograd, je otvorila v Nisu svojo bombažno predilnico in tkalnico. Banka ima že svoj žitni oddelek.

Likvidacija Zlatarka v Zagrebu. »Zlatarka«, združena jugosl. tvornice zlatine in srebrnine ter ločilnica d. d., Zagreb, bo predlagala obsežnemu zboru 14. decembra likvidacijo. Podjetje je nastalo iz združenja tvrdk: »Zlatarka«, Hack & Griesbach v Zagrebu in Frane Pachiaffo v Celju. Družba je izdelovala bižuterijske predmete, je imela ločilnico za drage trgovine. Pečala se je tudi z veletrgovino z urami. Ustanovljena je bila l. 1912 in je pri njej sodeloval tudi francoski in italijanski kapital v zvezi z domačimi bankami. Že bilanca 1926-27, zaključena s 30. junijem 1927 je izkazovala na kapital 5 milj. in upnike 12,9 milj. 4 milj. Din izgube, ki pa se je v poslovnem letu 1927-28 povečala na 4,4 milj. Din pri zmanjšanju upnikov na 7,6 milj. Din in zalog od 6 na 1,5 milj. Din.

Podpirajte „Slov. Stražo“

Borza

Dne 6. decembra 1929.

DENAR

Devizni tečajji so danes neenotni. Dunaj, Praga in Budimpešta so popustili, učvrstile pa so se devize London, Newyork in Trst, druge devize pa so ostale neizpremenjene. Promet je bil znaten, zlasti v devizah Berlin, Praga in Curih. Privatno blago je bilo zaključeno v devizah Budimpešta in Trst, v ostalih devizah pa je intervenirala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečajji.) Amsterdam 2278 bl., Berlin 1348.75—1351.75 (1350.25), Bruselj 789.32 bl., Budimpešta 986.75—989.75 (988.25), Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 792.25—795.25 (793.75), London 274.87—275.67 (275.27), Newyork 56.185—56.385 (56.285), Pariz 222.11 bl., Praga 166.83—167.63 (167.28), Trst 294.15—296.15 (295.15).

Zagreb. Amsterdam 2273—2279, Budimpešta 987.05—990.05, Berlin 1348.75—1351.75, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 792.25—795.25, London 274.87—275.67, Newyork 56.185—56.385, Pariz 222.11—223.11, Praga 166.83—167.63, Trst 294.20—296.20.

Belgrad. Berlin 1348.75—1351.75, Budimpešta 987.05—990.05, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 792.25—795.25, London 274.87—275.67, Newyork 56.185—56.385, Pariz 222.11—223.11, Praga 166.83—167.63, Trst 294.15—296.15.

Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 123.20, Budimpešta 90.10, Bukarešt 3.07, Dunaj 72.42, London 25.1175, Madrid 72.50, Newyork 514.50, Pariz 20.25, Praga 15.26, Sofija 3.715, Trst 26.9425, Varšava 57.75.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.6025, (valuta) 12.56, v Londonu, Newyorku in v Pragi neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljublj. kreditna 123 den., Prastredion 905 den., Kred. zavod 170 den., Vevče 130 den., Stavba 50 den., Šešir 105 den., Kranj ind. 305 den., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: voj. škoda ar. 433—434 (434), kasa 432.50 d., termini: 12. 434—435.50, 2. 410—411 (410), 7% inv. pos. 85.25 d., agrari 51.75—52. Bančni pap.: Union 200—201 (200), Poljo 16.25—17.25, Hrv. 50 den., Kred. 95—100. Jugo 83—84 (83), Lj. kred. 123 d., Nar. 8250 d., Prastred. 905—910, Srpska 157 d., Zem. 127 d., Ind. pap.: Guttmann 170—190, Slavonia 175 d., Slavex 90 d., Danica 115 d., Drava 275—330, Osj. ljev 180—210, Brod. vag. 135—150 (135), Union 140 d., Isis 19 d., Ragusea 420—430, Trbovlje 450—465, Vevče 132 d., Nar. sum. 50 d., Piv. Sar. 175—190, Jadran. plov. 550—600.

Belgrad. Narodna banka 8200—8250, 7% inv. pos. 84.75—85.25 (84.25), agrari 51—52, voj. škoda prompt 433—434.50, 12. 434.75—436. Tendence nestalnejša.

Dunaj. Podon.-savska-jadran 84.20, Wiener Bankverein 28.60, Creditanstalt 51.75, Escompteg. 170, Aussiger Chemische 217, Mundus 173, Alpine 33.75, Trbovljskega 56.40, Kranj ind. 39.20, Leykam 6.45, Rima Murany 101.50.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 5 vagonov hrastovih tramov in 1 vagon oglja. Tendence mlačna.

Žito

Danes so tečajji na žitški borzi zopet nazadovali, vendar na položaj na našem domačem žitnem tržišču ta oslabitev ni imela nobenega vpliva. Pri nas so ostale cene neizpremenjene, promet je pa ostal živahen in veselje do nakupa še vedno trajajo. Priznati pa je, da so možne še izpremembe, kajti vesti, ki prihajajo iz raznih krajev, izpričujejo, da glede položaja ter njega nadaljnjega razvoja ne vlada tista jasnost, ki bi bila potrebna za odločno dvigovanje ali nazadovanje cen.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Tendence za vse proizvode mirna.

Sombor. Pšenica bač. žel. prompt 195—200, ban. 192.50—197.50, bač. Tisa šlep 205—210, slav. 190—195, ban. Bega šlep 202.50—207.50, Dunav 200—205, Bega kanal 195—200, oves bač., sr., slav. 135—140, ječmen bač. 63/64 kl 115—125, bač. letni 65/66 kl 135—140, bar. letni 66/67 kl 150—160, koruza bač. nova 107.50—112.50, stara 145—150, nova december-januar 112.50—117.50, marec 130—135, april-maj 127.50—132.50, sušena 130—135, moka 0 295—305, št. 2 270—280, št. 5 242.50—245, št. 6 210—220, št. 7 160—170, št. 8 120—130, otrobi bač. 90—100. Tendence mlačna. Promet 307½ vagonov.

Budimpešta. Tendence omahujoča. Pšenica marec 23.90—23.95, zaklj. 23.94—23.95, maj 24.70—24.74, zaklj. 24.74—24.75, rž marec 17.14—17.12, zaklj. 17.12—17.13, koruza maj 16.08—16.08, zaklj. 16.05—16.09, koruza tranzit maj 15.45, zaklj. 15.50—15.55.

Občni zbor J. L. A. S.

Prihodnji teden se vrši v Zagrebu redno letno zborovanje jugoslovanske lahkootletiske zveze. Kakor je znano za Slovenijo vsled raznih razprtij, ki so svojevčasno obstojale, ne obstoja lastna podzveza. Dokler smo imeli lastno podzvezo, lahkootletski sport ni napredoval pa tudi ne nazadoval. Podzveza, ki ji agilitnosti ne moremo oporekati, je prirejala razna tekmovalja. Cim je bila pa podzveza radi gori omenjenih prilik razpuščena, je zanimanje za to plemenito panogo sporta precej padlo. V letošnjem letu je postalo v tej panogi živahnejše, ne more se pa lahka atletika tako razvijati, kakor bi se lahko.

Da se tem razmeram odjmore in dvigne ta panoga sporta je nujna potreba, da dobimo zopet lastno podzvezo. Zahteva lastne podzveze. neodvisnosti od zveze oziroma Zagreba, to in predvsem samo to naj bo naloga delegatov naših klubov, ki bodo šli na to zborovanje. Ne gre, da bi radi domačih razprtij naš lahkootletski sport propadal. Ta čas, ko smo bili v lahkootletiki odvisni od Zagreba, je upamo, vsaj dobra šola. Zahtevi po lastni podzvezi in ničemur drugemu so namenjene te vrstice.

Uspela operacija Šiške

Popularni igralec Ilirije, desna zveza in goal-geier Šiška se je podvrjel na Dunaju operaciji ki je izborna uspeša. Kakor znano, je dobil ta simpatični igralec pri prvi tekmi v spomladni teži poškodbo kolena. Pri prijateljski tekmi s Hermesom je dobil nesrečen udarec po kolenu, kar je povzročilo težko kontuzijo mišicev. Radi te poškodbe Šiška več mesecev ni mogel igrati. Po tej neprosto voljni pavzi je izgledalo, da bo Šiška lahko nadalje igral. Vendar se je že pri prvem poskusu poškodba poslabšala, ker ni bilo pričakovati izboljšanja poškodbe, je Šiška odšel na Dunaj, kjer ga je operiral znani strokovnjak za take sportne poškodbe. Po par tednih bo Šiška, ker je operacija uspešno končala, zopet igral. Kot iz gleda, bomo imeli priliko v pomladanski sezoni gle dati najboljši napadalni trio.

Železničar (Maribor) : Ilirija

Za zaključek jesenske sezone je Ilirija povabila mariborske železničarje. Železničarji so se mlači klub, dosegli so pa v kratkem času svojega obstoja tako višino, tako, da so danes docela enakovereden nasprotnik Maribora in Rapida. Najbolj je prošle nedelje presenetila visoka zmaga s 6:2 nad ljubljanskim Hermesom. Po tem rezultatu bi sodili, da bo tekma nudila lep sport.

NOGOMET.

Na Božič se bo v Madridu vršila medmestna tekma Paris—Madrid. Parižani bodo postavili isti moštvo, kakor je igralo v nogometni tekmi proti Kölnu.

Sparta (Praga) gre na Francosko in v Nemčijo. Nameravana turneja po Italiji, ki jo je sklenila Sparta, odpade, ker je morala Sparta neka, svojih najboljših igralcev staviti na razpolago češkoslovaški reprezentanci, ki bo nastopila proti Španiji. Sparta pa neče brez teh svojih najboljših moči v Italijo. Sklenili so, da gredo rajše na Francosko in v Nemčijo. Najprej bo Sparta nastopila v Parizu in Rouenu, nato pa bo 5. januarja igrala v Eintrachtom v Frankfurtu in 6. januarja v Berlinu ali Nürnbergu.

Angleški razgled. Po zadnjih tekmah vodi v prvi ligi Manchester City (24 točk). Sledi mu Sheffield Wednesday (23) in Aston Villa (22). Na čettem mestu je Derby County (21) in šele na petem mestu je sedaj prej toliko časa vodeči Leeds United (20), ki je izgubil že četrti tekmo kar zapored. Zadnji v prvi ligi je Sunderland (13). V drugi ligi stoji na prvem mestu Blackpool (26). Sledi mu nevaren konkurent Oldham Athletic (25). V škotski ligi pa trdno vodi Aberdeen (27) pred Glasgow-Rangers (25).

Holandska nogometna zveza je nedavno praznovala 40letni jubilej svojega obstoja. Ob tej priliki je holandska kraljica podelila zvezi naslov »kraljevska«, kar je vsekakor pomembno odlikovanje.

Red Star-Olympique, eno najboljših pariških nogometnih moštev, bo gostovalo koncem decembra z nekaj igrarji v Düsseldorfu, Krefeldu in Hessenu.

TENIS.

Tilden bo zopet igral! V začetku januarja bo Tilden zapustil London, ker namerava oditi v Južno Francijo in tam odigrati celo vrsto tenističnih turnirjev. Udeležil se bo najprej Festina turnirja v Monte Carlo.

Prve prijave za Davisov pokal. Holandska je oddala svojo prijavo za udeležbo pri tekmovalju za Davisov pokal v evropski skupini za l. 1930. Tudi avstralska teniška zveza je že sklenila, da se udeleži tekmovalja za l. 1930. Avstralski pa bodo najbrže igrali kot l. 1928 zopet v evropski zoni.

»Slovenski lesni trg« iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: Haggard, H. C. CESARJA MURFIZUM, 32 Din. 26. zvezek: Lorentz, H. STORŽEK IN NJEGOVO BURKASTO ZIVLJENJE, 14 Din. 27. zvezek: Haggard, KLEOPATRA, Pregled OTROCI SOLNCA, 24 Din. 28. zvezek: Haggard, IZPOD GOLICE, 30 Din. 29. zvezek: Savinšek, NA POLJU SLAVE, 28 Din. 30. zvezek: Steniewicz, 30 Din.

Pierre L'Ermitte:

Žena z odprtimi očmi

Enaindvajseto poglavje.

Tiste nedelje je počakal Roger Maude do štirih popoldne, da bi se obril, to pa zato, da bi bil čim svežeje obril. Vzel je iz kovčega svoje najboljše zlikane hlače, flanelast jopič ter si je kupil pri Martin-Durandu novo samoveznico, kajti tiste, ki jih je bil vzel iz Pariza s seboj, so bile že preveč obrabljene.

Gospa Martin-Durand je sama poskusila, ali mu zelenobarvna samoveznica pristojata; ko si ga je ogledala iz primerne daljave, mu je dejala — o, povsem preprosto in brez zahrbtnih namenov, kajti ona je častljiva mati številne družine:

»Če je zdaj ne boste očarali...«

Na kar se je Roger Maude nasmehnil:

»Saj se napravljam prav zato, ker jo hočem očarati...«

»Torej kako gospico iz Pariza! Nikar! Nam namreč odnašati naših deklet z otoka... Teh bi bilo škoda...«

Roger Maude je ostro pogledal gospo Martin-Durand, odgovoril pa ni nič.

Nato se je sprehodil do pristana, kajti živi so mu bili razdraženi... Gledal je barke v njih mokri postelji, ki so bile težko natovorene s soljo in so ležale, kakor da spijo.

Vrnil se v »Staro Rakovico«, se je spet ogledoval v zrcalu; namrdnil se je nevoljno malčku, ki ga je objel, igraje se, okoli nog; naposled se je zleknil na svojo posteljo, da bi ne omadeževal ali zapražil

svoje sveže in brezmadežne oprave. Tako se je namenil počakati, da odbije zvon visoko v noirmoutierskem zvoniku sedmo uro.

S pogledom, uprtim v strop, je razmišljal o svojem mpoločju... o pomembnosti bližajoče se večerje; in pogum mu je začel pešati. Malo pred sedmimi je prišel gospod voditelj po svojega varovanca.

»Kako si lep nocoj!...« je vzklilnil poln občudovanja.

In ponovil je, kar je že gospa Martin-Durand dejala:

»Če tak ne boš očaral srčeca, ki si ga želiš...« »Bojim se, da se ne zavedate, da gre za vso mojo bodočnost...«

»Pač, pač... predobro se zavedam. Pripomniti hočem le, da bodočnost nikakor ne zavisi od te zelene samoveznice, niti od tega belega ovratnika...«

»Kdor se podaja na vojsko, se mora oborožiti z vsem... Nikdar ni mogoče v naprej vedeti...«

»Prav, bomo pa izvedeli potem... Zdi se mi, da pripravljata Filomela posebno slastne jedi, zato je bo diva točna...«

Prišla sta z vojaško točnostjo.

Sredi udar sedmih je odbil v zvoniku, ko je gospod voditelj pritisnil na posrebljeni zvonček znamenitih vrat v ozki ulici.

Teta Cecilija in Rolanda sta sedeli na vrtu na pletenih stoli.

Filomela, ki je bila z vsemi pripravami že gotova, je zavezovala Pentaponu trak v grivo, kajti Pentapon je molal glavo skozi okno svojega hleva sluteč, da bo kaj sladkosti prišlo tudi nanj.

Večer je bil prekrasen.

Globok pokoj, ki je objemal ljudi in stvari, se

je razprostiral po otoku kakor neizmerno božanje. Vrtno cvetje je bilo kakor v omotici od umirajoče toplote dneva; in na mahoviti strehi so si ptice prepevale pesmice, preden so skrile svoje glave pod peroti.

Rogerju je srce močno bilo v prsih, dasi je bil pariški don Juan.

Rolanda je bila naravnost očarljiva... v svetli, fini platni obleki, ki jo je krasila ena sama vrtnica, utrgana nekaj hipov pred prihodom gostov.

Sicer je treba pripomniti, da je vse to teta tako uredila: jedilni list, obleko in celo vrtnico je sama izbrala...

Rolanda je dobro vedela, da ima teta včasih dneve, ko »ukazuje«, in je v takih primerih najboljše ljubeznivo podrediti se.

Prav tako je ravnala tudi tistega večera, ne da bi iskala posebnih razlogov za početje svoje tete.

Čemu to vabilo?... Čemu neki bela vaza... in prelepa steklena oprava, ki pride na mizo le ob največjih praznikih? In zakaj neki je teta tako skrbno sestavila jedilni list?

Sicer je opazovala Rolanda vse te priprave brez posebnega presenečenja, kajti v »Zavetju« so bili gostje vsikdar dobrodošli in kar najboljše postreženi. Brez vsake zadrege je torej sedla k mizi zraven Rogerja, ki je postal vedno bolj ginjen.

Ali ni čudno? — se je vpraševal... Jaz, ki sem tako brezbržen v družbi Odette... Olge... in vseh drugih... pa tako nemiren v družbi tega malega dekleta z dežele...

Společka je bil pogovor dokaj prisiljen, a juha in zelenjadi se izvrstno teknila; sicer pa so čakali drug na drugega, da bi sprožil kako snov za razgovor.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349, Tel. št. 23-28.

Službe iščejo

Kuhar
estavracijski, samostojen, izurjen v vseh jedilih — išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Soliden kuhar«.

Čevljarški pomočnik
zmožen vseh čevljarških del, išče službo v mestu ali na deželi. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod štev. 13.764.

Trgovski pomočnik
mešane stroke, želi mesto najraje na deželi — prost vojašine. Nastopi 1. januarja 1930. Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« št. 13.744.

Službodobe

Pomočnik
se sprejme za trgovino preproge, linoleja in manufakture v Zagrebu, pošten in marljiv. Nastop 1. ali 15. januarja. Pismene ponudbe pod štev. 100 poste restante, Zagreb, glavna pošta.

Služkinjo
za hišna dela, ki zna tudi kuhati, krščanska in varčna, se takoj sprejme. — Ivan Kunovar, Bled.

Postrežnico
snažno in pošteno sprejem takoj. Aleksandrova cesta 10/III, desno.

Išče se učenka
za trgovino z mešanim blagom na deželo. Starost od 15—16 let. Dekle naj bo krščanski staršev. — Naslov v upravi »Slovenca« pod 13.677.

Pouk

Otvoritev novih tečajev
francoščine, nemščine, italijanščine, angleščine in ruščine. Akademsko nabraženi predavatelji. — Temeljito, hitro, veselo! Vošnjakova ul. 4, prtlj. 10—12; 18—20.

Solerska šola
obi konc Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in oraklne vožnje.

Pozor dekleta
na deželi! Vsa gospodinska dela, t. j. kuhanje, likanje, pranje, šivanje, se lahko naučite pri vestni dobri gospodini. Naslov: Hribar, Maribor — Aleksandrova 59.

Stanovanja

Dve prazni sobi
pritlični, center, odda — »Posredovalec«, Tavčarjeva 6.

Več gospodov
ali gospodičen se sprejme na stanovanje z jitrkom. Vodmat, Društvena ulica 23.

Stanovanje
sobo in kuhinjo oddam takoj. Kos, Tržaška cesta, Stan in dom.

Soba
zračna, lepo opremljena, se odda s 15. decembrom. Naslov se izve v upravi Slovenca pod št. 13.837.

Vnajem

Gostilno
vzajem v najem z novim letom na prometnem kraju z lastno osebno pravico, proti vnaprejšnji plačilu ali potrebni kavciji. Ponudbe na upravo pod »Resno« št. 13.459.

Planinski dom
na Kofcah pri Trzinu se odda s 1. januarjem 1930 z vsem inventarjem v najem za eno ali več let. Vprašanja je nasloviti na »Planinski dom« r. z. z. o. z. v Trzinu.

Razno

Fanta in dekle
deset ozir. pet let stara, se odda za svoje. — Pošto leže, Sv. Trojica, Slov. gor. št. 14.

Denar

Družabnika
z nekaj kapitala, išče zaradi povečanja delavnice dobro vpeljani mizarški obrtnik v Ljubljani. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod šifro »Povečana delavnica« št. 13.836.

Kupimo

Mahovino
hrasta in sliv ter bučne peske. kupujemo. — Ponudbe z vzorci na G. Hoffmann in Co. — Zagreb, Berislavičeva 5.

Bukova drva
kupi družba »Kurivo«, Ljubljana Dunajska c. 33.

Reg. ročno blagajno
manjše vrste — dobro ohranjeno, se kupi. Naslov pove uprava lista pod št. 13.716.

Posredstva

Lepo posestvo
15 orolov zemlje, njive in travniki, vinograd, lepa hiša in gospodar, poslopije, je naprodaj. Nahaja se v Slovenbistarskem okraju, v lepi ravnini. — Več pove uprava »Slovenca« pod štev. 13.781.

Trgovska hiša
na Glavnem trgu v Kamniku, se proti takojšnjemu plačilu proda. Pojasnila daje anončna pisarna Hinko Sax, Maribor.

Trbovlje
Proda se v centru industrije na Vodah hiša z vrtom, pripravna za trgovino, kakor je že obstojala, obrt, ali za stanovanje. — Nadalje se proda v Bevkem 3 iobe zemljišča, obstoječe iz travnika, njive in gozda. Vse skupaj za ceno 80.000 dinarjev. Osebo se vpraša pri Putrih Nikotu v Trbovljah — Vode pismono pa pri upravi Slovenca pod št. 13.828.

Glasba

Pianino - črn
križem strunan, skoraj nov, ugodno napredaj. — Naslov se izve v upravi Slovenca pod št. 13.851.

Objave

Izjava!
Podpisana izjavlja, da niso trosila o gospod Mariji Majcen in Julijani Blatnik, stanujočih na Teziji — Trbovlje, nobenih govorih, in hočeva napram onim, ki naju tega dolžijo, nastopati sodno pot. — Kuhar Milan, Zadobovšek Avgust.

Prodamo

Eksistenca
dobro dočeta obrt se zaradi izselitve za 60.000 Din proda. Auto in stanovanje z vrten. Naslov v podružnici Slov. upr. v Mariboru.

Dva mlada psa
volčje pasme, poceni napredaj. Naslov v upravi pod št. 13.808.

APNA

nekaj vagonov se proda iz apnenic.
TAUFER,
ZAGORJE OB SAVI.

Puhasto perje
kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čist bele goske kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din. — L. Brozović, Zagreb Ilica 82.

Ob-1

Prodaja se
od samih boljših domačih prašičev meso in slanina po zelo nizki ceni. Razpošilja tudi pristne kranjske klobase. Mesarija Lavtizar, Sv. Petra cesta 83.

Naznanja se
da so prispela nova dalmatinska vina ki se točijo v gostilni pri »Tratniku«. Sv. Petra c. 25 in Kette-Murnova cesta 26. Istotam domača in dalmatinska kuhinja in vsak dan sveže morske ribe.

Dr. G. PICCOLI, lekarnar v Ljubljani, priporoča pri zaprtju in drugih težkočah želodca svojo preizkušeno

želodčno tinkturo

Popravila

izvršuje najceneje; delo solidno; tudi nove ure dobite poceni pri urarju
ALBERT ECCARIUS,
MARIBOR,
SLOMSKOV TRG 5

šuhke poceni
L. Vilhar
urar
Ljubljana
Sv. Petra c. 31

Kurja očesa

Najbolje sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK
lekarnar
SISAK

ZIATA JAMA
JE STALNA
REKAMA
v
SLOVENCI

Trebušne in kilne pasove
najceneje pri

A. Besednik
Ljubljana
Selenburgova ulica 4tev.

Oves in koruzo

kupite najceneje pri vrhu
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 21.
ve za žita in moko

GREŠITE MNOGO
Čako ne čitate redno
SLOVENCA

Foto D. Rovšek

v ljudno naznanja slavne občinstvu v mestu in na deželi, da je

preselil in otvoril

svojo fotografsko obrt v lastno hišo Kolodvorska ul. št. 34 na 35, l. nad nasproti »Ljubljanskega dvora«.

Svoj novo moder. opremljeni foto atelier najtopleje priporočam ter jamčim za prvovrstno delo, po zmernih cenah. Obenem mi je čast opozarjati p. n. gg. fotografe in fotoamatere na svojo foto-trgovino na istem kraju. V zalogi imam vedno najboljši razni fotomaterial, plošče in papirje.

Z velespoštovanjem
FOTO D. ROVŠEK
trgovina s fotopotrebščinami.

veliko izbiro Božičnih daril

audi po zmernih cenah na drobno in na debele staroznana slaščičarna

Ljubljana I. NOVOTNY, Gospodstvska 2
ter se odporočajo za oltien posej

Prepričajte se o prvovrstnosti
BEKA-PATRONE

preizkušene po Waffentechnische Versuchstation, Neumannwalde Neudamm v Nemčiji. — Začetna brzina šibre 319 mtr. s., posip 75.7%.

S Kočonda, Zagreb, Ilica 40. Tetel. 20-51

Naročila po pošti se rešujejo isti dan. Loco naročila dostavljamo na dom.

Gradbeni inženjer

siguren statik, projektant in samostojen konstruktor v železobetonski stavbeni stroki za konstrukcijsko pisarno se išče. V poštev pride samo inženjer-akademik s prvovrstnim strokovnim znanjem in izkušnjami. Takojšnje ponudbe na administracijo tega lista pod šifro »Gradbeni inženjer« št. 13.825.

GOSTILNO

v Komendi pri Kamniku oddam na račun v pričetku prihodnjega leta. — Pogoji: Poštenje, red in snaga. Skrb za prvovrstno kuhinjo ter resnično volja gostom najbolje postreči. — Le pismene ponudbe na trdko: AND. MEJAC, veletrgovina: vinom v Komendi.

Izrada 65.000 komada tabaka specialne hartije za štampanje obveznica

Na osnovu člana 94 Zakona o državnem računovodstvu, a prema rešenju Gospodina Ministra Financija Dbr. 47.026 od 2. decembra 1929. godine održaće se u Odeljenju državnih dugova Ministarstva Financija (Bosanska ul. br. 70, soba br. 20) druga, naknadna javna, ofertalna licitacija, sa skraćanim rokom, na dan 18. decembra 1929. godine, u 11 časova pre podne za izradu 65.000 komada tabaka specialne hartije za štampanje obveznica. Ponude se primaju najdalje do 11 časova pre podne označenog dana.

Kaucija propisana po čl. 88 Zakona o državnem računovodstvu ima se položiti blagajni Odeljenja državnih dugova najdalje do 10 časova pre podne na dan licitacije 18. decembra 1929. godine. Kaucija za državljanu Kraljevine Jugoslavije je 5%, a za strane 10% i polaže se prema sumi od dinara 50.000, a po svršenju licitacije prema izlicitiranoj sumi.

Pravo učestvovanja imaju samo domaća predueća u Kraljevini Jugoslaviji.

Ponuda mora biti u zapečaćenom kovertu sa adresom: »Ponuda za izradu 65.000 komada specialne hartije za štampanje obveznica.«

Ponuda mora biti propisno taksirana. Uslovi za ovu licitaciju mogu se videti u Odeljenju državnih dugova (soba br. 5) za vreme kancelarijskog rada.

Iz odljenja državnih dugova Dbr. 47.026 od 2. decembra 1929. godine.

Pred nakupom

moških zimskih oblačil oglejte si velikansko zalogo v konfekcijski industriji

JOSIP IVANČIČ, Ljubljana
Dunajska cesta štev. 7

Lastni ročni izdelki!

Cene brez konkurence!

Beležne KOLEDARJE Blnk

Notes 1930 Zeone

nudi po najugodnejših cenah

tiskarna »SLOVENIJA« Wolfova 1

Mag. št. 44.187/29.

13.850

Razglas

Mestni magistrat ljubljanski namerava vložiti nove načrte mesta Ljubliane

Vabijo se vsa tiskarniška in litografska podjetja, da vložijo tozadevne oferte na mestnem gradbenem uradu, soba št. 5, najkasneje do sobote dne 21. decembra 1929 ob 12 dopoldne. Vsi informativni podatki so na razpolago na gradbenem uradu vsak torek in četrtek od 9 do 13.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 6. decembra 1929.

Mag. št. 43.323/29

13.800

Razpis voženj za Mestno plinarno ljubljansko.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje za leto 1930. vožnje premoaga in drugega blaga po pogojih in pojasnilih, ki so na razpolago pri ravnateljstvu Mestne plinarne na Resljevi cesti štev. 28 med uradnimi urami med 8 in 17.

Pravico, oddaje voženj po lastnem predarku ne glede na višino ponudjenih cen, si ravnateljstvo pridržuje.

Ponudbe naj se oddajajo v zapečateni kuverti pod oznako »Oddaja voženj« najkasneje do 12. ure dne 15. decembra 1929 v pisarni Mestne plinarne ljubljanske.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 3. decembra 1929.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša ljubljana mati, oziroma stara mati

Marija Dežman

dne 5. decembra popoldne, v starosti 93 let, nenadoma umrla. — Pogreb se bo vršil v soboto 7. decembra ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Hrenova ulica, k Sv. Križu.

Ljubljana, 5. decembra 1929.

Žalujoči ostali.

Opozorjamo na Mali oglasnik,

v našem dnevniku — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Šoferska šola

Go ko Penenbacher
Ljubljana, se je preselila na Gospodstvska c. 12.

Sorodnikom in znanem naznanjamo, da je umrla gospa

Ana Povše roj. Hostnik

dne 6. decembra ob 4 zjutraj v ljubljanski bolnici, previdena s sv. zakramenti. — Pogreb bo v nedeljo ob 1/3 popoldne v Smartnem pri Litiji. — Priporočamo jo v molitev.

Šmartno pri Litiji, dne 6. decembra 1929.

Rodbini POVŠE - HOSTNIK.